

BANKA

SLOVENIJE

POROČILO

**O NADZORU BANČNEGA POSLOVANJA
V LETU 2002 IN
PRVI POLOVICI LETA 2003**

**September 2003
Leto 7**

Izdaja:

BANKA SLOVENIJE

Slovenska 35,
1505 Ljubljana
tel.: 01 47 19 000
fax.: 01 25 15 516
Telex: 31214 BS LJB SI
Internet E-mail: banka.slovenije@bsi.si
WWW: <http://www.bsi.si/>

Uredniški odbor:

Nadzor bančnega poslovanja

Ljubljana, september 2003

Na podlagi 26. člena zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 – popravek) poročamo Državnemu zboru Republike Slovenije o nadzoru poslovanja bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) v letu 2002 in prvi polovici leta 2003.

Namen tega poročila je predstaviti bonitetni nadzor bank in hranilnic in dogajanja v slovenskem bančnem prostoru v letu 2002 in v prvi polovici leta 2003.

Zaradi zaščite splošne stabilnosti bančnega sistema in z namenom spodbujanja transparentnosti poslovanja bank in hranilnic, poročilo objavljamo in ga namenjamo tudi širši javnosti. Pri razkritju podatkov in informacij, ki zadevajo nadzor bank in hranilnic, je potrebno upoštevati določbe zakona o bančništvu (59. člen zakona o bančništvu, ki podrobneje opredeljuje vsebino podatkov, ki so pomembni za izvrševanje nalog in pristojnosti Banke Slovenije ter organe, katerim sme Banka Slovenije posredovati podatke).

POSŁANSTVO

Z učinkovitim bančnim nadzorom Nadzor bančnega poslovanja pospešuje varno in skrbno poslovanje bank in hranilnic.

CILJ

Najpomembnejši cilj oddelka Nadzora bančnega poslovanja je zaščita vlagateljev in zagotovitev stabilnosti bančnega sektorja. Ta cilj je vodilo pri vseh aktivnostih oddelka, iz njega pa izhajajo posamezni delni cilji tako oddelka kot posameznih organizacijskih enot.

TEMELJNA IZHODIŠČA

Prizadevanja bančnega nadzora potekajo v smeri čimbolj poštenega in korektnega poslovanja bank in hranilnic. Tržno gospodarstvo predpostavlja, da banke in hranilnice vodijo strokovnjaki, ki jih izberejo lastniki in da vodenje poteka na način, ki ga zahtevajo lastniki. Nadzor bančnega poslovanja se ne more odločati namesto lastnikov in ne sme posegati v odgovorno poslovanje uprav bank in hranilnic. S predpisi, priporočili, predlogi in zahtevami pa lahko oddelek Nadzora bančnega poslovanja prispeva k povečanju konkurenčnosti in širitvi etičnih načel poslovanja na vseh ravneh odločanja. To želimo storiti z redno in odprto komunikacijo z bankami in hranilnicami, kjer v smislu preventivnega delovanja sprožamo tudi ustrezne aktivnosti.

VLOGA UPRAV IN NOTRANJNH REVIZORJEV

Uprave bank in hranilnic so v prvi vrsti odgovorne lastnikom. Odgovorne so tudi nadzornikom, ki skušajo zagotoviti varno in učinkovito poslovanje bank in hranilnic z ustreznim nadzorom nad njimi, kar vse šteje med temeljne sestavine urejenega gospodarskega okolja. Dolžnost vodstva bank in hranilnic je, da jasno uredijo ravnanje z vsemi oblikami bančnih tveganj, proti katerim se banka postavlja s sistemom notranjih kontrol. Lastniki in nadzorniki morajo zahtevati od uprav bank in hranilnic pisno opredeljena pravila in mehanizme, ki jih uporabljajo. Kar zadeva poslovno uspešnost, morajo imeti uprave bank in hranilnic dolgoročno poslovno strategijo, ki mora biti operacionalizirana v poslovnih politikah za vsako področje bančnega poslovanja. Na to se običajno navezuje tudi zahteva po razviti notranjerevizijski službi, ki naj ustreznost in primernost omenjene ureditve sproti nadzira ter v svojih izsledkih in priporočilih sproti obvešča upravo banke ali hranilnice. Bistveno pri tem je, da se vodstvo zaveda pomena, vloge in pristojnosti notranjerevizijske službe ter upošteva njene ugotovitve in priporočila, saj se ravno na podlagi realizacije njenih zahtev in priporočil, presoja učinkovitost delovanja notranjerevizijske službe.

POROČILO O NADZORU BANČNEGA POSLOVANJA

VSEBINA

I.	RAZVOJ BANČNEGA NADZORA	7
1.	NADZOR FINANČNIH INSTITUCIJ V SLOVENIJI	7
2.	NEODVISNE OCENE FINANČNEGA SEKTORJA V SLOVENIJI	9
3.	PRIVATIZACIJA BANK	11
4.	IZDAJANJE DOVOLJENJ	12
5.	NADZOR NA KONSOLIDIRANI OSNOVI	14
6.	POROČANJE BANKI SLOVENIJE	16
7.	PREGLEDI BANK IN HRANILNIC	16
8.	PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA	19
9.	SODELOVANJE Z NADZORNIMI INSTITUCIJAMI	20
9.1.	Sodelovanje z domačimi nadzornimi institucijami	20
9.2.	Mednarodno sodelovanje	22
10.	SODELOVANJE Z REVIZORJI	23
II.	REZULTATI POSLOVANJA BANK IN HRANILNIC V LETU 2002 IN PRVI POLOVICI LETA 2003	25
1.	STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA	25
2.	POSLOVANJE BANK IN HRANILNIC	27
2.1.	Poslovanje bank	27
2.1.1.	Poslovanje bank v letu 2002	27
2.1.2.	Poslovanje bank v prvi polovici 2003	34
2.2.	Poslovanje hranilnic	37
2.2.1.	Poslovanje hranilnic v letu 2002	37
2.2.2.	Poslovanje hranilnic v prvi polovici 2003	38

3.	TOLARSKE AKTIVNE IN PASIVNE OBRESTNE MERE NEBANČNEGA SEKTORJA	39
4.	KVALITETA AKTIVE	40
5.	KAPITALSKA USTREZNOST	42
6.	TVEGANJA V OKOLJU AVTOMATIZIRANIH INFORMACIJSKIH PROCESOV	43
III.	RAZVOJ NA ZAKONODAJNEM PODROČJU, REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN ORGANIZACIJA BANČNEGA NADZORA	47
1.	PREGLED SPREMEMB IN DOPOLNITEV PREDPISOV, KI ZADEVAJO NADZOR BANČNEGA POSLOVANJA	47
2.	PRIPRAVE NA BASEL II V SLOVENIJI	52
2.1.	Operativno tveganje z vidika Basla II	53
3.	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE	55
3.1.	Uvedba stečajnega postopka HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj	57
3.2.	Uvedba stečajnega postopka HKS Sicura	58
4.	SISTEM ZAJAMČENIH VLOG V SLOVENIJI	58
5.	REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN GOTOVINSKEGA POSLOVANJA	59
5.1.	Plačilni sistemi	59
5.2.	Gotovinsko poslovanje	61
6.	ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA	62
IV	DODATKI	65

I. RAZVOJ BANČNEGA NADZORA

1. NADZOR FINANČNIH INSTITUCIJ V SLOVENIJI

Za nadzor posameznih segmentov finančnega sistema v Sloveniji so zadolžene različne institucije. **Banka Slovenije** opravlja nadzor nad bankami (vključno s Slovensko izvozno družbo – bančnim delom) in hranilnicami (vključno s hranilno kreditnimi službami). Hranilno kreditne službe so bile ustanovljene na podlagi zakona o hranilno kreditnih službah iz leta 1990 in na podlagi izrecne določbe zakona o bančništvu še vedno lahko poslujejo po določbah navedenega zakona. Hkrati pa morajo svoje poslovanje usklajevati z določbami zakona o bančništvu, pri čemer dinamiko in način usklajevanja določa poseben podzakonski predpis Banke Slovenije. Banka Slovenije nadzira usklajevanje poslovanja hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu, ki morajo dokončno uskladiti svoje poslovanje najkasneje v roku pet let od uveljavitve zakona o bančništvu, to je do 20.02.2004.

Agencija za trg vrednostnih papirjev je samostojna in neodvisna pravna oseba, ki nadzira poslovanje borzno posredniških družb, investicijskih skladov (pooblaščenih investicijskih družb, investicijskih družb in vzajemnih skladov), vzajemnih pokojninskih skladov, družb za upravljanje investicijskih skladov in upravljalcev vzajemnih pokojninskih skladov. Agencija za trg vrednostnih papirjev nadzira tudi poslovanje Ljubljanske borze, d.d., in KDD – Centralne klirinško depotne družbe d.d.. V postopkih nadzora Agencija za trg vrednostnih papirjev nadzoruje spoštovanje določb zakona o trgu vrednostnih papirjev, zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, zakona o prevzemih in zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih ter na njihovi podlagi izdanih predpisov. S sprejemom zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, je Agencija za trg vrednostnih papirjev pridobila nove pristojnosti na področju nadzora vzajemnih pokojninskih skladov. Poleg naštetih zakonov določajo zakonski okvir dela še zakon o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb in zakon o deviznem poslovanju.

Na podlagi novele zakona o gospodarskih družbah, Agencija za trg vrednostnih papirjev opravlja administrativne zadeve za poravnalni odbor izvedencev za preizkus menjalnega razmerja v postopkih sodnega preizkusa menjalnega razmerja v primerih pripojitev družb.

Naloge in pristojnosti, izvršene v letu 2002, tvorijo predvsem štiri osnovna področja, in sicer:

- izdaja dovoljenj: za poslovanje finančnih organizacij po zakonu o trgu vrednostnih papirjev, zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje in zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, za javno ponudbo vrednostnih papirjev, za ponudbo za odkup, borznim posrednikom ter članom uprav družb za upravljanje, borzno posredniških družb, borze in klirinškodotne družbe,
- nadzor nad trgov vrednostnih papirjev oziroma nadzor nad finančnimi organizacijami po zakonu o trgu vrednostnih papirjev, zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje in zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter nadzor postopkov v zvezi s prevzemi po zakonu o prevzemih,
- priprava podzakonskih predpisov Agencije za trg vrednostnih papirjev, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in razvoj trga vrednostnih papirjev v Republiki Sloveniji,
- vodenje registrov oziroma drugih podatkov s področja trga vrednostnih papirjev.

Agencija za zavarovalni nadzor je začela delovati 01.06.2000¹ kot samostojna in neodvisna pravna oseba zadolžena za nadzor zavarovalnic², Jedrskega poola, Slovenskega zavarovalnega združenja – škodni sklad, Slovenske izvozne družbe -

¹ Pred 01.06.2000 je nadzor zavarovalniškega sektorja opravljal Urad RS za zavarovalni nadzor, organiziran znotraj Ministrstva za finance.

² Izraz zavarovalnica vključuje tako zavarovalnico, ki opravlja posle direktnega zavarovanja kot tudi zavarovalnico, ki opravlja posle pozavarovanja.

Nadzor finančnih institucij v Sloveniji poteka v treh institucijah.

zavarovalniški del, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja³ - v delu prostovoljnih pokojninskih zavarovanj, zavarovalno zastopniških in posredniških družb, zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter nekaterih drugih oseb.

Zakoni, ki so posebej pomembni za poslovanje zavarovalnic so zakon o zavarovalništvu, zakon o obveznih zavarovanjih v prometu, ki med drugim ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika motornega vozila proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam; zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki zavarovalnicam omogoča izvajanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki ureja področje prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Vse tri finančne nadzorne institucije na podlagi zakona o preprečevanju pranja denarja sodelujejo pri sestavi seznama indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij v subjektih, ki jih nadzorujejo, in v okviru svojih pristojnosti kot organi nadzora preverjajo tudi izvajanje določb omenjenega zakona.

V nadaljevanju navajamo nekaj podatkov o velikosti posameznega segmenta finančnega sektorja.

Skupna bilančna vsota kreditnih institucij v BDP je konec leta 2002 znašala skoraj 80% BDP.

V Sloveniji je 31.12.2002 delovalo 20 bank z bilančno vsoto 4.556,6 milijard SIT (v nadaljevanju mrd), 2 hranilnici z bilančno vsoto 15 mrd SIT in 25 hranilno kreditnih služb z bilančno vsoto 51,6 mrd SIT. Delež skupne bilančne vsote teh institucij v bruto domačem proizvodu (v nadaljevanju BDP) je konec leta 2002 znašal skoraj 80% BDP. Nadzor nad njimi je opravljalo 52 zaposlenih (na dan 30.06.2003 54 zaposlenih) v oddelku Nadzora bančnega poslovanja v okviru Banke Slovenije.

Agencija za trg vrednostnih papirjev je konec leta 2002 nadzirala 28 borzno-posredniških družb⁴, 19 družb za upravljanje, ki so upravljale 29 pooblaščenih investicijskih družb, 4 investicijske družbe in 18 vzajemnih skladov ter 5 vzajemnih pokojninskih skladov, ki jih je upravljalo 5 upravljavcev. Nadzor nad omenjenimi institucijami je konec leta 2002 opravljalo 33 zaposlenih.

Borzno-posredniške družbe so imele po revidiranih podatkih na dan 31.12.2002 za 356,7 mrd SIT lastnih naložb, 34,5 mrd SIT naložb na upravljanju in 1.215,6 mrd SIT naložb na posredovanju, skupaj torej 1.606,8 mrd SIT naložb, kar predstavlja v primerjavi z letom 2001 50% porast. Bilančna vsota pooblaščenih investicijskih družb je 31.12.2002 znašala 328 mrd SIT, kar predstavlja 40,1% znižanje glede na stanje 31.12.2001, kar je deloma tudi posledica postopka uskladitve in preoblikovanja pooblaščenih investicijskih družb v skladu z določbami zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje ter zakona o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. Bilančna vsota investicijskih družb je na dan 31.12.2002 znašala 138,3 mrd SIT. Bilančna vsota vzajemnih skladov je na dan 31.12.2002 znašala 55,4 mrd SIT, tako da so družbe za upravljanje upravljale skupno 521,7 mrd SIT. Prvi vzajemni pokojninski skladi so bili ustanovljeni v letu 2001. Konec leta 2002 je poslovalo 5 skladov in skupaj so dosegli 5,8 mrd SIT čiste vrednosti sredstev.

V Sloveniji je konec leta 2002 delovalo 13 zavarovalnic (11 zavarovalnic, ki opravljajo zavarovalne posle in 2 zavarovalnici, ki opravljata pozavarovalne posle), 349 zavarovalno zastopniških in posredniških družb, Slovenska izvozna družba – zavarovalniški del, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja – Prvi pokojninski sklad, Jedrski pool in Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad. Agencija za zavarovalni nadzor je imela konec leta 2002 22 zaposlenih.

Bilančna vsota zavarovalnic (brez Slovenske izvozne družbe in Jedrskega poola) je po revidiranih in nerevidiranih podatkih na dan 31.12.2002 znašala 441 mrd SIT, bilančna vsota pozavarovalnic pa je (prav tako po revidiranih in nerevidiranih podatkih) znašala 60,6 mrd SIT, skupaj torej 501,6 mrd SIT. Kosmata obračunana premija je v letu 2002 znašala 256,5 mrd SIT, od tega 140,8 mrd SIT oziroma 54,9% iz premoženjskih, 65,6 mrd SIT oziroma 25,6% iz prostovoljnih zdravstvenih in 50,1 mrd SIT oziroma 19,5% iz življenjskih zavarovanj. Kosmate obračunane odškodnine zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2002 so znašale 163,7 mio SIT.

³ Pred 01.01.2000 Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja

⁴ Vključenih je tudi 10 bank, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.

Tabela 1: Število finančnih institucij

Vrsta finančne institucije	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002
Banke	28	24	25	25	21	20
Hranilnice	6	6	6	3	3	2
Hranilno kreditne službe	70	70	68	64	45	25
Borzno posredniške družbe ¹⁾	43	42	42	36	31	28
Družbe za upravljanje	26	23	22	21	18	19
Pooblašene investicijske družbe	60	46	46	43	37	29
Investicijske družbe						4
Vzajemni skladi	15	15	17	19	18	18
Vzajemni pokojninski skladi					7	5
Zavarovalnice	13	13	13	11	11	11
Pozavarovalnice	2	3	3	3	2	2

* Skupaj z 10 bankami, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji

Vir: Banka Slovenije, Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za zavarovalni nadzor

Tabela 2: Izpostavljenost bank in hranilnic do finančnih institucij

v mio SIT, v %

	31.12.2001		31.12.2002	
	Znesek	Delež v skupni izpostavljenosti	Znesek	Delež v skupni izpostavljenosti
Borzno posredniške družbe	7.630	0,2	9.020	0,2
Družbe za upravljanje	11.055	0,2	18.824	0,3
Pooblašene investicijske družbe	12.365	0,3	17.608	0,3
Vzajemni skladi	12	0,0	112	0,0
Zavarovalnice	7.005	0,1	7.729	0,1
Slovenska izvozna družba	5.533	0,1	9.347	0,2
Kapitalska družba	7.928	0,2	2.337	0,0
Skupaj	51.528	1,1	64.977	1,2

Vir: Banka Slovenije

2. NEODVISNE OCENE FINANČNEGA SEKTORJA V SLOVENIJI

Novembra 2000 je Mednarodni denarni sklad (v nadaljevanju MDS) v sodelovanju s Svetovno banko v Sloveniji izvedel t.i. program ocene finančnega sektorja Financial Sector Assessment Program (v nadaljevanju FSAP). Člani Misije MDS so v dveh tednih izdelali oceno finančnega sektorja v Sloveniji in usklajenosti nadzornikov finančnih institucij s Temelnjimi načeli za učinkovit bančni nadzor (v nadaljevanju temeljna načela), s cilji in načeli International Organization of Securities Commissions (IOSCO) za področje vrednostnih papirjev, z načeli International Association of Insurance Supervisors (IAIS) za zavarovalni sektor in s Temelnjimi načeli za sistemsko pomembne plačilne sisteme, ki jih je izdal Baselski odbor za plačilne in poravnalne sisteme.

Ocena bančnega sektorja in usklajenosti Banke Slovenije kot bančnega nadzornika, s temeljnimi načeli, ki jih je septembra 1997 sprejel Baselski odbor za bančni nadzor, je bila narejena na podlagi lastne ocene Banke Slovenije iz avgusta 1999 (torej po uveljavitvi zakona o bančništvu februarja 1999). To je bila druga lastna ocena Banke Slovenije izpolnjevanja temeljnih načel (prva je bila izdelana v času veljavnosti starega zakona o bankah in hranilnicah junija 1998). Tretjo lastno oceno Banke Slovenije izpolnjevanja temeljnih načel pripravljamo julija 2003.

Novembra 2000 je MDS v sodelovanju s Svetovno banko v Sloveniji izvedel oceno finančnih nadzornih institucij.

Poročilo MDS, znano kot Financial System Stability Assessment (FSSA) je bilo javno objavljeno aprila 2001 na spletni strani MDS. Kratak povzetek poročila je vključen tudi v končno poročilo s posvetovanja na podlagi IV. člena Statuta MDS za leto 2001.

Iz ugotovitev članov Misije MDS je izhajalo, da se je bančni sistem v Sloveniji razvil v zdrav in varen sistem, z zadostnim kapitalom, ki se zdi odporen na vrsto zunanjih šokov in ne povzroča pomembnega makroekonomskega tveganja. Problemi slovenskega bančnega sistema so se po njihovem mnenju kazali v precej zaščitenem okolju, v katerem je omejena konkurenca ovirala konsolidacijo in v katerem prevladujeta največji banki v Sloveniji. Kljub dobremu bančnemu nadzoru, so se kazale pomanjkljivosti na področju kreditiranja povezanih oseb, tržnih tveganj in na področju konsolidiranega nadzora.

Novembra 2003 se bo v Sloveniji pričel t. i. FSAP Update.

Na podlagi ugotovitev članov Misije MDS, je Nadzor bančnega poslovanja takoj pristopil k izdelavi Akcijskega plana. Akcijski načrt za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli je sprejel Svet Banke Slovenije januarja 2001. Od jeseni 2001 dvakrat letno poročamo MDS o implementaciji Akcijskega načrta za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli. Novembra 2003 bo potekal t. i. FSAP Update ali FSAP Follow up, ki ga bo vodila Svetovna banka v sodelovanju z MDS. Pričakujemo, da bodo člani misije Svetovne banke in MDS ugotovili, da smo izpolnili vsa priporočila, ki so jih dali v poročilu aprila 2001. Seveda pa je mogoče nekatera znanja oziroma izkušnje pridobiti le z večletnim praktičnim izvajanjem, dodatnim izobraževanjem in usposabljanjem.

Na podlagi priporočil MDS je bil julija 2001 dopolnjen in spremenjen zakon o bančništvu, mesec dni prej pa je bil sprejet tudi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah. Junija 2003 je bil zakon o bančništvu dopolnjen in spremenjen drugič, v omenjenih spremembah in dopolnitvah pa so bila v celoti upoštevana vsa priporočila članov misije MDS, ki so zadevala zakonsko podlago na področju bančništva. Poleg upoštevanja priporočil članov Misije MDS, so v zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o bančništvu določbe zakona v večji meri usklajene z direktivami EU. Zaradi sprememb in dopolnitev zakona o bančništvu julija 2001 so bili spremenjeni in dopolnjeni tudi nekateri podzakonski akti Banke Slovenije.

Septembra 2001 je Slovenijo obiskala sedemčlanska skupina strokovnjakov iz evropskih nadzornih institucij za vsa področja finančnega sektorja z namenom oceniti nadzor nad opravljanjem finančnih storitev v Republiki Sloveniji z vidika ustreznosti in sposobnosti prevzemanja nalog in odgovornosti, ki veljajo za finančne nadzornike na enotnem evropskem trgu. Oceno je naročila Evropska komisija, Direktorat za notranji trg, za področje bančništva pa sta oceno pripravila dva strokovnjaka iz dveh evropskih bančnih nadzornih institucij. Člani Peer Review misije so kot osnovo za svoje delo uporabili poročilo MDS Financial System Stability Assessment.

Na podlagi osnutka poročila članov t.i. Peer Review misije, je Svet Banke Slovenije januarja 2002 sprejel nov Akcijski načrt za izboljšanje usklajenosti s temeljnimi načeli. Aprila 2002 je bilo izdelano končno poročilo Peer Review of Effective Financial Services Supervision, ki pa je zaupne narave.

Aprila 2003 je bil v Sloveniji izveden t.i. Follow up Peer Review.

Ocena Peer Review misije je bila na splošno ugodna za Nadzor bančnega poslovanja. Člani misije so v poročilu zapisali, da cenijo napore Banke Slovenije za odpravo pomanjkljivosti bonitetne regulative in da so bile aktivnosti (spremembe in dopolnitve zakona o bančništvu in podzakonskih aktov) v pravi smeri. Aprila 2003 je bil izveden t. i. Follow up Peer Review, ki so ga izvedli po en strokovnjak za področje bančništva, po en strokovnjak za področje kapitalskih trgov in po en strokovnjak za področje zavarovalništva, skupaj s predstavnikom Evropske komisije. Maja 2003 smo prejeli osnutek poročila, junija 2003 pa končno poročilo, iz katerega izhaja, da smo na področju bančništva izpolnili vsa priporočila Peer Review misije.

3. PRIVATIZACIJA BANK

Po uspešnem zaključku sanacije Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana (v nadaljevanju NLB) in Nove Kreditne banke Maribor d.d. (v nadaljevanju NKBM) julija 1997, ki je bila pri Ljubljanski banki d.d., uvedena z odločbo Banke Slovenije januarja 1993 in Kreditne banke Maribor d.d., ki je bila uvedena marca 1993, se je v letu 2000 začela privatizacija obeh bank na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije iz julija 1999.

Privatizacija NLB in NKBM z več kot 46% tržnim deležem, merjenim po bilančni vsoti, poteka postopno. Aprila 2000 je bilo 10% delnic v lasti Republike Slovenije prenesenih na Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja⁵ ter Slovenski odškodninski sklad⁶ oziroma zamenjanih za delnice drugih gospodarskih družb, ki so v lasti omenjenih skladov (družb).

Maja 2001 je Vlada Republike Slovenije sprejela program privatizacije NLB in NKBM. V njem je vlada opredelila dva temeljna cilja privatizacije in sicer:

- krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti bank in bančnega sistema in
- doseganje največje možne kupnine za državo za zmanjšanje javnega dolga.

Program privatizacije **NLB** iz maja 2001 je predvidel prodajo 48% deleža kapitala banke in sicer 34% ključnim investitorjem in 14% dobro poučenim portfeljskim investitorjem. Vlada je sprejela dopolnitev programa privatizacije decembra 2001 v delu, ki se nanaša na prodajo 14% deleža dobro poučenim portfeljskim investitorjem s kombinacijo 15% dokapitalizacije NLB, oboje po prodaji 34% deleža ključnemu investitorju.

Po prodaji 5% deleža Evropski banki za obnovo in razvoj (EBRD) in 34% deleža NLB belgijski banki KBC, se je v NLB nadaljevala 2. faza privatizacije z javno objavo poziva za zbiranje ponudb za prodajo 9% delnic institucionalnim investitorjem (pravne osebe in vzajemni skladi). Komisija je do izteka roka prejela 8 ponudb, ki so bili skupaj pripravljeni odkupiti 23.050 delnic NLB oziroma 0,3%. Od 9% delnic NLB, ki so bile predmet prodaje v tej fazi, je tako ostalo neprodanih približno 8,7% delnic NLB, ki bi jih vlada lahko prodala EBRD, vendar je Ministrstvo za finance pripravilo oceno in na tej podlagi predlog, da se preostanka delnic ne proda. S tem je bila privatizacija NLB ustavljena. Ciljna lastniška struktura (1/3 tretjina država, 1/3 ključni investitor in 1/3 portfeljski investitorji) je bila dosežena tudi v primeru neprodaje preostanka delnic, saj je moč šteti Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja (5% delež) in Slovensko odškodninsko družbo (5% delež) za institucionalna investitorja.

V programu privatizacije **NKBM** iz maja 2001 je Vlada nameravala prodati 65% delež tujemu strateškemu partnerju. Komisija za vodenje in nadzor nad postopkom prodaje NKBM je po skrbni proučitvi treh ponudb in po pogajanjih s ponudniki ocenila, da nobena od teh ponudb ne izpolnjuje vseh zastavljenih ciljev iz programa privatizacije NKBM. Vlada je aprila 2002 potrdila odločitev omenjene komisije o ustavitvi postopka prodaje 64,94% delnic NKBM. Uprava NKBM je pripravila program za izvajanje strategije razvoja banke in kot eno izmed osrednjih točk strategije razvoja banke postavila povezavo s Poštno banko Slovenije d.d. (v nadaljevanju PBS), v kateri je Republika Slovenije neposredno 55% lastnik, posredno preko Pošte Slovenije pa 100%. Možnost povezave NKBM s PBS je bila vključena v zakon o izvrševanju proračuna za leto 2003, vendar do natančnejših programov povezav še ni prišlo. Ministrstvo za finance hkrati proučuje tudi možnost kreiranja širšega finančnega stebrja okoli NKBM.

Zaradi privatizacije je največja banka v Sloveniji od septembra 2002 v manjšinski državni lasti.

Postopek prodaje 66% delnic NKBM je bil aprila 2002 ustavljen.

⁵ Od 01.01.2000 Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja
⁶ Preoblikovan v Slovensko odškodninsko družbo

4. IZDAJANJE DOVOLJENJ

Banke v Sloveniji lahko opravljajo bančne storitve, druge finančne storitve in pomožne bančne storitve.

Banke v Sloveniji lahko opravljajo bančne storitve, druge finančne storitve iz prvega odstavka 6. člena zakona o bančništvu in pomožne bančne storitve iz 2. točke drugega odstavka 96. člena zakona o bančništvu.

Hranilnice lahko opravljajo bančne in druge finančne storitve razen upravljanja pokojninskih in investicijskih skladov. Posle lahko opravljajo le v tolarjih, razen menjalniških poslov.

Bančne storitve so storitve sprejemanja depozitov in dajanje kreditov za svoj račun ter storitve, za katere drug zakon določa, da jih smejo opravljati samo banke.

Druge finančne storitve po zakonu o bančništvu so naslednje finančne storitve:

1. factoring,
2. finančni zakup (leasing),
3. izdajanje garancij in drugih jamstev,
4. kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov,
5. trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli,
6. trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti,
7. zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb,
8. posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo,
- 8a. izdajanje elektronskega denarja,
9. izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice),
10. oddajanje sefov,
11. posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov,
12. storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev,
13. upravljanje pokojninskih oziroma investicijskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske oziroma investicijske sklade,
14. opravljanje storitev plačilnega prometa in
15. opravljanje skrbniških storitev.

Banka lahko opravlja tudi pomožne bančne storitve, ki so povezane z upravljanjem z nepremičninami, z upravljanjem ali vodenjem sistema za obdelavo podatkov oziroma z opravljanjem podobnih poslov in imajo naravo pomožne dejavnosti v razmerju do glavne dejavnosti ene ali več bank.

Banka se lahko ustanovi samo kot delniška družba, za opravljanje bančnih storitev in drugih finančnih storitev pa mora imeti dovoljenje Banke Slovenije.

Pogoji za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in drugih finančnih storitev so vsebovani v zakonu o bančništvu. Banki Slovenije je prepuščena le določitev kadrovskih, organizacijskih in tehničnih pogojev za opravljanje bančnih in drugih finančnih storitev.

Najnižji znesek osnovnega kapitala banke je 1,1 mrd SIT (po tečaju na dan 31.12.2002 4,8 mio EUR) ne glede na vrsto bančnih storitev, za hranilnice pa 220 mio SIT (po tečaju na dan 31.12.2002 približno 955.000 EUR), enako bo po 5-letnem prilagoditvenem obdobju veljalo za hranilno kreditne službe.

Do polnopravnega članstva Slovenije v EU tuja banka ne sme neposredno iz tujine opravljati bančnih storitev v Sloveniji.

Do polnopravnega članstva Slovenije v EU lahko tuja banka na ozemlju Republike Slovenije opravlja bančne storitve in druge finančne storitve samo preko podružnice. Tuja banka lahko na ozemlju Republike Slovenije ustanovi podružnico, če pridobi dovoljenje Banke Slovenije. Banka Slovenije lahko kot pogoj za izdajo dovoljenja za ustanovitev podružnice tuje banke zahteva, da tuja banka na ozemlju Republike Slovenije deponira določen denarni znesek oziroma drugo ustrezno finančno premoženje oziroma predloži drugo ustrezno zavarovanje, kot jamstvo za poravnavo obveznosti iz poslov, sklenjenih na območju Republike Slovenije.

Za podružnico, ki je poslovno-organizacijska enota tuje banke in torej ni samostojna pravna oseba, se smiselno uporabljajo določila zakona o bančništvu, ki veljajo za banke na področju obvladovanja tveganj, varovanja zaupnih podatkov, poslovnih knjig in poslovnih poročil, notranje in zunanje revizije ter določbe o upravi banke (za poslovodje podružnic).

Poleg dovoljenj za opravljanje bančnih storitev in dovoljenj za opravljanje drugih finančnih storitev, Banka Slovenije izdaja še dovoljenja za:

- pridobitev kvalificiranega deleža,
- združitve,
- ustanovitev podružnice v tujini,
- ustanovitev podružnice tuje banke v Republiki Sloveniji,
- ustanovitev predstavništva tuje banke in
- opravljanje funkcije člana uprave banke.

Odločitev za izdajo ali zavrnitev dovoljenja sprejmejo člani Sveta Banke Slovenije na podlagi mnenja strokovne službe, za opravljanje funkcije člana uprave banke pa na podlagi mnenja komisije Sveta Banke Slovenije za pripravo mnenj o izdaji dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke.

Tabela 3: Število odobrenih in zavrnjenih dovoljenj bankam in hranilnicam v letih 2001 in 2002 ter prvi polovici 2003

Vrsta dovoljenja	2001		2002		Prva polovica 2003	
	Število izdanih	Število zavrnjenih	Število izdanih	Število zavrnjenih	Število izdanih	Število zavrnjenih
1 Dovoljenje za opravljanje bančnih storitev	0	0	0	0	0	0
2 Dovoljenje za opravljanje drugih finančnih storitev	10	1	4	2	4 + 1*	0
3 Dovoljenje za ustanovitev podružnice tuje banke	0	0	0	0	0	0
4 Dovoljenje za združitev banke ali hranilnice	4	0	1	0	0	0
5 Dovoljenje za ustanovitev predstavništva tuje banke	2	0	0	0	0	0
6 Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža	6	1	3	2	3	0
7 Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave	7	0	20	0	1	0
Skupaj	29	2	28	4	8 + 1*	0

* pomeni začasno dovoljenje
Vir: Banka Slovenije

5. NADZOR NA KONSOLIDIRANI OSNOVI

Konsolidirani nadzor postaja vse pomembnejše orodje bančnega nadzora, saj predstavlja odgovor na spremembe v bančnih in finančnih sistemih, ki so nastale kot posledica integracijskih, globalizacijskih pritiskov in tehnološke revolucije.

Tudi v Sloveniji se je v preteklih letih izoblikovala vrsta bančnih skupin. V večini gre za enostavnejše skupine z eno do pet članic skupine (odvisnih oziroma pridruženih oseb), le v primeru največjih bank so nastale kompleksne skupine s številnimi članicami, med katerimi so tudi zavarovalnice. Zato smo se tudi nadzorniki morali odzvati na nastanek bančnih skupin in nova tveganja povezana z njimi s spremenjenimi metodami nadzora, ustrezno prilagoditvijo regulative ter krepitvijo sodelovanja z drugimi nadzornimi institucijami doma in v tujini.

Banka Slovenije je pooblaščen za opravljanje nadzora na solo in konsolidirani osnovi.

V Sloveniji je konsolidirani nadzor dobil zakonsko podlago z zakonom o bančništvu leta 1999. Bančno skupino sestavljajo banke, finančni holdingi in druge finančne organizacije (mednje po zakonu o bančništvu štejejo tudi zavarovalnice) ter družbe za pomožne bančne storitve.

Zakon o bančništvu pooblašča Banko Slovenije za opravljanje nadzora nad bankami v skupini in hkrati daje Banki Slovenije kot pristojnemu nadzornemu organu pooblastilo, da predpiše podrobnejši način ter obseg konsolidacije. Na podlagi zakona o bančništvu je bil izdan sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi, ki velja od začetka leta 2000.

Zakon in sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi opredeljujeta pristojnosti in dolžnosti nadrejene banke v skupini kar zadeva pripravo konsolidiranih poročil, obveščanje Banke Slovenije, ustreznega upravljanja tveganj na ravni skupine in organiziranja notranjega nadzora. Prav tako je podrejenim osebam v skupini in morebitnim holdingom na vrhu skupine naložena obveznost posredovanja potrebnih podatkov in informacij nadrejeni banki in Banki Slovenije za namen konsolidacije.

V sklepu o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi so predvidene nekatere izjeme oziroma primeri, povzeti po EU direktivi, ko določenih oseb ni treba vključiti v pripravo konsolidiranih poročil. Izključitev posameznih oseb ni avtomatična, ampak je zanjo predhodno potrebno pridobiti soglasje Banke Slovenije. Vse dosedanje izključitve so bile dovoljene izključno zaradi majhnosti oziroma nepomembnosti oseb v skupini.

Nadrejena banka je dolžna četrtletno poročati o sestavi bančne skupine.

Nadrejena banka v skupini je dolžna predlagati četrtletno poročilo o sestavi bančne skupine z navedbo posameznih oseb in osnovnimi podatki o njih ter opisi povezav med osebami.

Zahtevi po računovodski konsolidaciji je dodana obveznost za banke, da izpolnjujejo na ravni skupine tudi nekatera bonitetna pravila, vsaka banka (in druga regulirana finančna institucija) v skupini pa mora tudi sama na solo osnovi izpolnjevati vsa pravila in predpisane pogoje za poslovanje.

Pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov, ki vključujejo osebe iz različnih držav, je potrebno upoštevati regulativo države nadrejene banke, še posebej, če ta ni primerljiva oziroma je bistveno strožja od regulative držav, kjer imajo sedež druge osebe. Individualni računovodski izkazi odvisnih oseb, ki so sestavljeni v skladu z drugačnimi načeli od tistih, ki veljajo za nadrejeno banko, se morajo za namen konsolidiranega nadzora ustrezno prirediti in tako prirejene izkaze nadrejena banka vključi v konsolidirane računovodske izkaze bančne skupine.

V sklepu o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi so opredeljene tudi zahteve glede izpolnjevanja pravil o obvladovanju tveganj na ravni bančne skupine kot celote. Banke morajo izračunavati in na konsolidirani osnovi izpolnjevati zahteve glede višine kapitala, zagotavljati najmanj predpisano kapitalsko ustreznost, spoštovati omejitve glede izpostavljenosti cele skupine do posameznih oseb ali skupin povezanih oseb in omejitve naložb v nefinančne organizacije, sicer sledijo ukrepi nadzora.

Izhodišče za izračun kapitala bančne skupine so konsolidirani računovodski izkazi skupine. Od seštevka temeljnega in dodatnega kapitala se zaradi večje preglednosti najprej odštejejo naložbe v odvisne osebe, ki niso polno konsolidirane (dovoljene izjeme in odvisne zavarovalnice) in drugih podrejenih oseb v bančni skupini ter šele nato naložbe v kapital finančnih institucij, po pravilih, ki veljajo za izračun na solo osnovi.

Za izračun kapitalske ustreznosti se kapitalske zahteve za *kreditno tveganje* izračunavajo iz konsolidiranih računovodskih izkazov. To pomeni, da se za izračun kapitalskih zahtev tehtajo aktivne bilančne postavke oseb v skupini, ki so vključene po metodi popolne konsolidacije. Tveganja, ki se pojavljajo v zavarovalniškem delu skupine se torej ne upoštevajo, v izračunu kapitala skupine pa se tudi ne upošteva kapital zavarovalniškega dela, saj se v izogib dvojni uporabi kapitala izračunani kapital skupine zmanjša za naložbe v zavarovalnice (deduction method).

Kapitalske zahteve za valutno in tržna tveganja na ravni skupine se izračunajo kot seštevki kapitalskih zahtev posameznih družb v skupini. V sklepu o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic je Banka Slovenije za ta namen natančneje določila ravnanje v primeru, da na solo osnovi članicam ni potrebno izračunavati kapitalskih zahtev ali pa, da se metodologija izračuna razlikuje od tiste, ki je predpisana v Sloveniji.

Na ravni skupine se izhajajoč iz konsolidiranih računovodskih izkazov izračunava tudi izpostavljenost skupine do tretjih oseb in naložbe skupine v kapital nefinančnih organizacij, o čemer nadrejena banka v skupini Banki Slovenije poroča vsakega pol leta.

Nekatere članice naših bančnih skupin imajo sedež tudi v drugih državah, prav tako pa so naše banke tudi del mednarodnih bančnih skupin in so vključene v konsolidirani nadzor, ki ga izvaja pristojni nadzornik iz države nadrejene oziroma največje banke. Obveznosti naših bank so v takšnih primerih omejene predvsem na posredovanje vseh za konsolidacijo potrebnih podatkov nadrejenim družbam v svojih skupinah. Pri nadzoru mednarodnih bančnih skupin je še posebej pomembno sodelovanje med nadzornimi organi, pristojnimi za nadzor nad različnimi finančnimi institucijami v različnih državah. Predpogoj za sodelovanje je izmenjava informacij med njimi, ki je mogoča le ob izpolnjenem načelu varovanja poslovne skrivnosti pri vseh sodelujočih. Zakon o bančništvu je odpravil vse večje ovire, ki so onemogočale izmenjavo informacij med Banko Slovenije in tujimi nadzornimi organi, zato smo podpisali sporazume o sodelovanju s številnimi tujimi nadzornimi organi. Podrobnejše informacije so v poglavju Mednarodno sodelovanje.

Enako pomembno kot sodelovanje s tujimi nadzornimi organi je sodelovanje z domačimi nadzorniki, pristojnimi za nadzor zavarovalnic in udeležencev trga vrednostnih papirjev. Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (izdan leta 1999), določa način obveščanja in izmenjave podatkov ter sodelovanja pri opravljanju pregledov v posameznih povezanih osebah za namen izvajanja konsolidiranega nadzora. Podrobnosti so navedene v poglavju Sodelovanje z domačimi nadzornimi institucijami.

Tako kot vse ostale sedanje in bodoče države članice EU, nas v Sloveniji čaka še zahtevno delo pri prenosu EU direktive 2002/87/EC o dopolnilnem nadzoru bank, zavarovalnic in investicijskih družb v konglomeratu v domači pravni red in seveda nadgrajevanje znanj in pridobivanje izkušenj za zahtevno izvajanje konsolidiranega nadzora bank tako v homogeni skupini kot v konglomeratu.

Za uspešen nadzor na konsolidirani osnovi je ključno sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi institucijami.

6. POROČANJE BANKI SLOVENIJE

Vse banke in hranilnice morajo pošiljati Banki Slovenije dnevna, mesečna, trimesečna, polletna in letna poročila. Nadrejena banka v skupini pa mora Banki Slovenije pošiljati tudi nekatera poročila na konsolidirani osnovi in sicer trimesečno in polletno.

Vrste poročil na solo osnovi:

Dnevno	·	predvideni tokovi tolarske likvidnosti
Mesečno	·	knjigovodsko stanje računov,
	·	depoziti 30 največjih deponentov in deponentov, katerih skupni znesek depozitov presega 200 mio SIT,
	·	količniki likvidnosti tolarske likvidnostne lestvice
Trimesečno	·	kapital
	·	razvrstitev aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk,
	·	velika izpostavljenost,
	·	naložbe v kapital nefinančnih organizacij,
	·	aktivne in pasivne obrestne mere
Polletno	·	kapitalske naložbe,
	·	zajamčene vloge
Letno	·	revizorjevo poročilo o revizijskem pregledu.

Vrste poročil na konsolidirani osnovi:

Trimesečno	·	sestava bančne skupine
Polletno	·	računovodski izkazi,
	·	kapital,
	·	velika izpostavljenost,
	·	naložbe v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva.

7. PREGLEDI BANK IN HRANILNIC

Stalnost nadzora bank je zagotovljena tudi z rednimi pregledi inšpektorjev na terenu.

Stalnost nadzora bank in hranilnic je zagotovljena preko rednega pošiljanja in preverjanja poročil s strani analitikov, kot tudi s pregledi inšpektorjev na terenu. Zagotovljeno je t.i. načelo štirih oči, kar pomeni, da so analitiki in inšpektorji skupaj odgovorni za spremljanje posameznih bank in hranilnic.

Analitiki kontinuirano spremljajo rezultate poslovanja bank in hranilnic na podlagi prejetih podatkov in informacij, nadzirajo spoštovanje omejitev za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravi gradiv za izdajo ali spremembo dovoljenj za poslovanje, ocenjujejo predloge novih sistemskih rešitev, svetujejo pri izvajanju standardov za varno in skrbno poslovanje, sodelujejo pri pripravah na kontrolo v bankah in hranilnicah in pri razgovorih z vodstvi bank in hranilnic ter z drugimi institucijami, pripravljajo različna gradiva za organe Banke Slovenije itd. O ugotovitvah, ki odstopajo od običajnega poslovanja za posamezno banko ali hranilnico, analitiki takoj obvestijo inšpektorje in vodstvo Nadzora bančnega poslovanja, ki se lahko na tej podlagi odločijo tudi za neposreden pregled v banki ali hranilnici.

Tako analitiki kot inšpektorji v primeru ugotovljenih nepravilnosti v poslovanju bank ali hranilnic ukrepajo in spremljajo odpravljanje nepravilnosti.

Vsaka banka in hranilnica je pregledana vsaj enkrat letno (celovito pa enkrat na dve leti).

V strateškem planu Nadzora bančnega poslovanja za obdobje 2000 – 2003 je predvideno, da se bo število celovitih pregledov bank in hranilnic gibalo med 7 do 9 letno, število pregledov posameznih področij poslovanja pa okrog 30 na leto (vključno s področjem informacijske tehnologije). Posamezna banka ali hranilnica je lahko pregledana večkrat letno. Področja pregleda se določijo na osnovi predhodno pridobljenih informacij in izdelanih analiz poslovanja posameznih bank ali hranilnic, na pobudo vodstva Banke Slovenije ali drugih oddelkov v Banki Slovenije ali na pobudo zunanjih institucij. Posebno področje pregledov predstavlja ocena tveganj na področju

informacijske tehnologije. Pregledi omogočajo poglobljene preglede področij, kjer je tveganje večje ali za katera v Banki Slovenije ni dovolj ustreznih ali preverjenih podatkov.

Ker je kreditno tveganje največje tveganje v bankah in hranilnicah, je poudarek pri pregledih na ustrezni razvrstitvi bilančnih in zunabilančnih terjatev. Posebna pozornost je posvečena konsolidiranemu nadzoru - pregledu banke in z njo povezanih oseb. Inšpektorji Banke Slovenije preverjajo računovodske izkaze povezanih oseb, politiko banke (sedanjo in bodočo) do povezanih oseb, kvaliteto njihove aktive - naložb, vodenje in odnose z banko in tveganja v poslovanju. Na tej osnovi inšpektorji med drugim ugotavljajo, ali so oblikovane rezervacije in popravki vrednosti za izpostavljenost banke do povezanih oseb ustrezne.

V letu 2002 in prvi polovici leta 2003 so inšpektorji Nadzora bančnega poslovanja v neposrednih pregledih bank in hranilnic poleg standardnih področij pregleda, posebno pozornost namenili nadzoru nad kapitalom in kapitalsko ustreznostjo, nadzoru nad upravljanjem s tržnimi in drugimi tveganji, nadzoru nad izvajanjem zakona o potrošniških posojilih, zakona o preprečevanju pranja denarja, izvajanju plačilnega prometa pravnih oseb itd. V prvi polovici leta 2003 so inšpektorji Banke Slovenije nadzirali tudi pripravljenost bank na prenos tekočih računov občanov na transakcijske račune.

Poleg 12 celovitih pregledov (6 bank, 1 hranilnica in 5 hranilno kreditnih služb), je bilo v letu 2002 realiziranih še 24 delnih pregledov bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) ter drugih družb, po posameznih področjih poslovanja, in sicer brez upoštevanja pregledov področja informacijske tehnologije. Pregledi na področju informacijske tehnologije so vključeni v celovite preglede ali so opravljeni kot samostojni pregledi.

V prvi polovici leta 2003 je bilo opravljenih 9 celovitih pregledov (5 bank, 1 hranilnice in 3 hranilno kreditnih služb) in 5 delnih pregledov bank in drugih gospodarskih družb (za dve je obstajal sum, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije).

Najpogosteje ugotovljene nepravilnosti pri bankah in hranilnicah so bile naslednje:

- neustrezno obvladovanje kreditnih tveganj (razvrščanje komitentov in oblikovanje potrebnih popravkov vrednosti in rezervacij),
- nepravilen izračun kapitala in kapitalske ustreznosti,
- neustrezno obvladovanje valutnih oziroma tržnih tveganj,
- poslovanje v neskladju z notranjimi akti,
- neučinkovitost notranje revizije,
- neustreznost notranjih kontrol,
- nezagotavljanje integralnosti podatkov o stanju terjatev in obveznosti do posameznega komitenta (pravne ali fizične osebe),
- neustrezno računovodsko spremljanje poslovanja,
- pomanjkljivosti s področja IT podpore bančnemu poslovanju (ni izdelane celovite analize tveganj z odgovarjajočim procesom upravljanja s tveganji, ni izdelana in implementirana celovita varnostna politika, ni izdelanih načrtov neprekinjenega poslovanja za potrebe poslovnih funkcij, pomanjkljiva protivirusna zaščita),
- organizacijske pomanjkljivosti glede varnosti in kontrole poslovanja
- operativna tveganja itd.

Glavne pomanjkljivosti oziroma tveganja v bankah in hranilnicah, ugotovljene na področju informacijske tehnologije, so obširneje navedene v poglavju Tveganja v okolju avtomatiziranih informacijskih sistemov.

Pri hranilno kreditnih službah so bile najpogostejše nepravilnosti:

- nezmožnost prilaganja kapitalskim zahtevam in načelom skrbnega in varnega poslovanja,
- neustrezno razvrščanje komitentov, oblikovanje popravkov vrednosti in rezervacij,
- previsoka izpostavljenost do posameznih komitentov in ustanoviteljev,
- neustrezno računovodsko spremljanje poslovanja,
- neustrezna informacijska podpora poslovanju z vidika varnosti itd.

V letu 2002 je bilo opravljenih 12 celovitih in 24 delnih pregledov, v prvi polovici 2003 pa 9 celovitih in 5 delnih pregledov.

Banka Slovenije je izdala več odredb o odpravi nepravilnosti v poslovanju in priporočil za izboljšanje poslovanja.

Banka Slovenije je v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi v letu 2002 izdala 16 odredb o odpravi nepravilnosti v poslovanju, v prvi polovici leta 2003 pa 6 odredb in vrsto priporočil za izboljšanje poslovanja. Na področju informacijske tehnologije je bilo v letu 2002 izdanih 7 odredb, v prvi polovici leta 2003 pa 5 odredb.

Nadzor bančnega poslovanja je v letu 2002 podal predlog o začetku stečajnega postopka za tri hranilno kreditne službe in izdal dve odločbi o začetku prisilne likvidacije - za eno hranilno kreditno službo in za eno družbo, ki je opravljala bančne storitve v nasprotju z zakonom o bančništvu. Izdana je bila tudi ena odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja z možnostjo pričetka postopka likvidacije, v enem primeru pa je bil sodniku za prekrške posredovan predlog za uvedbo postopka o prekršku proti pravni in odgovorni osebi zaradi nepooblaščenega opravljanja bančnih storitev ter izdana kazenska ovadba zoper hranilno kreditno službo in njeno odgovorno osebo. V prvi polovici leta 2003 je bila podana še ena kazenska ovadba zoper eno hranilno kreditno službo za primer goljufije ter načrtne povzročitve stečaja in izdana odredba za eno hranilno kreditno službo, v kateri je Banka Slovenije med drugim zahtevala sprejem programa sanacije finančnega položaja.

Inšpektorji Banke Slovenije so veliko pozornosti namenili najmanjši slovenski banki.

Poleg pregledov hranilno kreditnih služb, so inšpektorji Banke Slovenije v zadnjem trimesečju leta 2002 in prvi polovici leta 2003 veliko pozornosti namenili najmanjši slovenski banki - Slovenski investicijski banki d.d.. Pri rednem pregledu poslovanja v novembru in decembru leta 2002 so namreč inšpektorji Banke Slovenije ugotovili precej nepravilnosti, zato je Banka Slovenije dne 14.01.2003 izdala dve odredbi, s katerima je banki določila roke za odpravo nepravilnosti. Banka Slovenije je z odredbo med drugim zahtevala, da nadzorni svet in uprava banke skličeta skupščino in predlagata dokapitalizacijo banke, saj banka, zaradi ugotovljenih premalo oblikovanih popravkov vrednosti oziroma rezervacij, po stanju na dan 30.09.2002 ni dosegala niti zahtevane minimalne kapitalske ustreznosti 8% (69. člen zakona o bančništvu). Delničarji banke na skupščini dne 27.02.2003 dokapitalizacije niso izglasovali.

Banka Slovenije je banki februarja 2003 izdala dve dopolnilni odredbi, s katerima je imenovala v banki svoje pooblaščenca, ki so bili tako v obdobju od 20.02. do 19.05.2003 vseskozi fizično prisotni v banki in spremljali ter dnevno nadzorovali njeno poslovanje.

Vzporedno s prisotnostjo pooblaščenca Banke Slovenije v Slovenski investicijski banki d.d. je potekala tudi prodaja večinskega deleža banke, katerega lastnik je bilo Javno podjetje Energetika (78,8%). Omenjeno podjetje je imenovalo Komisijo za prodajo banke, kot finančni svetovalec za prodajo banke pa je bila imenovana revizorska hiša KPMG, Ljubljana. Oceno vrednosti banke je pripravila revizorska hiša Ernst & Young, Ljubljana.

V aprilu so imele banke (NLB, NKBM, Abanka, Unicredito), ki so oddale nezavezujoče ponudbe za nakup 78,8 odstotnega deleža Slovenske investicijske banke d.d. od Javnega podjetja Energetika, možnost opravljanja skrbnega pregleda banke. Do izteka roka za oddajo zavezujočih ponudb dne 09.05.2003, je ponudbo oddala le ena banka. Javno podjetje Energetika je svoj delež v Slovenski investicijski banki prodalo NLB, kateri je Banka Slovenije izdala dovoljenje za kvalificiran delež.

V prvi polovici leta 2003 so inšpektorji Banke Slovenije odkrili tudi nekatere nepravilnosti na področju preprečevanja pranja denarja pri eni od hranilnic, kar je bolj podrobno opisano v naslednjem poglavju.

Inšpektorji Banke Slovenije opravijo vse več pregledov družb, za katere obstaja sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo dovoljenja Banke Slovenije.

Nadzorna pristojnost Banke Slovenije je razširjena tudi na druge osebe v primeru utemeljenega suma, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije. V letu 2002 so, na podlagi prijavi pristojnih državnih institucij (predvsem Ministrstva za gospodarstvo, Tržnega inšpektorata Republike Slovenije) in pobud članov Sveta Banke Slovenije, inšpektorji Banke Slovenije opravili 5 neposrednih pregledov družb, za katere je obstajal sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo ustreznega dovoljenja Banke Slovenije. V dveh primerih je bila izdana odredba za zahtevo o takojšnjem prenehanju opravljanja bančne dejavnosti, v enem primeru tudi odločba in poziv za začetek postopka likvidacije ter prijava sodniku za prekrške. V prvi polovici leta 2003 sta bili pregledani dve družbi, za kateri je obstajal sum, da se ukvarjajo z dejavnostjo, za katero nimajo dovoljenja Banke Slovenije, vendar kršitev ni bilo ugotovljenih.

V skladu s Temeljnimi načeli učinkovitega bančnega nadzora, Nadzor bančnega poslovanja Banke Slovenije vzdržuje redne stike z vodstvi bank in hranilnic, med drugim tudi v obliki rednih letnih sestankov v okviru zaključka celovitega pregleda ali posebej. Ti sestanki so namenjeni predvsem oceni rezultatov poslovanja ter položaja banke ali hranilnice in seznanitvi s strategijo nadaljnega razvoja. Izmenjava mnenj in informacij med nadzorniki in vodstvom bank in hranilnic je tudi pogoj za pravočasno ustrezno ravnanje v primeru morebitnih težav v poslovanju banke ali hranilnice.

Poleg sodelovanja s Tržnim inšpektoratom RS in z Uradom za preprečevanje pranja denarja, Nadzor bančnega poslovanja sodeluje tudi z obema drugima nadzornikoma finančnih trgov – Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor. V letu 2002 je bil poleg izmenjave podatkov in dokumentacije opravljen tudi skupni-kombinirani pregled določenega področja v dveh bankah.

Na podlagi sporazumov o sodelovanju s tujimi nadzornimi institucijami so bili v letu 2002 opravljeni trije pregledi poslovanja hčerinskih bank in finančne družbe Nove ljubljanske banke d.d., Ljubljana v tujini (v Švici, Makedoniji in Bosni in Hercegovini) skupaj s tujimi nadzorniki ali samostojno. V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri pregledu bank v Makedoniji in Bosni in Hercegovini ter v drugih tujih državah, je nadaljnje ukrepanje v pristojnosti nadzornih organov navedenih držav, Banka Slovenije pa ustrezno ukrepa zoper matično slovensko banko. Prvič so pregled hčerinske banke v sodelovanju z inšpektorji Banke Slovenije, opravili tudi bančni nadzorniki iz Avstrije. Podrobnejše informacije o podpisanih sporazumih so podane v poglavju Mednarodno sodelovanje.

Banka Slovenije sodeluje z drugimi nadzornimi institucijami doma in v tujini.

8. PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

Po uveljavitvi zakona o preprečevanju pranja denarja, ki je začel veljati oktobra 2001, je Banka Slovenije pridobila naslednje naloge oziroma pristojnosti:

- Banka Slovenije mora Uradu RS za preprečevanje pranja denarja poslati⁷ poslani obrazloženo pisno pobudo, v kolikor so v zvezi s transakcijo ali določeno osebo podani sumi za pranje denarja;
- Banka Slovenije odredi ustrezne ukrepe nadzora in o ugotovljenih kršitvah pisno obvesti Urad RS za preprečevanje pranja denarja (ter priloži dokumentacijo, s katero se dokazuje prekršek), če ugotovi kršitev iz 45., 46. ali 47. člena zakona o preprečevanju pranja denarja;
- Slovenije sodeluje z drugimi organi nadzora pri sestavi indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij v subjektih, ki jih nadzira (v bankah in hranilnicah, vključno s hranilno kreditnimi službami), kar je bilo že omenjeno v prvem poglavju o nadzoru finančnih institucij v Sloveniji.

Inšpektorji Banke Slovenije pregledujejo tudi izvajanje zakona o preprečevanju pranja denarja.

Banka Slovenije na področju preprečevanja pranja denarja opravlja dve vrsti pregledov:

- preglede v okviru rednih pregledov bank skladno z letnim načrtom pregledov in
- tematske preglede samo za področje preprečevanja pranja denarja.

Redni pregledi potekajo tako, da se pregleda celoten proces izvajanja zakona o preprečevanju pranja denarja v banki, ki zajema:

- identifikacijo strank in evidentiranje transakcij,
- posredovanje podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja,
- izvajanje notranje kontrole na tem področju,
- delovanje pooblaščenecv in namestnikov,
- hrambo podatkov in vodenje evidenc,
- strokovno usposabljanje zaposlenih delavcev,
- pregled notranjih navodil za delo in seznama indikatorjev sumljivih transakcij,
- programsko podporo za učinkovito izvajanje politike preprečevanja pranja denarja itd.

V teku rednih pregledov je Banka Slovenije v prvi polovici leta 2003 eni od hranilnic ugotovila nepravilnosti na področju preprečevanja pranja denarja, in sicer:

⁷ Urad RS za preprečevanje pranja denarja deluje v okviru Ministrstva za finance.

- neustrezno organizacijsko strukturo,
- nepoznavanje predpisov s področja preprečevanja pranja denarja,
- nesporočanje transakcij Uradu RS za preprečevanje pranja denarja in
- neustrezne notranje akte.

Hranilnici je bila izdana odredba o odpravi kršitev, prav tako pa smo pisno obvestili Urad RS za preprečevanje pranja denarja o ugotovljenih kršitvah hranilnice.

Informacijska usposobljenost bank za ustrezno preprečevanje pranja denarja

Pri izvajanju nadzora nad preprečevanjem pranja denarja v bankah se soočamo s problemom, da banke večinoma zgolj formalno izpolnjujejo zakonsko obveznost poročanja Uradu RS za preprečevanje denarja, kar pa ne zagotavlja ustreznega obvladovanja tveganj na tem področju. V zakonu o preprečevanju pranja denarja pojem povezanih transakcij ni natančno opredeljen, kar pa bank ne odvezuje od obveznosti izvajanja aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na tem področju.

Banka Slovenije vzpodbuja banke k boljši integralnosti informacijskega sistema.

Banke večinoma še niso usposobile informacijske tehnologije za ustrezno izvajanje preprečevanja pranja denarja. Problemi s katerimi se banke soočajo na tem področju so predvsem nezmožnost prepoznavanja povezanih transakcij, tako transakcij, ki jih opravi en komitent preko enega ali več računov ali več komitentov preko enega računa. Banka Slovenije banke spodbuja k izboljšavi in izdelavi boljše integralnosti informacijskega sistema. Sistem, ki vključuje uporabo informacijske tehnologije, hkrati pa temelji na kvalitativni presoji samih zavezancev za izvajanje ukrepov za preprečevanje pranja denarja, je bistveno učinkovitejši. Tudi ukrepi nadzora, ki jih Banka Slovenije izreka bankam na področju preprečevanja pranja denarja so v duhu tovrstnega osveščanja bank o zavedanju in celovitem pristopu k zmanjševanju tveganj na tem področju.

9. SODELOVANJE Z NADZORNIMI INSTITUCIJAMI

9.1. Sodelovanje z domačimi nadzornimi institucijami

Za učinkovit nadzor je potrebno usklajeno delovanje vseh nadzornih organov.

Za učinkovit nadzor nad finančnimi institucijami je potrebno usklajeno delovanje vseh nadzornih organov in ker so za nadzor posameznih segmentov finančnega sistema v Sloveniji zadolžene različne institucije, je bil v letu 1999 na podlagi zakona o bančništvu izdan pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov.

Pred uveljavitvijo pravilnika julija 1999, je bilo medsebojno sodelovanje med finančnimi nadzorniki urejeno v protokolih med Banko Slovenije in drugimi nadzornimi institucijami.

Vsebino in način sodelovanja med domačimi nadzornimi institucijami določa pravilnik.

Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov določa vsebino in način sodelovanja med Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor⁸. To sodelovanje obsega naslednja področja:

- strateška vprašanja razvoja, letno načrtovanje usmeritev medsebojnega sodelovanja, ki jih sprejema Koordinacijsko telo in spremljanje izvajanja sporazumov,
- izmenjavo podatkov, potrebnih v postopku opravljanja nadzora nad finančnimi organizacijami,
- izmenjavo podatkov, potrebnih v postopku v zvezi z izdajo dovoljenj,
- izmenjavo podatkov o dejstvih in dogodkih, ki se nanašajo na povezane osebe in ki lahko vplivajo na stanje ali poslovanje osebe, ki je subjekt nadzora drugega nadzornega organa,
- posredovanje podatkov, potrebnih za odločanje o drugih posamičnih zadevah,
- organizacijo skupnih pregledov,
- obveščanje o nepravilnostih, ki jih nadzorni organ ugotovi pri opravljanju nadzora, če so te ugotovitve pomembne tudi za delo drugih nadzornih organov,
- druge skupne aktivnosti, ki prispevajo k usklajenemu izvajanju nadzora, povečanju učinkovitosti delovanja nadzornih organov in k povečanju učinkovitosti delovanja finančnega trga.

⁸

Pred 01.06.2000 Urad RS za zavarovalni nadzor v okviru Ministrstva za finance

Na podlagi omenjenega pravilnika je bilo ustanovljeno Koordinacijsko telo pod vodstvom ministra za finance, v njem pa sodelujejo tudi guverner Banke Slovenije, predsednik Sveta Agencije za trg vrednostnih papirjev, od septembra 2000 pa tudi predsednik strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor.

Ker pravilnik predvideva tudi sklenitev sporazumov med nadzornimi organi, sta bila novembra 1999 sklenjena sporazuma o sodelovanju med Banko Slovenije in Agencijo za trg vrednostnih papirjev in o sodelovanju med Banko Slovenije in Ministrstvom za finance – Uradom RS za zavarovalni nadzor. Novembra 2000 je bil zaradi prenehanja delovanja Urada RS za zavarovalni nadzor sklenjen nov sporazum med Banko Slovenije in Agencijo za zavarovalni nadzor, v februarju 2001 pa še sporazum med Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor.

V sporazumih, ki pomenijo uskladitev prejšnjih protokolov s pravilnikom, je določena podrobnejša vsebina in način medsebojnega sodelovanja in posredovanja podatkov. Za uresničevanje sporazumov med nadzornimi organi in nalog, ki jih sprejema Koordinacijsko telo, skrbi Komisija za medsebojno sodelovanje, ki se sestaja najmanj enkrat na tri mesece. Komisijo sestavljajo namestnik guvernerja Banke Slovenije in direktorica oddelka za nadzor bančnega poslovanja v Banki Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije za zavarovalni nadzor. Komisija za medsebojno sodelovanje se je doslej sestala enajstkrat, prvič februarja 2000. Prvo leto delovanja je skupne sestanke sklicevala Banka Slovenije, drugo leto jih je sklicevala Agencija za trg vrednostnih papirjev, tretje leto pa Agencija za zavarovalni nadzor. Jeseni 2003 bo to nalogo ponovno prevzela Banka Slovenije.

Nadzorne institucije so v večini primerov opravljale nadzor samostojno, vendar so sodelovale z drugima dvema nadzornima institucijama z izmenjavo podatkov in informacij ob pripravi na pregled oziroma ob ugotovitvah pregleda, vse v skladu s pravilnikom in dvostranskimi sporazumi o sodelovanju nadzornih organov.

Kot predpogoj za izmenjavo informacij je po zakonu o bančništvu potrebna zavezanost nadzornikov k varovanju zaupnih podatkov in ohranjanju poslovnih skrivnosti. Nadzorne institucije so tudi dolžne obvestiti drugo nadzorno institucijo o ugotovljenih nepravilnostih, ki zadevajo njeno področje.

Januarja 2000 so se prvič sestali člani Koordinacijskega telesa nadzornih organov finančnih organizacij, katerega glavni namen je bila vzpostavitev dela Koordinacije in Komisije za medsebojno sodelovanje. Dogovorjeno je bilo, da bo Komisija za medsebojno sodelovanje spremljala problematiko izvajanja novih predpisov in opozarjala koordinacijsko telo nadzornih organov finančnih organizacij na probleme, ki se pojavljajo, zlasti z vidika stopnje pokritosti (ali predpisi zadovoljivo pokrivajo delovanje finančnih posrednikov) in s tem v zvezi dajala pobude za morebitne spremembe ali dopolnitve predpisov.

Pomembnejše zadeve, s katerimi se je ukvarjala Komisija za medsebojno sodelovanje v letu 2002 in prvi polovici 2003 so bile:

1. obveščanje o izdanih dovoljenih za finančne institucije,
2. izrečeni ukrepi nad družbami, ki so pod nadzorom Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev ali Agencije za zavarovalni nadzor,
3. predlog nove ureditve sistema izrekanja kazenskih sankcij s strani finančnih nadzornih institucij,
4. nujnost nadzora nad holdingi in finančnimi konglomerati ter obveščanje o nastanku novih holdingov,
5. preoblikovanje pooblaščenih investicijskih družb v investicijske družbe,
6. razprava o možnostih za skupno finančno nadzorno institucijo v povezavi s Strategijo razvoja finančnega trga, ki jo je pripravilo Ministrstvo za finance,
7. predlog za skupno poročilo vseh treh finančnih nadzornih institucij,
8. obveščanje o predlogih sprememb in dopolnitev zakonov iz finančnega področja in novih podzakonskih predpisih na finančnem področju,
9. oblikovanje skupnega stališča glede sodelovanja finančnih nadzornih institucij s sodišči, Davčno upravo in drugimi nadzornimi organi pri medsebojnem posredovanju podatkov,
10. obveščanje o mednarodnem sodelovanju, vključno s Follow-up Peer Review in FSAP Update, o podpisanih sporazumih o sodelovanju s tujimi nadzornimi institucijami in o sodelovanju v različnih odborih (v nekatere odbore smo povabljeni kot opazovalci),

Pravilnik predvideva tudi sklenitev sporazumov med nadzornimi organi.

Domače nadzorne institucije sodelujejo predvsem z izmenjavo informacij.

11. skupni pregledi na terenu in obveščanje o opravljenih pregledih posamezne nadzorne institucije (vključno z opravljenimi pregledi inšpektorjev Banke Slovenije v tujini in pregledom tujega bančnega nadzornika hčerinske banke v Sloveniji),
12. pripombe na zakone, ki posegajo v samostojnost Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor,
13. predlogi delovne skupine za preučitev podrobnosti in razlik med vsemi produkti, ki jih ponujajo vzajemni pokojninski skladi, pokojninski skladi in pokojninske družbe in ocena prvih pregledov pokojninskih družb in skladov,
14. nadzor nad hranilno kreditnimi službami,
15. izkoriščanje notranjih informacij,
16. izmenjava mnenj in izkušenj o nadzoru nad subjekti, ki nepooblaščenno opravljajo finančne storitve itd.

9.2. Mednarodno sodelovanje

Banka Slovenije je članica Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope.

Banka Slovenije kot nadzorna institucija je članica Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope, zato se sodelavci Nadzora bančnega poslovanja redno udeležujejo srečanj, seminarjev, delavnic in konferenc članic skupine. Septembra 1999 pa je Banka Slovenije prvič organizirala konferenco Skupine bančnih nadzornikov iz Centralne in Vzhodne Evrope, junija 2002 pa petdnevno delavnico na teme elektronskega bančništva, preprečevanja pranja denarja in t.i. corporate governance.

Zakon o bančništvu je odpravil vse večje ovire, ki so onemogočale izmenjavo informacij med Banko Slovenije in tujimi nadzornimi organi, njegova določila pa praktično pomenijo pooblastilo za vzpostavitev načela kontrole domače države, ki bo v celoti zaživel s polnopravno vključitvijo Slovenije v EU. Že pred uveljavitvijo zakona o bančništvu, je imela Banka Slovenije možnost opravljati kontrolo podružnic in hčerinskih bank slovenskih bank v tujini preko kontrole poročil in druge dokumentacije. Tako so bili sporazumi o sodelovanju (Memoranda of Understanding - MoU) doslej sklenjeni že z:

Banka Slovenije ima sklenjenih 7 sporazumov o sodelovanju s tujimi nadzornimi institucijami.

- januarja 2000 z State of New York Banking Department (ker hčerinska banka največje banke v Sloveniji – LBS ni več v lasti banke, sporazum ni več potreben),
- januarja 2001 z avstrijskim Zveznim ministrstvom za finance (the Austrian Federal Ministry of Finance oziroma Bundesministerium für Finanzen, ki se je 01.04.2002 združil z drugimi nadzorniki finančnega sektorja v Austrian Financial Market Authority oziroma Finanzmarktaufsicht),
- aprila 2001 z Zveznim nadzornim uradom za bančništvo v Nemčiji (the Federal Banking Supervisory Office oziroma Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen, ki se je 01.05.2002 združil z drugimi finančnimi nadzorniki v German Financial Supervisory Authority oziroma Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht,
- junija 2001 z Narodno banko Makedonije (National Bank of the Republic of Macedonia),
- novembra 2001 z Agencijo za bankarstvo Federacije Bosne in Hercegovine ter Republike srbske in Centralno banko Bosne in Hercegovine,
- novembra 2001 s Banco d'Italia (Bank of Italy),
- oktobra 2002 s Commission Bancaire v Franciji (French Banking Commission),

Pričakujemo, da bodo kmalu podpisani tudi sporazumi o sodelovanju z belgijsko, črnogorsko in srbsko nadzorno institucijo.

Sporazumi, ki so sklenjeni z nadzornimi organi držav članic oziroma tujih držav, podpisnicam omogočajo sodelovanje pri opravljanju nadzora podružnic in hčerinskih bank v tujini. Nadzorni organi morajo vse podatke, ki so jih pridobili na podlagi izmenjave podatkov s podpisnicami sporazuma, varovati kot zaupne in jih smejo uporabiti samo za namene, za katere so bili ti podatki pridobljeni.

Ker je Slovenija pridružena članica Evropske unije, so predstavniki Banke Slovenije sodelovali na sestankih Pododbora za notranji trg v okviru Evropske komisije in Pododbora za ekonomska in monetarna vprašanja, gibanje kapitala in statistiko. Nadzor

bančnega poslovanja je bil vključen tudi v razgovore z Misijo MDS in Svetovne banke pri FSAP programu (podrobnejša informacija je podana v poglavju Neodvisne ocene finančnega sektorja v Sloveniji) in pri posvetovanjih na podlagi IV. člena Statuta MDS.

Septembra 2001 je skupina strokovnjakov iz evropskih nadzornih institucij ocenila vse tri finančne nadzornike v Sloveniji – Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor z vidika ustreznosti in sposobnosti prevzemanja nalog in odgovornosti, ki veljajo na enotnem evropskem trgu, aprila 2003 pa preverila napredek nadzornikov od prve misije. Podrobnosti so navedene v posebnem poglavju Neodvisne ocene finančnega sektorja v Sloveniji.

V letu 2003 so bile pridružene članice povabljene kot opazovalke v svetovalni odbor za bančništvo (Banking Advisory Committee) na nivoju EU in naslednje delovne skupine tega odbora, ki deluje v okviru Evropske komisije:

- Tehnična podskupina svetovalnega odbora za bančništvo (Technical SubGroup of Banking Advisory Committee),
- Mešana tehnična skupina (Mixed Technical Group),
- Tehnična skupina za tolmačenje izvajanja bančnih direktiv (Technical Group on the Interpretation for the application of the Banking Directives) in
- Pododbor za računovodsko in revizijsko področje (Sub-committee on accounting and auditing issues).

Predstavniki Banke Slovenije je povabljen kot opazovalec tudi v odbor za bančni nadzor (Banking Supervision Committee), ki deluje v okviru Evropske centralne banke.

Nadzor bančnega poslovanja je bil vključen tudi v vrsto informativnih obiskov predstavnikov rating organizacij, tujih poslovnih bank in drugih gostov iz tujine.

10. SODELOVANJE Z REVIZORJI

Revizijo bank v Sloveniji na dan 31.12.2002 so za preteklo poslovno leto opravile naslednje revizijske hiše: PriceWaterhouseCoopers (6 bank), Ernst & Young (5 bank), KPMG (7 bank), Deloitte & Touche (2 banki), ITEO-Abeceda (1 hranilnica), Constantia UHY (1 hranilnica).

Mnenje o računovodskih izkazih je bilo pri vseh bankah in hranilnicah pozitivno, kar pomeni, da po mnenju revizorjev računovodski izkazi bank in hranilnic v Sloveniji podajajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja, izidov poslovanja in gibanje finančnih tokov v preteklem letu. Dolžnost revizorjev je namreč, da izrazijo mnenje o bilanci stanja, izkazu uspeha in izkazu finančnih tokov, za katere je odgovorno vodstvo banke oziroma hranilnice.

Sestanki z revizorji so organizirani v primeru večjih pomanjkljivosti oziroma težav pri posamezni banki ali hranilnici in v primeru odprtih strokovnih vprašanj po potrebi.

Nadzor bančnega poslovanja sodeluje pri razvoju revizijske stroke (tako zunanje kot notranje) preko Slovenskega inštituta za revizijo in odbora za notranjo revizijo pri Združenju bank Slovenije, aktivno pa sodeluje tudi pri razreševanju odprtih računovodskih vprašanj preko odbora za računovodstvo pri Združenju bank Slovenije.

Vse revizijske družbe, ki revidirajo banke in hranilnice v Sloveniji so z Banko Slovenije podpisale sporazum o sodelovanju. Sporazum ureja sodelovanje na relaciji med nadzorniki in revizorji z namenom, da se poveča učinkovitost nadzora in obenem zmanjša obremenitev nadzorovanih subjektov zaradi podvajanja postopkov nadzora. Sporazum ureja tudi izmenjavo informacij, pri čemer za vse posredovane informacije velja načelo reciprocitete in zaupnosti. Nadzor nad revizijskimi družbami opravlja Slovenski inštitut za revizijo.

Predstavniki Banke Slovenije so kot opazovalci povabljeni v svetovalni odbor za bančništvo v okviru Evropske komisije in odbor za bančni nadzor v okviru ECB.

Mnenje revizorjev je bilo pri vseh bankah in hranilnicah pozitivno.

II. REZULTATI POSLOVANJA BANK IN HRANILNIC V LETU 2002 IN PRVI POLOVICI LETA 2003⁹

1. STRUKTURA BANČNEGA SEKTORJA

V strukturi bančnega sektorja imajo banke prevladujoč položaj. Konec leta 2002 so imele kar 98,6% trga, merjenega z nekonsolidirano bilančno vsoto, ostali del trga pa so si delili hranilnici in hranilno kreditne službe. Hranilnici sta imeli 0,3% tržni delež, hranilno kreditne službe pa 1,1%. Konec junija se je tržni delež bank še nekoliko zvišal – na 98,8%, za 0,2 o.t. se je znižal tržni delež hranilno kreditnih služb (na 0,9%).

V letu 2002 je delovalo 21 bank (vključno s podružnico tuje banke v Sloveniji), vendar pa je na zadnji dan leta 2002 prišlo do pripojitve Banke Vipa d.d. Nova Gorica k Abanki d.d. Ljubljana. Zaradi omenjene pripojitve je na dan 31.12.2002 delovalo v Sloveniji le še 20 bank, od tega pet hčerinskih bank tujih bank in ena podružnica tuje banke. To je bila edina statusna sprememba pri bankah v letu 2002, združena Abanka Vipa d.d. pa je prehitela po bilančni vsoti dotedaj tretjo največjo banko SKB banka d.d. Ljubljana. SKB banka d.d. Ljubljana je bila tretja največja banka po bilančni vsoti zadnja štiri leta in pol.

Tudi pri hranilnicah je prišlo do ene statusne spremembe in sicer sredi leta 2002, ko je LLT Hranilnica in posojilnica d.d. Murska Sobota prenehala po skrajšanem postopku v skladu z določbami zakona o gospodarskih družbah. Zato sta 31.12.2002 delovali le še dve hranilnici.

Poleg 20 bank in 2 hranilnic je zadnji dan leta 2002 delovalo tudi 25 hranilno kreditnih služb. Število hranilno kreditnih služb se že od leta 2000, ko je stopil v veljavo sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu, precej znižuje. V tem času je prišlo do številnih pripojitev hranilno kreditnih služb k Zvezi hranilno kreditnih služb, v manjši meri do prevzemov hranilno kreditnih služb s strani bank, treh prostovoljnih likvidacij in treh stečajev. Razlog za zmanjševanje števila hranilno kreditnih služb je v usklajevanju poslovanja hranilno kreditnih služb z zakonom o bančništvu.

Število bank in hranilnic (brez hranilno kreditnih služb) je do 30.06.2003 ostalo nespremenjeno v primerjavi z 31.12.2002, število hranilno kreditnih služb pa se je znižalo na 14.

Poleg konsolidacije bančnega sektorja, so se pri bankah v letu 2002 zgodile tudi spremembe v lastniški strukturi. Za lastniško strukturo bank v Sloveniji je značilno, da so banke pretežno v zasebni lasti, hranilnice pa v popolni zasebni lasti. Med zasebnimi lastniki pri bankah prevladujejo domače osebe, pri hranilnicah pa so lastniki samo domače osebe. Zaradi privatizacije Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, se je delež državne lastnine v tej banki in s tem v celotnem bančnem sistemu znižal. Prodaja 39% državnega deleža Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana poleti 2002, je imela za posledico, da se je državno lastništvo banke spremenilo iz večinskega v manjšinsko. V večinsko državni lasti pa sta druga največja banka v Sloveniji, Nova Kreditna banka Maribor d.d. in Poštna banka Slovenije d.d.. Po drugi strani se je v letu 2002 zviševal delež tujega kapitala. Delež kapitala v lasti tujcev se je v letu 2002 več kot podvojil in znašal 31.12.2002 32,5%, merjeno po lastniškem kapitalu (konec junija 2003 se je še nekoliko povečal – na 33,1%). Razlogi za tako visoko zvišanje so predvsem povečanje tujega kapitala v Banki Koper d.d., nakup Krekove banke d.d. s strani avstrijske banke in nakup 39% deleža Nove Ljubljanske banke s strani belgijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj. Tako je bilo na zadnji dan leta 2002 od 20 delujočih bank v večinski tuji lasti šest bank (vključno s podružnico tuje banke), v popolni domači lasti prav tako šest bank, medtem ko je bilo preostalih osem bank v večinski domači lasti. Od osmih bank v večinski domači lasti je polovica bank imela manj kot 1% delež tujega kapitala.

V zadnjem letu in pol je prišlo do ene pripojitve banke k drugi banki.

Število hranilno kreditnih služb se znižuje zaradi uskladitve poslovanja z zakonom o bančništvu.

Manj kot tretjina bank v Sloveniji je v večinski tuji lasti.

⁹ Podatki za 30.06.2003 ali prvo polovico 2003 so nerevidirani. V podatkih za 30.06.2003 ali prvo polovico 2003 ni vključena podružnica Nove Ljubljanske banke v Italiji.

Tabela 4: Lastniška struktura bančnega sektorja, merjena po lastniškem kapitalu¹⁰

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	30.06.2003
Tuje osebe	12,0%	16,0%	32,5%	33,1%
Država v ožjem smislu	36,8%	37,0%	20,3%	20,4%
Ostale domače osebe	51,2%	47,0%	47,2%	46,6%

Vir: Banka Slovenije

Tabela 4a: Lastniška struktura bančnega sektorja, merjena po bilančni vsoti

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	30.06.2003
Tuje osebe	11,7%	16,4%	34,6%	34,8%
Država v ožjem smislu	41,4%	41,6%	24,9%	24,6%
Ostale domače osebe	46,9%	42,0%	40,4%	40,6%

Vir: Banka Slovenije

Razmerje med bilančno vsoto bank in hranilnic (vključno s hranilno kreditnimi službami) in BDP iz leta v leto narašča.

Tabela 5: Povprečna bilančna vsota glede na BDP

	2000	2001	2002
Povprečna bilančna vsota bank in hranilnic ¹⁾	2.925.937	3.505.317	4.217.835
BDP v tekočih cenah	4.222.404	4.740.995	5.284.501
Povprečna bilančna vsota / BDP	69,3	73,9	79,8

¹ Vključno s hranilno kreditnimi službami

Vir: Banka Slovenije

Tabela 6: Število poslovnih enot in zaposlenih v bankah ter bilančna vsota bank na zaposlenega

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002
Število poslovnih enot	576	643	638
Število zaposlenih	10.929	11.258	11.543
Bilančna vsota bank (v mio SIT)	3.125.289	3.876.768	4.556.637
Bilančna vsota bank / Število zaposlenih (v mio SIT)	286,0	344,4	394,8

Vir: Banka Slovenije

¹⁰ Lastniški kapital je seštevke vpisanega kapitala in ustanovitvenih vlog hranilnic, vplačanega presežka kapitala, rezerv banke, revalorizacijskega popravka kapitala, prenesenega čistega dobička ali izgube prejšnjih let, čistega dobička ali izgube poslovnega leta z odštetim vpisanim, a ne vplačanim kapitalom in odkupljenimi lastnimi delnicami.

2. POSLOVANJE BANK IN HRANILNIC

2.1. Poslovanje bank

2.1.1. Poslovanje bank v letu 2002

Bilanca stanja

Sprememba Slovenskih računovodskih standardov je vzrok za posamezne strukturne in vsebinske spremembe v bilanci stanja bank. Izključeni prihodki se ne izkazujejo več v pasivi bilance stanja kot pasivne časovne razmejitev, ampak na računih popravkov vrednosti dvomljivih in nedonosnih naložb oziroma terjatev zaradi oslabilve v aktivni bilanci stanja. Naložbe v vrednostne papirje, naložbe v kapital, naložbe v lastne delnice ter eskontirane menice se vrednotijo v skladu z opredelitvami v Slovenskih računovodskih standardih ter se izkazujejo po pošteni oziroma odplačni vrednostni. Učinki prevrednotenja zaradi okrepitve se izkazujejo kot posebni prevrednotovalni popravki kapitala, odhodki zaradi oslabilve pa se izkažejo kot prevrednotovalni finančni odhodki in vplivajo na znižanje poslovnega izida. Spremenjeni računovodski standardi so odpravili revalorizacijo, zato se je ob prehodu na nove računovodske standarde revalorizacijski popravek kapitala iz leta 2001 preneslo na splošni prevrednotovalni popravek kapitala.

Novi SRS so povzročili strukturne in vsebinske spremembe v bilanci stanja bank.

Zaradi uvedbe novih računovodskih standardov so bili podatki za leto 2001 vsebinsko prilagojeni, prilagoditev pa je vplivala na 2,2% znižanje bilančne vsote in je predvsem posledica drugačnega izkazovanja izključenih prihodkov.

Bilančna vsota bančnega sistema v Sloveniji se je v letu 2002 povečala, vendar pa je bila rast v primerjavi z letom 2001, ki je bilo zaradi uvedbe evrogotovine specifično, bolj umirjena. Ob koncu leta je bilančna vsota znašala po revidiranih podatkih 4.556,6 mrd SIT (podatki vključujejo podružnico v Italiji), kar pomeni 17,5% rast (9,6% realno)¹. Nominalne stopnje rasti bilančne vsote bank so se gibale med -13,4% in 60,0%. Dve banki sta imeli konec leta 2002 nižjo bilančno vsoto kot ob koncu leta 2001.

Tržni delež največje banke v Sloveniji, merjen z konsolidirano bilančno vsoto, je ob koncu leta 2002 znašal 35,5%, skupaj s tremi hčerami pa 39,3%, kar je približno enako kot konec leta 2001. Znižal pa se je tržni delež treh največjih bank v primerjavi s koncem leta 2001 zaradi zmanjšanja tržnega deleža SKB banke d.d. Ljubljana, ki ga tudi povečanje tržnega deleža Abanke Vipra d.d. zaradi pripojitve Banke Vipra, d.d. Nova Gorica, ni moglo nadoknaditi. Nasprotno pa se je povečal tržni delež največjih sedmih bank, saj je tržni delež v zadnjem letu porasel peti, šesti in sedmi banki.

Tabela 7: Bilančne vsote in tržni deleži največjih bank

Banka	v mio SIT				v %	
	Bilančna vsota		Nominalna rast		Tržni delež	
	31.12.2001	31.12.2002	2001/2000	2002/2001	31.12.2001	31.12.2002
NLB	1.376.656	1.619.165	50,2	17,6	35,5	35,5
NKBM	447.175	517.538	26,1	15,7	11,5	11,4
Abanka Vipra	253.996	389.273	35,8	53,3	6,6	8,5
SKB banka	365.616	360.095	19,2	-1,5	9,4	7,9
Banka Koper	233.960	282.116	23,5	20,6	6,0	6,2
Banka Celje	224.270	275.658	22,2	22,9	5,8	6,0
Gorenjska banka	189.445	227.130	29,6	19,9	4,9	5,0
Skupaj največjih 7 bank	3.091.118	3.670.976	35,3	18,8	79,7	80,6
Vse banke skupaj	3.876.768	4.556.637	24,0	17,5	100,0	100,0

Vir: Banka Slovenije

¹¹ Realna rast pri postavkah bilance stanja je izračunana na podlagi letne stopnje inflacije v letu 2002 v višini 7,2%.

Rast vlog gospodarstva je bila tudi v letu 2002 visoka.

Dolgovi do strank, ki niso banke, so se v letu 2002 povečali za 14,0% (6,3% realno), rast pa je v primerjavi z letom 2001 bistveno manjša. Realna rast je bolj primerljiva z leti 1998 – 2000, ki niso bila zaznamovana s povečanim prilivom deviznih sredstev zaradi uvedbe evrogotovine. V letu 2002 se ohranja visoka rast vlog gospodarstva, vendar pa je bila bolj izrazita na deviznem kot na tolarškem delu, predvsem zaradi prilivov iz tujine. Rast vlog gospodinjstev se po izstopajočih rasteh v letih 2000 in 2001 v letu 2002 umirja, kar je posledica alternativnih oblik varčevanja, predvsem v vzajemnih investicijskih skladih.

Dolgovi do bank so se v letu 2002 povečali za 29,1%. Nadaljuje se trend povečevanja deleža dolgov do tujih bank, ki v letu 2002 predstavlja že 79,8% dolgov do bank (2001 72,5%). V letu 2002 so porasli tudi dolgovi do Banke Slovenije, kjer je ob nizki realizaciji ob koncu leta 2001 (75 mio SIT) povečanje kar 15,5 kratno, dolgovi do domačih bank pa so se za 6% zmanjšali. Banke so se na področju izdajanja vrednostnih papirjev v nasprotju z letom 2001, v katerem so izdajale predvsem kratkoročne vrednostne papirje, v letu 2002 odločale za izdajanje dolgoročnih vrednostnih papirjev.

Kapital bank se je v letu 2002 povečal nominalno za 11,2% (realno 3,7%). Po novih Slovenskih računovodskih standardih je med sestavinami kapitala vključena nova postavka posebni prevrednotovalni popravek kapitala, na katerem se izražajo učinki prevrednotenja sredstev in dolgov na njihovo pošteno vrednost. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala ima naravo prehodne rešitve oziroma popravka vrednosti gospodarskih kategorij, ki so v bilanci izkazane po povečani pošteni vrednosti. Njegova vključitev je vplivala na 5,6% nominalno povečanje kapitala. To so dejansko še nerealizirani prihodki. Ob smiselnem neupoštevanju posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala v celotnem kapitalu, se je le-ta nominalno povečal za 5,3% (realno zmanjšal 1,8%). V letu 2002 se ni opravilo splošnega prevrednotenja kapitala skladno z novimi Slovenskimi računovodskimi standardi, ker je bila rast tečaja evra do tolarja v letu 2001 manjša od 5,5%.

Rast kreditov gospodarstvu v letu 2002 je bila precej nižja kot v letu 2001.

V letu 2002 se je obseg **kreditov strankam, ki niso banke** okrepil za 14% (realno 6,3%), kar predstavlja najmanjšo realno rast v obdobju 1999 – 2001. Po visoki rasti kreditov gospodarstvu leta 2001, je bila rast v letu 2002 le 9,9%. Ekspanzija kreditiranja tega sektorja v zadnjih letih se je v letu 2002 ustavila. Pri kreditih gospodinjstvom se je trend zmanjševanja naložb začel po letu 1999, ko je bil uveden davek na dodano vrednost. V letu 2002 je bila rast kreditov večja kot v letu 2001, kljub temu pa z 0,7%

Tabela 8: Glavne postavke bilance stanja bank

	Znesek		Delež		Nominalna rast		Realna rast	
	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2002	2001/2000	2002/2001	2002/2001	2002/2001
Denar na računih centralni banki	206.225	143.311	5,3	3,1	109,1	-30,5	-35,2	
Kreditni bankam	396.245	381.208	10,2	8,4	8,7	-3,8	-10,3	
Kreditni strankam, ki niso banke	1.913.914	2.182.147	49,4	47,9	17,0	14,0	6,4	
- kreditni gospodarstvu	1.167.066	1.282.846	30,1	28,2	24,4	9,9	2,5	
- kreditni gospodinjstvom	521.135	562.845	13,4	12,4	7,7	8,0	0,7	
- kreditni državi	159.075	215.992	4,1	4,7	5,4	35,8	26,7	
- kreditni ostalim*	66.638	120.464	1,7	2,6	7,1	80,8	68,6	
Vrednostni papirji	1.109.316	1.547.139	28,6	34,0	39,9	39,5	30,1	
Druge sredstva	251.067	302.832	6,5	6,6	7,4	20,6	12,5	
Skupaj aktiva	3.876.768	4.556.637	100,0	100,0	24,1	17,5	9,6	
Dolgovi do bank	452.765	584.723	11,7	12,8	13,6	29,1	20,5	
Dolgovi do strank, ki niso banke	2.761.651	3.149.394	71,2	69,1	28,0	14,0	6,4	
- dolgovi do gospodarstva	517.744	604.952	13,4	13,3	17,2	16,8	9,0	
- dolgovi do gospodinjstev	1.756.177	1.978.294	45,3	43,4	35,8	12,6	5,1	
- dolgovi do države	151.533	207.533	3,9	4,6	-11,5	37,0	27,8	
- dolgovi do ostalih*	336.197	358.615	8,7	7,9	34,0	6,7	-0,5	
Dolžniški vrednostni papirji	110.996	176.483	2,9	3,9	59,9	59,0	48,3	
Druge obveznosti	209.329	265.693	5,4	5,8	14,4	26,9	18,4	
Kapital	342.028	380.345	8,8	8,3	8,0	11,2	3,7	
Skupaj pasiva	3.876.768	4.556.637	100,0	100,0	24,1	17,5	9,6	

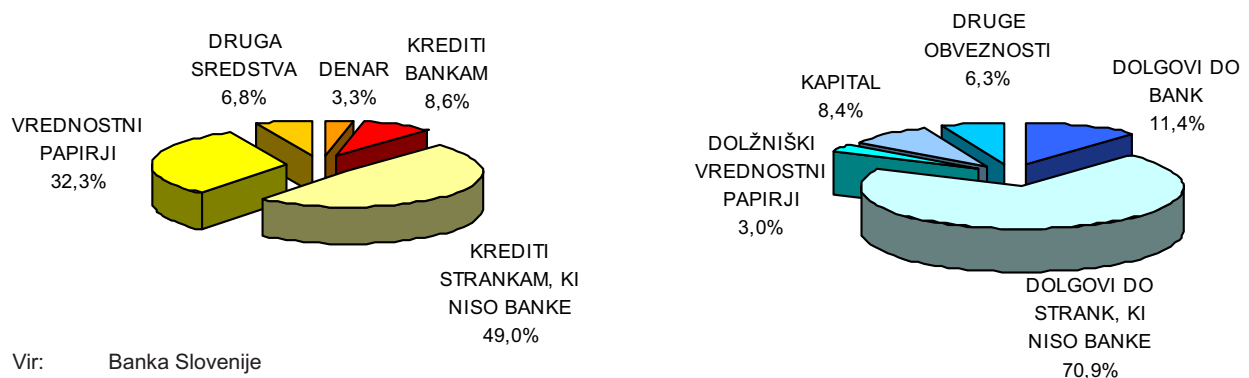
*Ostali: druge finančne organizacije, neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom, tuje osebe
Vir: Banka Slovenije

realno rastjo predstavlja le ohranjanje vrednosti portfelja. Banke so v veliko večjem obsegu kot v letu 2001 kreditirale državo, kar je posledica prestukturiranja zadolževanja iz tuje v domačo valuto, delno pa tudi poplačila obveznic Republike Slovenije 4. in 15. izdaje. Kreditiranje tujih oseb, kjer se je trend padanja naložb v letih 2000 in 2001 preusmeril v visoko 192,9% rast, je posledica spodbujanja izvoza v tujino, predvsem na področje nekdanje Jugoslavije, Češke in ZDA ter kreditiranja družb, katerih ustanovitelji so domače družbe.

Banke so prosta sredstva nalagale v **vrednostne papirje**. Rast iz leta 2001 se je nadaljevala tudi v letu 2002. Najbolj so se povečale naložbe v blagajniške zapise Banke Slovenije (za 57,5%), pri čemer se zaradi politike Banke Slovenije umikanja presežne likvidnosti, povečujejo predvsem naložbe v tolarске blagajniške zapise. Naložbe v vrednostne papirje države so se povečale za 19,7%, naložbe v druge vrednostne papirje (delnice, obveznice, vrednostni papirji tujih izdajateljev, držav ipd.) so se povečale za 18,8% in sicer predvsem v delnice in vrednostne papirje domačih izdajateljev.

Naložbe v vrednostne papirje so se še povečale.

Slika 1: Povprečna sestava bančnih virov sredstev in naložb 31.12.2002

Vir: Banka Slovenije

V **povprečni sestavi pasive** se je v letu 2002 delež dolgov do strank, ki niso banke, v primerjavi z letom 2001 povečal za 1 o.t., predvsem zaradi povečanja vlog gospodinjstev za 2 o.t., ter hkratnega zmanjšanja vlog države za 1,0 o.t. ter gospodarstva za 0,3 o.t. Delež kapitala se je v primerjavi z letom 2001 znižal za 1,1 o.t..

V **povprečni sestavi aktive** je prišlo v letu 2002 do večjih premikov. Delež naložb v vrednostne papirje se je okrepil za 4,9 o.t. ob zmanjšanju kreditov bankam za 2,2 o.t. in kreditov strankam, ki niso banke za 2,4 o.t. (z znižanji deleža kreditov gospodarstvu za 1,1 o.t. in gospodinjstvom za 1,6 o.t.). Zaradi manjšega povpraševanja nebančnega sektorja so banke presežna sredstva usmerjala v vrednostne papirje, prav tako pa se v vrednostnih papirjih odraža sterilizacija priliva sredstev iz naslova nakupa Leka s strani tuje družbe. V sestavi vrednostnih papirjev ob koncu leta 2002 predstavljajo največji delež vrednostni papirji Banke Slovenije, v primerjavi z letom 2001 pa se je znižal delež vrednostnih papirjev države in drugih vrednostnih papirjev.

Največji delež vrednostnih papirjev so predstavljali blagajniški zapisi Banke Slovenije.

Tabela 9: Ročnost vlog in kreditov strankam, ki niso banke

	v %				
	31.12.2001	31.03.2002	30.06.2002	30.09.2002	31.12.2002
Vpogledne vloge strank, ki niso banke	34,3	32,4	33,2	32,7	32,1
Kratkoročne vloge strank, ki niso banke	58,0	59,6	58,3	58,2	58,4
Dolgoročne vloge strank, ki niso banke	7,7	8,1	8,4	9,1	9,5
Skupaj vloge strank, ki niso banke	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kratkoročni krediti strankam, ki niso banke	57,1	56,9	55,3	55,3	54,1
Dolgoročni krediti strankam, ki niso banke	42,8	43,0	44,6	44,6	45,9
Terjatve iz danih jamstev	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Skupaj krediti strankam, ki niso banke	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Banka Slovenije

Zaradi precejšnje rasti dolgoročnih kreditov, se je izboljšalo razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi krediti.

V strukturi ročnosti vlog strank, ki niso banke se povečuje delež dolgoročnih vlog predvsem zaradi visokih rasti vlog gospodarstva, gospodinjstev in drugih finančnih organizacij. Vpogledne vloge so se po posameznih segmentih povečevale, vendar njihova rast ni bila sorazmerna z rastmi vlog ostalih ročnosti. Na rast kratkoročnih vlog je vplivalo predvsem povečanje vlog z ročnostjo od 91 dni do 1 leta, medtem ko so se vloge z ročnostjo do 90 dni v primerjavi z letom 2001 zmanjšale.

Sestava ročnosti kreditov strankam, ki niso banke se zadnja leta spreminja v korist dolgoročnih kreditov - ta premik pa je bil v letu 2002 še posebej izrazit. Razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi krediti ob koncu leta 1995 je bilo 59:41, leta 2001 57:43, leta 2002 pa 54:46. Kratkoročni krediti so v letu 2002 porasli za 8%, kar predstavlja le ohranjanje realne višine kreditov, rast dolgoročnih kreditov pa je bila 22,1 % (13,9% realno). Rast kreditov strankam, ki niso banke je bila realizirana s 48,3% rastjo deviznih kreditov (kar predstavlja najvišjo rast v zadnjih štirih letih), tolarski krediti pa s 6,14% rastjo le ohranjajo realno vrednost. Odločitev za devizni kredit je posledica upočasnjene rasti tečaja v primerjavi z inflacijo.

Tabela 10: Valutna struktura glavnih postavk bilance stanja

	Delež na dan 31.12.2001		Delež na dan 31.12.2002	
	v domači valuti	v tuji valuti	v domači valuti	v tuji valuti
Denar na računih centralni banki	3,5	1,8	2,9	0,3
Kreditni bankam	1,7	8,5	1,7	6,7
Kreditni strankam, ki niso banke	40,2	9,2	36,3	11,6
Vrednostni papirji	14,6	14,1	20,1	13,8
Druga aktiva	5,7	0,8	6,2	0,5
Skupaj aktiva	65,6	34,4	67,0	33,0
Dolgovi do bank	3,4	8,3	3,4	9,4
Dolgovi do strank, ki niso banke	45,6	25,7	45,9	23,2
Dolžniški vrednostni papirji	2,4	0,5	3,8	0,1
Druge obveznosti	4,5	0,9	4,7	1,2
Kapital	8,8	0,0	8,4	0,0
Skupaj pasiva	64,7	35,3	66,1	33,9

Vir: Banka Slovenije

Spremembe v valutni strukturi bilance so posledica zaostajanja rasti tečaja za rastjo temeljne obrestne mere.

Spremembe v valutni strukturi tako na aktivni kot na pasivni strani bilance so posledica zaostajanja rasti tečaja za rastjo temeljne obrestne mere, kar predvsem pri segmentu strank, ki niso banke, narekuje zadolževanje v tuji valuti ter varčevanje v domači valuti. Vzrok za porast deleža vrednostnih papirjev v domači valuti je sterilizacija priliva sredstev iz naslova nakupa Leka s strani tuje družbe ter politika Banke Slovenije umikanja presežne likvidnosti.

Medletne spremembe v valutni strukturi se odražajo tudi v povprečni devizni strukturi. Trend zniževanja deleža povprečne devizne pasive v celotni povprečni pasivi bank iz leta 2001, se je v letu 2002 nadaljeval in je dosegel 34,4% (leto 2001 34,7%). Povprečni delež devizne aktive v povprečni aktivni banke je bil v letu 2002 33,7% (leto 2001 33,8%). Banke so imele leta 2002 za 2,1% več deviznih virov sredstev kakor naložb.

Izkaz poslovnega izida

Zaradi uvedbe novih Slovenskih računovodskih standardov, so banke pri izdelavi izkaza poslovnega izida za leto 2002 podatke za leto 2001 vsebinsko prilagodile novim postavkam. To pomeni, da so posamezne vrste prihodkov in odhodkov (obresti, tečajne razlike) za leto 2001 dopolnjene z ustreznimi postavkami revalorizacijskih prihodkov in revalorizacijskih odhodkov, ki so se po starih računovodskih standardih izkazovale v revalorizacijskem izidu. Preostala razlika iz revalorizacijskega izida 2001 je izkazana v neto znesku v postavki izrednih odhodkov za prevrednotovalni popravek kapitala. Na ta način je zagotovljena večja preglednost ter vsebinska primerljivost posameznih vrst prihodkov in odhodkov v izkazu poslovnega izida za leto 2002.

Posebne rezervacije za naložbe v kapital in vrednostne papirje se po novih računovodskih standardih ne oblikujejo, saj se tovrstne naložbe vrednoti v skladu z novimi računovodskimi standardi. Odhodki iz prevrednotenja tovrstnih naložb zaradi oslabitve

se izkazuje kot prevrednotovalni finančni odhodki, ki se vključujejo v postavko odhodki za finančne posle.

Spremenjena je tudi tehnika izkazovanja in merila za izključevanje prihodkov. V izkaz poslovnega izida se morajo vključiti obračunani in še ne plačani prihodki od terjatev do komitentov, razvrščenih v skupini A in B, ob pogoju, da terjatev ni bila razvrščena v skupino B zaradi zavarovanja z zastavo nepremičnine. Tako se izključujejo le prihodki, ki se obračunavajo na nedonosne terjatve do komitentov, razvrščenih v skupine C, D in E.

Doseženi rezultat poslovanja bank v letu 2002 je višji v primerjavi z rezultati iz preteklih let. Banke so zaključile poslovno leto 2002 z dobičkom pred obdavčitvijo v višini 46,0 mrd SIT. Razen treh bank, ki so beležile izgubo, so v letu 2002 ostale banke realizirale pozitivni poslovni rezultat. V primerjavi z letom 2001 je bil rezultat višji za 30,6 mrd SIT. Tako visoko povečanje rezultata poslovanja bank v letu 2002 v primerjavi z letom 2001 je tudi posledica sprememb Slovenskih računovodskih standardov, ki ne zahtevajo več obvezne revalorizacije kapitala. Splošno prevrednotenje kapitala se opravi le v primeru, da bi bila rast evra v preteklem poslovnem letu višja od 5,5%. Rast evra v letu 2001 pa je bila le 4,68%.

Medmesečni rezultat bank se je v letu 2002 neenakomerno gibal. V letu 2002 so občasno z izgubo poslovale štiri banke (večinoma višje oblikovane dodatne rezervacije), skromnejše rezultate pa je skozi vse leto beležila manjša banka zaradi nižjih neto opravnin in neto finančnih poslov, konec leta pa je zabeležila večjo izgubo vsled dodatno oblikovanih rezervacij v decembru 2002.

Zasluzek bank iz neto obresti je v letu 2002 znašal 143 mrd SIT. V primerjavi z letom 2001 so se neto obresti realno povečale za 15,1%¹² oziroma za 27 mrd SIT na račun hitrejše rasti prihodkov od obresti (porast prihodkov od obresti in podobnih prihodkov je realno znašal 7,3%, v tem so vštete tudi obresti iz vrednostnih papirjev Banke Slovenije in Republike Slovenije) od porasta odhodkov za obresti (realno za 2,4%). Še intenzivnejšo stopnjo rasti so zabeležile neto opravnine (realno za 20,9%), zaslužek iz neto opravnin je namreč znašal 54 mrd SIT. Najizraziteje so porasle opravnine iz opravljanja plačilnega prometa v državi, od posredniških in komisijskih poslov, visoke pa so tudi opravnine za opravljene administrativne storitve. V letu 2002 je bil skromnejši zaslužek bank iz neto finančnih poslov, saj je realno upadel za 5,2%, predvsem zaradi na novo vključene postavke tečajnih razlik, ki je nekoliko večja v delu odhodkov iz tečajnih razlik, sicer pa so banke na strani prihodkov iz finančnih poslov zabeležile večje zaslužke iz prodanih delnic. Postavka neto ostalo¹³ je zaradi visokih izrednih odhodkov za prevrednotenje kapitala v višini 20,9 mrd SIT, kamor se je naknjižila preostala razlika iz revalorizacijskega izida, v letu 2001 znašala -5,1 mrd SIT, medtem ko je bila v letu 2002 postavka neto ostalo (zaradi odsotnosti izrednih preknjižb preostale razlike revalorizacijskega izida) višja za 10,9 mrd SIT in je znašala 5,8 mrd SIT.

Bruto dohodek bank je v letu 2002 znašal 224,4 mrd SIT, pri čemer so banke porabile dobro polovico bruto dohodka za pokrivanje operativnih stroškov (59,7%), petino za neto rezervacije (19,8%), medtem ko preostalih 20,5% bruto dohodka predstavlja dobiček bank pred obdavčitvijo.

V primerjavi z letom 2001 so operativni stroški v letu 2002 realno porasli za 10,3%, kar kaže na izrazitejšo rast v primerjavi s preteklimi leti, predvsem zaradi stroškov dela, ki so v opazovanem obdobju realno porasli za 15,7%. Delež stroškov dela je v povprečni aktivni malenkostno porasel (od 1,55% v letu 2001 na 1,6% v letu 2002), ravno tako je v opazovanem obdobju porasel delež stroškov dela v celotnih odhodkih od 10,0% na 11,2%. Intenzivnejšo rast beležijo tudi stroški storitev, predvsem zaradi izrazitejšega porasta storitev drugih (realno za 8,4%). Kljub izrazitejšemu porastu operativnih stroškov, je bil neto dohodek v letu 2002 realno za 39,7% višji kot v letu 2001. Banke so v letu 2002 oblikovale 44,5 mrd SIT neto rezervacij, v tem 10,6 mrd v decembru 2002. Neto rezervacije so bile v letu 2002 skoraj v enaki višini kot v letu 2001.

Dobiček pred obdavčitvijo v letu 2002 je bil za več kot 30 mrd SIT višji kot leta 2001.

Operativni stroški so realno porasli, predvsem zaradi stroškov dela.

¹² Pri izračunu realnih rasti v izkazu poslovnega izida je upoštevana povprečna letna inflacija za leto 2002 v višini 7,5%.

¹³ Postavka neto ostalo vsebuje druge poslovne prihodke, izredne prihodke, druge poslovne odhodke in izredne odhodke.

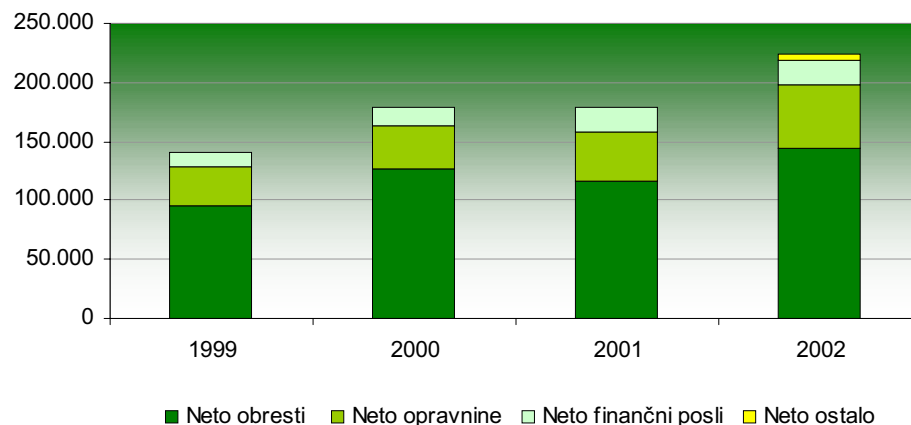
Tabela 11: Prirejen izkaz poslovnega izida

v mio SIT, v %

	Znesek		Delež		Nominalna rast	
	2001	2002	2001	2002	2001/2000	2002/2001
Neto obresti	115.930	143.407	66,9	63,9	-8,1	23,7
Neto opravnine	41.523	53.962	24,0	24,0	9,7	30,0
Neto finančni posli	20.805	21.205	12,0	9,5	44,1	1,9
Neto ostalo	-5.080	5.808	-2,9	2,6	-38,0	-214,3
Bruto dohodek	173.179	224.382	100,0	100,0	1,7	29,6
Operativni stroški	112.949	133.914	65,2	59,7	12,5	18,6
- od tega: stroški dela	53.181	66.169	30,7	29,5	9,2	24,4
Neto dohodek	60.230	90.467	34,8	40,3	-13,7	50,2
Neto rezervacije in neto odpisi	-44.783	-44.450	-25,9	-19,8	20,3	-0,7
Rezultat pred obdavčitvijo	15.447	46.017	8,9	20,5	-52,6	197,9
Rezultat po obdavčitvi	1.926	29.501	1,1	13,1	-90,3	1.432,1

Vir: Banka Slovenije

Slika 2: Bruto dohodek v letih 1999, 2000, 2001 in 2002 (v tisoč SIT)

Vir: Banka Slovenije

Tabela 12: Nekateri kazalci poslovanja bank

v %

	1999	2000	2001	2002
Bruto dohodek na povprečno aktivo	5,4	5,9	5,0	5,4
Povprečni donos na aktivo	0,8	1,1	0,5	1,1
Povprečni donos na kapital	7,8	11,4	4,8	13,3
Obrestna marža	4,1	4,7	3,6	3,7
Operativni stroški na povprečno aktivo	3,6	3,5	3,3	3,2

Vir: Banka Slovenije

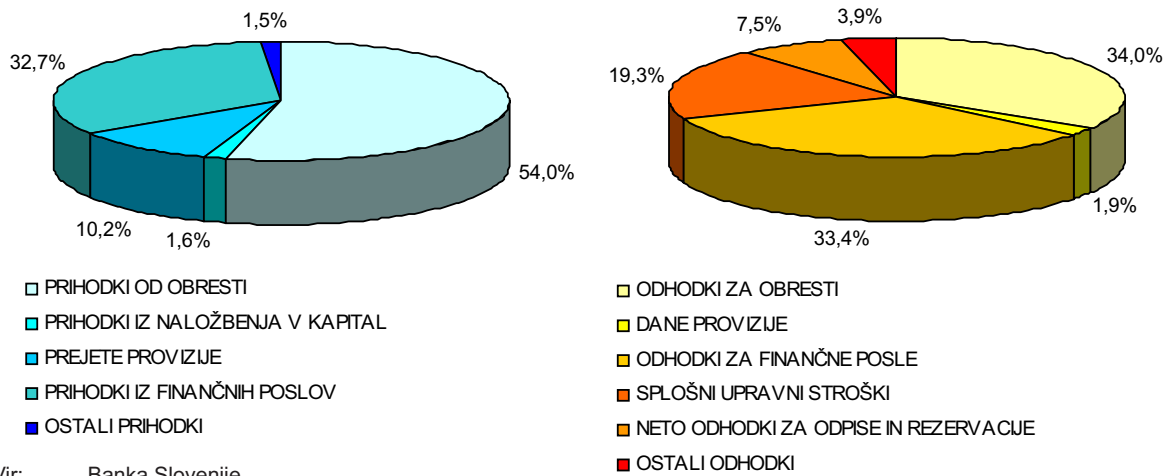
Povprečni donos na aktivo in kapital sta se v letu 2002 precej izboljšala.

Kazalci donosnosti v letu 2002 zaradi višjega dobička bank odstopajo od kazalcev za leto 2001 in so ugodnejši. Najopaznejši dvig je v delu donosa na kapital, ki je višji ne samo na račun večjega dobička bank, ampak tudi zaradi počasnejše rasti kapitala kot posledica opustitve splošnega prevrednotenja kapitala v letošnjem letu.

Obrestna marža, izražena kot razmerje med neto obrestmi in povprečno bruto obrestonosno aktivo se leta 2002 ne razlikuje bistveno od leta 2001. V letu 2002 je opazna le rahlo hitrejša rast neto obresti (23,7%) od rasti povprečne bruto obrestonosne aktive (21,3%), zaradi česar se je obrestna marža nekoliko povečala glede na leto 2001. Leta 2001 so bile neto obresti celo nižje od leta 2000, rast bruto obrestonosne aktive pa je bila 20%.

Slika 3: Sestava prihodkov in odhodkov

Vir: Banka Slovenije

Vpliv spremembe novih Slovenskih računovodskih standardov na izkaz poslovnega izida in kapitalsko ustreznost

Sprememba Slovenskih računovodskih standardov je pomembno vplivala na izkaz uspeha poslovanja bančnega sistema, višino kapitala ter posledično tudi na kapitalsko ustreznost bančnega sistema. Ključnega pomena je odpravljena obveznost revalorizacije kapitala (razen v primeru če bi bila rast Eura glede na SIT višja od 5,5%), ter drugačen način vrednotenja osnovnih sredstev in kapitalskih naložb. Zaradi omenjenih sprememb ocenjujemo, da je bančni sistem izkazal za 12,0 mrd SIT višji dobiček. Hkrati banke niso povečale kapitalne osnove za 25,1 mrd SIT kolikor znaša ocenjeni učinek revalorizacije kapitala, ki bi ga banke ob upoštevanju starih določil Slovenskih računovodskih standardov evidentirale kot revalorizacijski popravek kapitala. Posledično ocenjujemo, da se je zaradi odprave revalorizacije kapitalna ustreznost v bančnem sistemu znižala za 0,64 odstotne točke ob predpostavki, da bi bil celotni dobiček namenjen povečanju kapitala, ob upoštevanju dejanske stopnje izplačila dividend in nagrad pa je ocenjeno znižanje kapitalne ustreznosti za 0,38 odstotne točke. Zaradi davčnih bremen in izplačil kapitala so banke zadržale le 17,5 mrd SIT kapitala v obliki rezerv in nerazporejenega dobička, kar pomeni, da banke niso ohranile realne vrednosti kapitala.

Banke niso ohranile realne vrednosti kapitala.

2.1.2. Poslovanje bank v prvi polovici 2002

Bilanca stanja

Bilančna vsota vseh bank v Sloveniji je 30.06.2003 znašala 4.832,6 mrd SIT, kar pomeni 6,1% rast (2,5% realno)¹⁴. Nominalne stopnje rasti bilančne vsote bank so se gibale med -21,7% in 23,8%. Dve banki sta imeli ob polletju 2003 nižjo bilančno vsoto kot ob koncu leta 2002.

Tržni deleži največjih petih bank so se 30.06.2003 znižali glede na 31.12.2002.

Tržni delež največje banke v Sloveniji, merjen z konsolidirano bilančno vsoto, je 30.06.2003 znašal 35%, skupaj s tremi hčerami pa 38,9% in se je v primerjavi s koncem leta 2002 znižal. Znižal se je tudi tržni delež treh največjih bank, prav tako pa tudi tržni delež največjih petih bank, kar kaže na izgubljanje tržnega deleža nekaterih velikih bank.

Tabela 8a: Glavne postavke bilance stanja bank

	v mio SIT, v %					
	Znesek		Delež		Rast 06.2003 / 12.2002	
	31.12.2002	30.06.2003	31.12.2002	30.06.2003	Nominalno	Realno
Denar na računih centralni banki	143.311	152.353	3,1	3,2	6,3	2,7
Kreditni bankam	381.208	355.496	8,4	7,4	-6,7	-9,9
Kreditni strankam, ki niso banke	2.182.147	2.328.410	47,9	48,2	6,7	3,1
- kreditni gospodarstvu	1.282.846	1.467.884	28,2	30,4	14,4	10,6
- kreditni gospodinjstvom	562.845	587.387	12,4	12,2	4,4	0,8
- kreditni državi	215.992	146.229	4,7	3,0	-32,3	-34,6
- kreditni ostalim*	120.464	126.909	2,6	2,6	5,4	1,8
Vrednostni papirji	1.547.139	1.651.872	34,0	34,2	6,8	3,2
Druga sredstva	302.832	344.512	6,6	7,1	13,8	9,9
Skupaj aktiva	4.556.637	4.832.644	100,0	100,0	6,1	2,5
Dolgovi do bank	584.723	674.292	12,8	14,0	15,3	11,4
Dolgovi do strank, ki niso banke	3.149.394	3.224.430	69,1	66,7	2,4	-1,1
- dolgovi do gospodarstva	604.952	608.126	13,3	12,6	0,5	-2,9
- dolgovi do gospodinjstev	1.978.294	2.070.592	43,4	42,8	4,7	1,1
- dolgovi do države	207.533	168.845	4,6	3,5	-18,6	-21,4
- dolgovi do ostalih*	358.615	376.867	7,9	7,8	5,1	1,5
Dolžniški vrednostni papirji	176.483	211.060	3,9	4,4	19,6	15,5
Druge obveznosti	265.693	342.950	5,8	7,1	29,1	24,7
Kapital	380.345	379.911	8,3	7,9	-0,1	-3,5
Skupaj pasiva	4.556.637	4.832.644	100,0	100,0	6,1	2,5

*Ostali: druge finančne organizacije, neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom, tuje osebe
Vir: Banka Slovenije

Dolgovi do strank, ki niso banke, se v prvem polletju 2003 niso izrazito povečali, saj ob 2,4% nominalni rasti to pomeni realni padec za 1,1%, k čemur je najbolj prispevalo zmanjšanje vlog države (- 18,6%) in nizka rast vlog gospodarstva (0,5%). Rast vlog gospodinjstev je še naprej nizka. V bankah je zaradi preoblikovanja računov fizičnih oseb v osebne račune po stanju 30.06.2003 zaznati višje stanje na računih obveznosti v obračunu iz poslov s prebivalstvom.

Dolgovi do bank so se v prvem polletju 2003 povečali za 15,3%. Še naprej se nadaljuje izrazit trend povečevanja deleža dolgov do tujih bank in hkrati zmanjševanje dolgov do domačih bank, kar je povzročilo, da dolgovi do tujih bank konec junija 2003 predstavljajo že 84,7% dolgov do bank.

Banke so tudi v prvi polovici 2003 izdale veliko vrednostnih papirjev.

Pomemben vir rasti bilančne vsote v prvih šestih mesecih leta 2003 so si banke pridobile z izdajanjem vrednostnih papirjev (19,6% rast). Tako kot v letu 2002 so se banke odločale

¹⁴ Realna rast pri postavkah bilance stanja je izračunana na podlagi rasti cen življenjskih potrebščin v 1-6/2003 v višini 3,5%.

predvsem za izdajanje dolgoročnih vrednostnih papirjev, vendar je zaradi večjega obsega dolgoročnih obveznosti za izdana potrdila o vlogah na ime, ki zapadejo v tekočem letu, prišlo do spremenjene strukture ročnosti izdanih vrednostnih papirjev v korist kratkoročnih zapadlosti.

Obseg **kreditov strankam, ki niso banke** se je v prvi polovici leta 2003 povečal za 6,7%. Rast kreditov gospodarstva je po nizki rasti v letu 2002 (le 9,9%) v prvi polovici letošnjega leta nekoliko bolj optimistična, 14,4%, vendar pa je tudi posledica medsektorske spremembe v prvem kvartalu leta 2003, ko so banke DARS preknjižile iz sektorja države na nefinančne družbe, zaradi česar je v prvem polletju bistveno nižje tudi kreditiranje države. Rast kreditiranja gospodinjstev je z 4,4% približno na ravni iz preteklega leta.

Velik del sredstev so banke nalagale v **vrednostne papirje**, katerih rast v letošnjem letu je bila 6,8%. Najbolj so se povečale naložbe v toolarske blagajniške zapise Banke Slovenije. Naložbe v vrednostne papirje države so se povečale za 5,1%, naložbe v druge vrednostne papirje (delnice, obveznice, vrednostni papirji tujih izdajateljev, držav ipd.) so se povečale za 2,6% in sicer predvsem obveznice bank.

V **povprečni sestavi pasive** se je v prvi polovici leta 2003 delež dolgov do strank, ki niso banke, v primerjavi z letom 2002 zmanjšal za 2,5 o.t., in sicer zaradi zmanjšanja vlog gospodinjstev za 0,9 o.t., vlog gospodarstva za 0,7 o.t., drugih finančnih organizacij za 0,5 o.t. in države za 0,3 o.t. Istočasno se je povečal delež dolgov do bančnega sektorja za 1,5 o.t. in obveznosti za izdane vrednostne papirje za 1,3 o.t.

V **povprečni sestavi aktive** se je v prvi polovici leta 2003 okreplil delež naložb v vrednostne papirje za 2,3 o.t. ob zmanjšanju kreditov bankam za 0,9 o.t. in kreditov strankam, ki niso banke za 0,9 o.t. (zaradi znižanja deleža kreditov državi za 1,3 o.t., gospodinjstvom za 0,7 o.t. in drugim finančnim organizacijam za 0,3 o.t.).

Tabela 9a: Ročnost vlog in kreditov strankam, ki niso banke

	31.12.2001	31.03.2002	30.06.2002	30.09.2002	31.12.2002	30.06.2003
						v %
Vpogledne vloge strank, ki niso banke	34,3	32,4	33,2	32,7	32,1	33,7
Kratkoročne vloge strank, ki niso banke	58,0	59,6	58,3	58,2	58,4	56,1
Dolgoročne vloge strank, ki niso banke	7,7	8,1	8,4	9,1	9,5	10,3
Skupaj vloge strank, ki niso banke	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kratkoročni krediti strankam, ki niso banke	57,1	56,9	55,3	55,3	54,1	53,8
Dolgoročni krediti strankam, ki niso banke	42,8	43,0	44,6	44,6	45,9	46,1
Terjatve iz danih jamstev	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Skupaj krediti strankam, ki niso banke	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Banka Slovenije

V strukturi ročnosti vlog strank, ki niso banke se še naprej povečuje delež dolgoročnih vlog predvsem zaradi visokih rasti vlog gospodinjstev in drugih finančnih organizacij. K povečanju vpoglednih vlog so v največji meri prispevale vloge gospodinjstev. Na zmanjšanje kratkoročnih vlog je vplivalo predvsem zmanjšanje vlog z ročnostjo do 91 dni.

Sestava ročnosti kreditov strankam, ki niso banke se je tudi v prvi polovici leta spremenila v korist dolgoročnih kreditov. Razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi krediti ob koncu junija 2003 je bilo 53,9:46,1. Kratkoročni krediti so porasli za 6,2%, rast dolgoročnih kreditov pa je bila 7,3%.

Izkaz poslovnega izida

Dobiček vseh bank (rezultat pred obdavčitvijo) je v prvem polletju 2003 znašal 25,5 mrd SIT. Razen treh manjših bank, ki so beležile izgubo, so v polletju 2003 ostale banke realizirale pozitiven poslovni rezultat. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je rezultat bank nižji za 14,2% oziroma 4,2 mrd SIT.

Dobiček bank pred obdavčitvijo je v prvih šestih mesecih 2003 znašal 25,5 mia SIT.

Stroški so se povečali hitreje kot bruto dohodek.

Bruto dohodek v višini 106,3 mrd SIT je v letošnjem polletju višji za 2,4 mrd SIT, vendar gre za realno znižanje glede na primerjano obdobje preteklega leta v višini 3,5%. Rezultat bank v delu neto obresti, ki predstavljajo 67,6% bruto dohodka, znaša 71,9 mrd SIT, kar je 3,1% več kot v primerjanem obdobju preteklega leta (realno 2,7% znižanje). Njihov delež v celotnih prihodkih se je znižal na 53,4%, prav tako pa se je v letu dni znižala tudi obrestna marža iz 3,8% na 3,4%. Neto opravnine, katerih delež se je v letu dni povečal na 24,7% bruto dohodka, so porasle predvsem iz naslova plačilnega prometa v državi ter opravljenih administrativnih storitev. Še intenzivnejšo stopnjo rasti pa so banke zabeležile v delu neto ostalo, ki je bil v lanskem polletju nižji zaradi izrednih odhodkov za plačilo davka (s strani ene banke), vendar njihov delež v strukturi bruto dohodka ostaja še naprej minimalen (3,7% bruto dohodka). Precejšnje zmanjšanje rezultata so banke zabeležile v delu neto finančnih poslov, kjer je izid nižji skoraj za polovico glede na preteklo obdobje. Skromnejši zaslužek v tem delu je predvsem posledica nižjih prihodkov iz naslova trgovanja z izvedenimi finančnimi instrumenti.

Razmerje med rastjo bruto dohodka in stroškov poslovanja (predvsem stroški dela) je v letošnjem opazovanem obdobju izredno neugodno, saj so se stroški (7,0%) povečevali precej hitreje kot bruto dohodek (2,3%). Posledično se namenja v letošnjem letu večji del bruto dohodka za pokrivanje operativnih stroškov, pri tem pa velja poudariti, da se je razmerje operativnih stroškov na povprečno aktivo sicer v letu dni znižal iz 3,2% na 3,0%, vendar je ugodnejši kazalec predvsem posledica višje rasti povprečne aktive kot operativnih stroškov. V primerjavi s polletjem 2002 so banke v letu 2003 oblikovale za 2,3 mrd SIT več neto rezervacij, za katere so porabile 12,9% bruto dohodka. Donos na povprečno aktivo in kapital je v letošnjem polletju nižji kot v enakem primerjanem obdobju leta 2002. Poleg treh bank z izkazano izgubo beleži podpovprečen donos na aktivo (pod 1,1%) še 8 bank.

Tabela 11a: Prirejen izkaz poslovnega izida

v mio SIT, v %

	jan.-jun. 2002		jan.-jun. 2003		Rast	
	Znesek	% v bruto dohodku	Znesek	% v bruto dohodku	Nominalna	Realna
Neto obresti	69.687	67,1	71.860	67,6	3,1	-2,7
Neto opravnine	23.856	23,0	26.245	24,7	10,0	3,8
Neto finančni posli	8.192	7,9	4.306	4,1	-47,4	-50,4
Neto ostalo	2.173	2,1	3.908	3,7	79,8	69,6
Bruto dohodek	103.908	100,0	106.318	100,0	2,3	-3,5
Operativni stroški	62.688	60,3	67.046	63,1	7,0	0,9
- od tega: stroški dela	30.737	29,6	34.597	32,5	12,6	6,2
Neto dohodek	41.220	39,7	39.272	36,9	-4,7	-10,1
Neto rezervacije in neto odpisi	-11.485	-11,1	-13.765	-12,9	19,8	13,1
Rezultat pred obdavčitvijo	29.735	28,6	25.508	24,0	-14,2	-19,1

Vir: Banka Slovenije

Tabela 12a: Nekateri kazalci poslovanja bank

v %

	1999	2000	2001	2002	jan.-jun. 2003
Bruto dohodek na povprečno aktivo	5,4	5,9	5,0	5,4	4,7
Povprečni donos na aktivo	0,8	1,1	0,5	1,1	1,1
Povprečni donos na kapital	7,8	11,4	4,8	13,3	14,0
Obrestna marža	4,1	4,7	3,6	3,7	3,4
Operativni stroški na povprečno aktivo	3,6	3,5	3,3	3,2	3,0

Vir: Banka Slovenije

2.2. Poslovanje hranilnic

2.2.1. Poslovanje hranilnic v letu 2002

Bilanca stanja

V Sloveniji so do sredine leta 2002 delovale 3 hranilnice, konec leta 2002 pa le še dve hranilnici. Bilančna vsota obeh hranilnic je 31.12.2002 znašala 15 mrd SIT, ki pa je predstavljala le 0,3% tržni delež v celotnem sistemu. Bilančna vsota hranilnic se je v letu 2002 povečala le za 0,8%, podatek pa zaradi pripojitve LLT Hranilnice in posojilnica d.d. Murska Sobota k Novi Kreditni banki Maribor d.d. ter s tem spremembe v obsegu bilančne vsote hranilnic ni povsem realen. Rast bilančne vsote preostalih hranilnic je bila 24,9% (realno 16,5%) ter s tem za 7,8 o.t. višja kot pri bankah.

Konec leta 2002 sta poslovali le še dve hranilnici z 0,3% tržnim deležem.

V strukturi pasive so 31.12.2002 s 85,4% oziroma 12,8 mrd SIT največji delež predstavljali dolgovi do strank, ki niso banke, predvsem dolgovi do gospodinjstev (5,5 mrd SIT) in neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstvom (4,2 mrd SIT). Delež dolgov do bank je bil le 2% (ob koncu leta 2001 je bil delež dolgov do bank 10,7%, dolgov do strank, ki niso banke pa 73,9%, na izrazito spremembo strukture pa je vplivala ukinitve LLT Hranilnice in posojilnice d.d. Murska Sobota). Velik obseg obveznosti do neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstvom izhaja iz depozitov sindikatov. Z vidika rokovne strukture, glavnino zbranih sredstev predstavljajo kratkoročne vloge (76,8%, od tega vpogledne 9,4%, vezane 67,5%), njihov delež pa se je v primerjavi z letom 2001 okreplil za 1,5 o.t.

V hranilnicah je visok delež depozitov sindikatov.

Zbrana sredstva sta hranilnici usmerili predvsem v kredite strankam, ki niso banke (76% oziroma 11,4 mrd SIT), čeprav se je njihov delež v primerjavi z letom 2001 občutno zmanjšal (10,1 o.t.). Preostala sredstva so hranilnice naložile v vrednostne papirje (1,8 mrd SIT), tako da se je njihov delež v skupni aktivi iz 2% ob koncu leta 2001 povečal na 12,1% ob koncu leta 2002. Prevladujejo predvsem vrednostni papirji Banke Slovenije, s čimer so si hranilnice okrepile tudi sekundarno likvidnost (iz 1,5% bilančne vsote na 10,7%). Rokovna struktura naložb se v letu 2002 v primerjavi s preteklim letom ni spremenila, večji delež s 57,3% pa predstavljajo dolgoročne naložbe.

Tabela 13: Primerjava strukture pasive in aktive v bankah in hranilnicah na dan 31.12.2002

AKTIVA	Banke	Hranilnice	PASIVA	Banke	Hranilnice
Denar	3,1	3,4	Dolgovi do bank	12,8	2,0
Kreditni bankam	8,4	3,8	Dolgovi do strank, ki niso banke	69,1	85,4
Kreditni strankam, ki niso banke	47,9	76,0	- dolgovi do gospodarstva	13,3	12,8
- krediti gospodarstvu	28,2	2,8	- dolgovi do gospodinjstev	43,4	36,5
- krediti gospodinjstvom	12,4	72,7	- dolgovi do države	4,6	5,6
- krediti državi	4,7	0,0	- dolgovi do neprof. izv. stor. gospodinj.	0,8	28,3
- krediti neprof. izv. stor. gospodinj.	0,1	0,5	- dolgovi do ostalih	7,1	2,2
- krediti ostalim	2,6	0,0	Dolžniški vrednostni papirji	3,9	0,0
Vrednostni papirji	34,0	12,1	Druge obveznosti	5,8	5,2
Druga sredstva	6,6	4,8	Kapital	8,4	7,4
Ročnost kreditov in vlog strankam, ki niso banke					
Kratkoročni krediti	54,1	42,7	Vpogledne vloge	32,1	9,4
Dolgoročni krediti	45,9	57,3	Kratkoročne vloge	58,4	67,5
			Dolgoročne vloge	9,5	23,1

Vir: Banka Slovenije

Izkaz poslovnega izida

Leto 2002 sta hranilnici zaključili z dobičkom v višini 148 mio SIT. Njun rezultat je v primerjavi z letom 2001 nižji za 8 mio SIT (dobiček obeh hranilnic je bil v letu 2001 156 mio SIT, vseh treh hranilnic pa skoraj 221 mio SIT). Bruto dohodek hranilnic se je v letu 2002 v primerjavi z letom 2001 povečal za 80 mio SIT oziroma realno za 2,8% predvsem na račun višjih neto obresti (za 60 mio SIT). K ostali polovici prirasta so prispevali neto finančni posli v višini 34 mio SIT, neto opravnine pa so se zmanjšale za 39 mio SIT.

Operativni stroški v letu 2002 realno porasli 15,2% oziroma za 126 mio SIT in so rastle hitreje od bruto dohodka. Hranilnici sta v letu 2002 oblikovali rezervacije v višini 41 mio SIT, kar je za 38 mio SIT manj kot v letu 2001. Če primerjamo leto 2002, ko sta delovali dve hranilnici z letom 2001, ko so delovale tri hranilnice, se je bruto dohodek v letu 2002 zmanjšal za 67 mio SIT, operativni stroški so porasli za 58 mio SIT (realno 2,1%), neto rezervacije pa so se znižale za 53 mio SIT.

Hranilnici imata nižje kazalce donosnosti kot banke.

V letu 2002 sta hranilnici dosegli nižje kazalce donosnosti kot banke in sicer je donos na povprečno aktivo v hranilnicah znašal 0,9% (banke 1,11%) in donos na kapital 12,0% (13,3%). Obrestna marža hranilnic je v letu 2002 znašala 3,1% in je bila nižja od obrestne marže bank. Kazalci stroškovne učinkovitosti so v hranilnicah manj ugodni kot v bankah, saj stroški dela predstavljajo 1,9% povprečne aktive (banke 1,6%) in 14,8% celotnih odhodkov (banke 11,2%).

2.2.2. Poslovanje hranilnic v prvi polovici leta 2003

Bilanca stanja

Bilančna vsota hranilnic se je precej bolj povečala kot bilančna vsota bank.

Bilančna vsota dveh hranilnic v Sloveniji je 30.06.2003 znašala 17,2 mrd SIT, kar predstavlja 0,3% tržni delež v celotnem sistemu. Bilančna vsota hranilnic se je v prvi polovici leta 2003 povečala za 14,7%.

V strukturi pasive so 30.06.2003 s 84,3% oziroma 14,5 mrd SIT največji delež predstavljali dolgovi do strank, ki niso banke, predvsem dolgovi do gospodinjstev (6,4 mrd SIT) in neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstvom (4,4 mrd SIT). Delež dolgov do bank je bil le 1,8%. Velik obseg obveznosti do neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstvom izhaja iz depozitov sindikatov. Z vidika rokovne strukture, glavnino zbranih sredstev predstavljajo kratkoročne vloge (79,8%, od tega vpogledne 9,3%, vezane 70,5%), njihov delež pa se je v primerjavi z letom 2002 okreplil za 3 o.t.

Zbrana sredstva sta hranilnici usmerili predvsem v kredite strankam, ki niso banke (77,6% oziroma 13,4 mrd SIT). Preostala sredstva so hranilnice naložile v vrednostne papirje (11,1% oziroma 1,9 mrd SIT), med katerimi prevladujejo predvsem vrednostni papirji Banke Slovenije, s čimer so si hranilnici krepila tudi sekundarno likvidnost (9,9% bilančne vsote). Rokovna struktura naložb se je v primerjavi s preteklim letom spremenila v korist kratkoročnih naložb za 0,9 o.t., večji delež s 56,4% pa predstavljajo dolgoročne naložbe.

Izkaz poslovnega izida

V prvi polovici leta 2003 sta obe hranilnici poslovale z dobičkom ter tako skupaj ustvarili za 67 mio SIT dobička. Njun rezultat je v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta nižji kar za 52% oziroma 71 mio SIT (dobiček obeh hranilnic je bil v polletju 2002 137 mio SIT, vseh treh hranilnic pa 215 mio SIT). Medtem, ko je rezultat iz neto obresti v letošnjem polletju višji za 15,4% oziroma 34 mio SIT, je pri ostalih sestavinah bruto dohodka prišlo do znižanja. Rezultat iz neto opravnin je nižji za 26 mio SIT kot posledica nižjih prihodkov iz naslova opravnin od kreditnih poslov, izpad prihodkov iz naslova prodanih delnic pa je vplival na znižanje rezultata iz neto finančnih poslov v višini 17 mio SIT. Glavnina nižjega dobička v letošnjem polletju pa gre pripisati povečanim operativnim stroškom, ki so se v opazovanem obdobju povečali za 25,6% oziroma 72 mio SIT in za katere hranilnici namenita kar 80,0% svojega bruto dohodka. Skoraj tri četrtine povečanja gre pripisati povečanim stroškom dela, ostalo pa predstavljajo stroški opravljenih storitev, reklame ter odhodki za nepremičnine, vzete v poslovni najem. V nasprotju z letom poprej pa hranilnici v letošnjem letu beležita ugodnejši rezultat iz naslova neto rezervacij (24 mio SIT), za kar so namenile 5,4% svojega bruto dohodka.

Kazalci donosnosti pri hranilnicah se slabšajo in so slabši od bank.

Kazalci poslovanja so v letošnjem letu pri hranilnicah slabši kot v lanskem polletnem obdobju, prav tako pa so tudi slabši v primerjavi z bankami. Operativni stroški v primerjavi s povprečno aktivo so pri hranilnicah kar za 50% višji kot pri bankah in znašajo 4,4%, v letu dni pa so porasli za 0,5 o.t.. Nivo obrestne marže je pri hranilnicah celo nižji od doseženega nivoja pri bankah in znaša 3,3%, v letu dni pa se je znižal za 1,1 o.t.. Donos na aktivo je v letošnjih mesecih v upadanju ter znaša 0,8%; gre za najnižji nivo, ki se je realiziral v preteklih letih v okviru poslovanja hranilnic.

3. TOLARSKE AKTIVNE IN PASIVNE OBRESTNE MERE NEBANČNEGA SEKTORJA

Na zasluške iz dela kreditov/vlog nebančnemu sektorju vpliva struktura bilanc bank. Vsled izrazitejšega nalaganja v vrednostne papirje v letu 2002, predstavljajo naložbe v kredite nebančnemu sektorju upadajoči del naložb bank. Delež naložb nebančnemu sektorju se je namreč v aktivni znižal od 49,4% konec leta 2001 na 47,9% konec leta 2002, medtem ko se je v prvem polletju 2003 ponovno malenkostno povečal na 48,2% aktivne. Tudi v prvem polletju 2003 so hitrejšo stopnjo rasti zabeležili krediti nebankam v tuji valuti od kreditov nebankam v domači valuti, zaradi česar se je delež tolaških kreditov v aktivni znižal od 40,2% konec leta 2001 na 36,3% ob koncu leta 2002 in nadalje na 35,7% aktivne konec prvega polletja 2003.

Zaradi upočasnjene tolaškega kreditiranja nebančnega sektorja, se prihodki iz tega dela, po stagnaciji v letu 2002, v letu 2003 nominalno znižujejo. Prihodki v prvem polletju 2003 so v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002 nominalno nižji za 9,7%. V strukturi tolaških naložb nebančnemu sektorju je opazno predvsem zmanjševanje deleža kreditov s temeljno obrestno mero in povečevanje deleža kratkoročnih kreditov z nominalno obrestno mero¹⁵, kjer so izračunane obrestne mere nekoliko višje. Tako je bilo v drugem trimesečju 2003 kar 30,5% tolaških kreditov nebančnemu sektorju obrestovanih z nominalno obrestno mero, 57,3% s temeljno obrestno mero ter 12,2% z devizno klavzulo.

V prvi polovici 2003 vloge nebančnega sektorja realno upadajo, kar pomeni nadaljevanje trenda upadanja njihovega deleža v strukturi pasive. V letu 2002 se je delež vlog nebančnega sektorja znižal od 71,2% na 69,1%, v prvi polovici letošnjega leta pa je upadel na 66,7% pasive. Vloge nebančnega sektorja v tuji valuti so se nominalno znižale pod nivo ob koncu leta 2002, medtem ko so tolaške vloge upočasnjeno rastle, zaradi česar se je delež tolaških vlog nebančnega sektorja znižal od 45,9% pasive konec leta 2002 na 44,9% pasive konec polletja 2003. Odhodki za tolaške vloge nebančnega sektorja, po rasti v letih 2001 in 2002, v prvi polovici leta 2003 upadajo. Odhodki za tolaške vloge nebančnega sektorja so v prvem polletju letos nominalno za 10,8% nižji v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. V prvem polletju 2003 je bilo 65,9% tolaških vlog nebančnega sektorja obrestovano z nominalno obrestno mero, 30,9% s temeljno obrestno mero ter 3,2% z devizno klavzulo.

Tabela 14: Tolarske aktivne in pasivne obrestne mere za nebančni sektor¹⁶

	tromesečja									
	I/01	II/01	III/01	IV/01	I/02	II/02	III/02	IV/02	I/03	II/03
AKTIVNE OBRESTNE MERE SKUPAJ	14,6	14,6	14,3	12,7	13,3	13,1	12,4	12,2	11,8	10,8
a) kratkoročni krediti	13,9	14,0	13,8	12,2	12,7	12,6	11,9	11,8	11,6	11,1
b) dolgoročni krediti	15,1	15,0	14,6	13,1	13,7	13,4	12,7	12,4	11,9	10,6
PASIVNE OBRESTNE MERE SKUPAJ	8,4	8,7	8,9	7,8	8,3	7,9	7,4	7,1	6,7	6,0
a) vloge na vpogled	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0
b) kratkoročne vloge do 30 dni	4,9	5,2	5,4	5,3	4,8	4,5	4,6	4,8	4,8	4,8
c) kratkoročne vloge nad 30 dni	11,2	11,7	11,9	10,2	10,7	10,2	9,3	8,8	8,3	7,5
d) dolgoročne vloge	13,4	13,6	13,6	11,8	12,5	12,0	11,5	11,3	10,5	9,0
OBRESTNI RAZMIK (1 - 2)	6,2	5,9	5,4	4,9	5,0	5,2	5,0	5,1	5,1	4,8

Vir: Banka Slovenije

V letu 2002 in v prvi polovici leta 2003 se je nadaljeval trend zniževanja izračunanih¹⁷ aktivnih in pasivnih obrestnih mer. Izračunane aktivne in pasivne obrestne mere za kredite/vloge nebančnega sektorja so se v vsem letu 2002 in v prvi polovici leta 2003 gibale pod nivojem preteklih let.

Delež kreditov s temeljno obrestno mero se zmanjšuje.

Nadaljuje se trend zniževanja obrestnih mer.

¹⁵ Od 1. julija 2002 se za denarne obveznosti in terjatve izražene v domačem denarju z rokom dospelosti do 1 leta ne uporablja temeljna obrestna mera oziroma se denarne obveznosti in terjatve ne revalorizirajo.

¹⁶ Skupaj nominalne obrestne mere, s temeljno obrestno mero in z devizno klavzulo.

¹⁷ Izračunane obrestne mere iz poročil so obrestne mere, izračunane iz obrestnih prihodkov/odhodkov ter povprečnega stanja naložb/sredstev za nebančni sektor po četrletjih.

Podrobnejši pregled izračunanih obrestnih mer glede na obliko valorizacije pokaže, da so se izračunane obrestne mere za dolgoročne kredite, vloge nad 30 dni in dolgoročne vloge vezane na temeljno obrestno mero¹⁸, v letu 2002 in v prvi polovici leta 2003 gibale na višji ravni kot obrestne mere enakih ročnosti vezane na devizno klavzulo ali nominalne obrestne mere. Izjemo od tega predstavljajo izračunane nominalne obrestne mere za kratkoročne kredite, ki so v prvi polovici leta 2002 pridobile na višini, od drugega polletja 2002 pa kljub zniževanju presegajo ostale izračunane obrestne mere za kratkoročne kredite.

Obrestni razmik, izražen kot razlika med aktivno in pasivno obrestno mero, se je v letu 2002 in prvem trimesečju letošnjega leta ohranjal na nivoju 5 odstotnih točk, saj je potekalo zniževanje aktivnih in pasivnih obrestnih mer skoraj vzporedno. Konec letošnjega prvega polletja se je zaradi izrazitejšega zniževanja izračunanih obrestnih mer za dolgoročne kredite, obrestni razmik znižal na 4,8 odstotnih točk.

4. KVALITETA AKTIVE

Naložbe v vrednostne papirje in v kapital se po novem vrednotijo po pošteni vrednosti.

Novi Slovenski računovodski standardi so posredno posegli tudi v koncept razvrščanja bančnih postavk, oblikovanja rezervacij in izključevanja prihodkov, zaradi česar so bile opravljene tudi spremembe sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic, sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij, ki so začele veljati 01.05.2002. Bistvena sprememba je, da se naložbe v vrednostne papirje in naložbe v kapital po Slovenskih računovodskih standardih vrednotijo po pošteni vrednosti in se torej ne razvrščajo, medtem ko so vse ostale terjatve predmet razvrščanja po skupinah A, B, C, D in E, zanje se ugotavljajo potencialne izgube ter oblikujejo rezervacije za kreditno tveganje. Zaradi možnosti primerjave podatkov, smo pripravili prevedbo podatkov o razvrščenih terjativah za nazaj, vendar so zaradi omejitev pri prevedbi to le približni podatki, kar bistveno zmanjšuje možnosti trdnih zaključkov glede spreminjanja bonitetne strukture razvrščenih terjatev v letu 2002 glede na predhodno leto.

Preprečevanje pretirane koncentracije kreditne izpostavljenosti do posameznih oseb, skupin povezanih oseb, do drugih oseb v skupini in do oseb v posebnem razmerju z banko je ključni element upravljanja s kreditnim tveganjem. Število velikih izpostavljenosti vseh bank se je v letu 2002 znižalo, prav tako pa se je znižala tudi vsota velikih izpostavljenosti, ki konec leta 2002 predstavlja 194,9% kapitala (omejitev 800% kapitala).

Tabela 15: Razvrstitev bilančne in zunajbilančne aktive bank, oblikovani popravki in rezervacije

	31.12.2001				31.12.2002			
	Razvrščene terjatve		Popravki, rezervacije		Razvrščene terjatve		Popravki, rezervacije	
	v mio SIT	v %	v mio SIT	v %	v mio SIT	v %	v mio SIT	v %
A	2.755.349	82,6	28.991	13,7	2.943.971	80,3	32.114	14,1
B	348.333	10,4	38.014	18,0	467.919	12,8	51.579	22,6
C	91.012	2,7	24.181	11,4	113.470	3,1	30.146	13,2
D	62.188	1,9	37.005	17,5	63.434	1,7	35.429	15,5
E	78.947	2,4	83.485	39,4	79.483	2,2	79.165	34,7
Skupaj	3.335.829	100,0	211.676	100,0	3.668.276	100,0	228.432	100,0

Vir: Banka Slovenije

¹⁸ Glede na še vedno visok delež kreditov nebančnemu sektorju obrestovan s temeljno obrestno mero (57,3%) ter nižji delež vlog nebančnega sektorja, ki se obrestuje s temeljno obrestno mero (30,9%), je gibanje izračunanih obrestnih mer še vedno povezano z gibanjem temeljne obrestne mere. Trimesečna temeljna obrestna mera je v letu 2002 upadala. V prvem trimesečju 2002 je temeljna obrestna mera znašala 7,93%, v drugem 7,84%, v tretjem 7,33% in v četrtem 7,33%, izraziteje pa je upadala v letu 2003 (v prvem trimesečju leta 2003 7,08%, v drugem pa 5,73%).

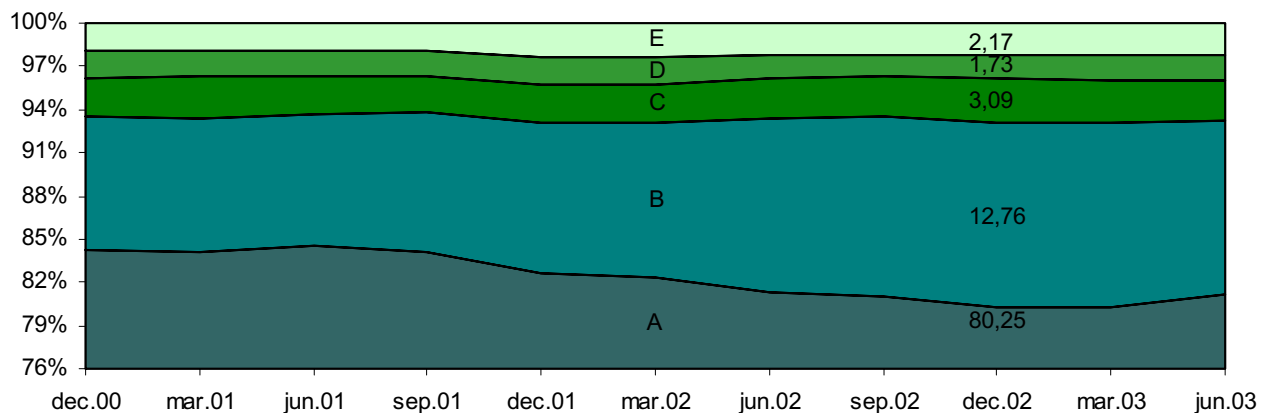

Skupna izpostavljenost bank je 31.12.2002 znašala 5.414,3 mrd SIT (od tega 4.514,6 mrd SIT bilančne in 899,7 mrd SIT zunajbilančne terjatve). Povprečna izpostavljenost do posameznega komitenta se je v primerjavi s koncem leta 2001 zmanjšala za 12,2% na 120,5 mio SIT. Medtem ko se je skupna izpostavljenost bank v letu 2002 povečala za 17,6%, se je obseg razvrščenih terjatev vseh bank v opazovanem obdobju povečal za 10%. Kreditno povpraševanje gospodarstva in prebivalstva še vedno ostaja na nizki ravni, kar sili banke v sicer relativno bolj varne, vendar hkrati tudi manj donosne naložbe v vrednostne papirje države in blagajniške zapise Banke Slovenije, ki pa se ne razvrščajo. Spremenila se je tudi bonitetna struktura razvrščenih terjatev bank in sicer se je zmanjšal delež skupine A za 2,3 o.t.¹⁹, predvsem na račun večjega deleža v skupini B.

Gibanje problematične aktive (terjatve razvrščene v skupine C, D in E) je bilo v letu 2002 glede na 2001 ugodno, saj se delež terjatev razvrščenih v skupine C, D in E ni spremenil in znaša 7%. Sprememba strukture se je odrazila tudi na spremembi povprečne tveganosti terjatev²⁰ sistema, le-ta se je nekoliko poslabšala in sicer iz 5,8% konec leta 2001 na 5,9% konec leta 2002.

Delež problematične aktive je znašal 7%.

Slika 4: Struktura kreditnega portfelja vseh bank

Vir: Banka Slovenije

Tabela 16: Izpostavljenost po panogah in povprečna boniteta panoge

	31.12.2000		31.12.2001		31.12.2002	
	Delež	Povprečna tveganost	Delež	Povprečna tveganost	Delež	Povprečna tveganost
A. Industrija	19,9	7,5	19,6	7,8	18,5	7,4
B. Storitvene dejavnosti	55,0	4,2	55,4	5,0	58,9	5,6
C. Prebivalstvo	14,0	4,6	14,9	4,5	13,7	4,5
D. Tuje osebe	11,1	6,1	10,1	7,3	9,0	6,1
Skupaj	100,0	5,3	100,0	5,8	100,0	5,9

Vir: Banka Slovenije

Struktura izpostavljenosti bank po panogah kaže na pretežno izpostavljenost do storitvenih dejavnosti, pri katerih je še naprej prisotna tendenca rasti. To so hkrati panoge, ki imajo sicer relativno nizko stopnjo tveganosti, se pa le-ta v primerjavi s preteklimi obdobji povečuje. Znotraj teh dejavnosti je najmočnejše zastopano finančno posredništvo, med katerega se uvršča tudi izpostavljenost do Banke Slovenije. Sledi izpostavljenost do države na osnovi vrednostnih papirjev in do trgovine. Izpostavljenost do sektorja industrije se počasi znižuje in je konec leta 2002 znašala 18,5%, pri čemer se povprečna tveganost tega sektorja trendno povečuje in znaša 7,4%. V primerjavi s preteklimi leti se je izpostavljenost do sektorja prebivalstva nekoliko znižala in sicer znaša 13,7%.

V strukturi izpostavljenosti do posameznih skupin držav kljub znižanju izpostavljenost do tujih oseb letu 2002 (z 10,1% na 9%), kar 76,4% predstavljajo naložbe v tuje osebe iz držav EU, ki skupaj z naložbami v tuje osebe iz držav EFTA, predstavljajo kar 81,7% skupne izpostavljenosti do tujine. Znotraj teh naložb je največ naložb v banke, ki so praviloma prvovrstne in nizko tvegane.

Izpostavljenost do tujih oseb se je znižala z 10 na 9% celotne izpostavljenosti.

Skupna izpostavljenost bank se je v prvem polletju 2003 povečala za 7,6% na 5.826,8 mrd SIT (od tega 4.815,8 mrd SIT bilančne in 1.011,1 mrd SIT zunajbilančne terjatve). Povprečna izpostavljenost do posameznega komitenta se je v primerjavi s koncem leta 2002 nekoliko povečala in znaša 121,7 mio SIT. Obseg razvrščenih terjatev vseh bank v prvem polletju 2003 se je povečal za 7,8%. Kreditno povpraševanje gospodarstva in prebivalstva v letošnjem letu presega povečanje naložb v vrednostne papirje. Nekoliko se je spremenila tudi bonitetna struktura razvrščenih terjatev bank in sicer se je povečal delež skupine A za 0,8 o.t., predvsem na račun nižjega deleža v skupini B. Gibanje problematične aktive (terjatve razvrščene v skupine C, D in E) je še naprej ugodno, saj se delež terjatev razvrščenih v skupine C, D in E ni bistveno spremenil in znaša 6,8%. Sprememba strukture se je odrazila tudi na spremembi povprečne tveganosti terjatev sistema, le-ta se je nekoliko izboljšala in sicer ob polletju 2003 znaša 5,8%.

Tabela 17: Izpostavljenost do posameznih skupin držav

	v mio SIT, v %					
	31.12.2000		31.12.2001		31.12.2002	
	Znesek	Delež	Znesek	Delež	Znesek	Delež
EU	319.238	75,8	338.903	73,1	369.721	76,4
EFTA	22.897	5,4	26.387	5,7	25.586	5,3
Bivše jug. republike	19.393	4,6	24.509	5,3	37.748	7,8
CEFTA	1.239	0,3	5.379	1,2	9.549	2,0
Ostalo	58.304	13,8	68.302	14,7	41.407	8,6
Skupaj	421.071	100,0	463.480	100,0	484.011	100,0
Delež tujih oseb v izp.	11,1%		10,1%		9,0%	

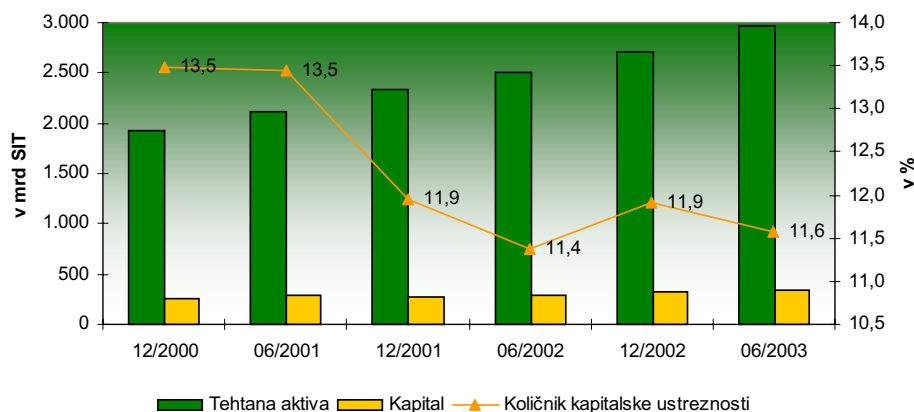
Vir: Banka Slovenije

5. KAPITALSKA USTREZNOST

Konec leta 2002 so začele veljati kapitalske zahteve tudi za tržna tveganja, vendar je količnik kapitalske ustreznosti ostal skoraj nespremenjen v primerjavi z letom prej.

V letu 2002 je bilo uvedenih več sprememb regulative, ki ureja poročanje o kapitalski ustreznosti. Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic je bil prenovljen zaradi doseganja večje usklajenosti z evropskimi direktivami ter prilagoditve novim Slovenskim računovodskim standardom. Poleg tega je bila uvedena tudi spremenjena metoda izračuna skupne neto pozicije v tuji valuti (bruto agregatna metoda izračuna, ločeno upoštevanje pozicij z valutno klavzulo, izločitev "swapov" z Banko Slovenije) ter nove kapitalske zahteve za tržna tveganja. Po stanju na dan 31.12.2002 so banke prvič posredovale Banki Slovenije poročila o obsegu poslov trgovanja oziroma o izračunanih kapitalskih zahtevah za tržna tveganja (poskusna poročila so bila poslana po stanju na dan 30.09.2002). Kapitalske zahteve za tržna tveganja predstavljajo 7,4% vseh kapitalskih zahtev, kar pomeni vpliv na kapitalsko ustreznost v višini 0,85 o.t.

Slika 5: Tehtana aktiva, kapital in količnik kapitalske ustreznosti bank

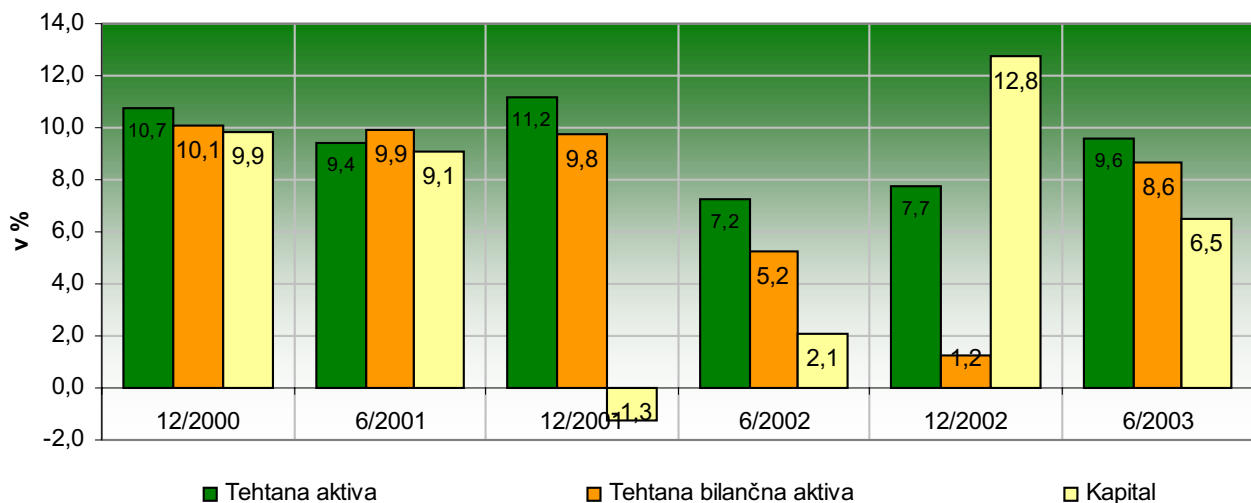

Vir: Banka Slovenije

Trend zniževanja kapitalne ustreznosti bank, ki je trajal od leta 1996, se je leta 2002 ustavil. Količnik kapitalne ustreznosti je bil po stanju na dan 31.12.2002 skoraj enak količniku na dan 31.12.2001 in sicer 11,9%. Kapital bank, izračunan po sklepu o kapitalni ustreznosti bank in hranilnic, je po stanju na dan 31.12.2002 znašal 321,9 mrd SIT, tehtana tvegana aktiva pa je znašala 2.704,5 mrd SIT. Količnik kapitalne ustreznosti se je v prvi polovici 2003 malenkostno znižal in sicer na 11,6%, povečanje pa je zabeleženo tako na strani kapitala (342,7 mrd SIT) kakor tudi tehtane tvegane aktivne (2.964,0 mrd SIT).

V letu 2002 se je kapital bank povečal za 42,3 mrd SIT, pri čemer je najbolj porasel dodatni kapital v segmentu podrejenega dolga. Zaradi povečanja dodatnega kapitala se je delež temeljnega kapitala v celotnem kapitalu znižal s 94,8% (ob koncu leta 2001) na 83,6% (konec leta 2002), opazovano razmerje pa ostaja tudi v prvi polovici 2003 nespremenjeno.

Slika 6: Medletne spremembe tehtane aktive in kapitala za banke

Vir: Banka Slovenije

6. TVEGANJA V OKOLJU AVTOMATIZIRANIH INFORMACIJSKIH SISTEMOV

Tveganja povezana z pridobivanjem in uporabo informacijske tehnologije

V letu 2002 in prvi polovici leta 2003 je Nadzor bančnega poslovanja ugotavljal usposobljenost bank na področju obvladovanja operativnih in projektnih tveganj, ki jih v bančna okolja uvajajo procesi pridobivanja, vzdrževanja, najemanja in uporabe informacijske tehnologije.

Pri tem naj omenimo nekatera bolj izpostavljena področja:

- zagotavljanje varnosti in zanesljivosti informacijskega sistema,
- zagotavljanje visoke stopnje razpoložljivosti sistemov,
- zagotavljanje neprekinjenega poslovanja,
- prenova informacijskih sistemov,
- oddajanje izvajanja del zunanjim dobaviteljem (celotno ali delno oddajanje del),
- pridobivanje programske opreme zunanjih dobaviteljev (kakovost, čas),
- obvladovanje sprememb in upravljanje s kakovostjo rešitev,
- vzpostavljanje kontrole poslovnih procesov in opravljanje pregledov notranjih revizij bank,
- hiter razvoj informacijske tehnologije in spremljajoče stanje informacijskih znanj.

Inšpektorji Banke Slovenije preverjajo usposobljenost bank pri obvladovanju operativnih in projektnih tveganj.

Stanje izpostavljenosti tveganjem v slovenskem prostoru

Z izvajanjem neposrednih pregledov bank na področju informacijske tehnologije je Banka Slovenije ugotavljala možna odstopanja od veljavne zakonodaje na bančnem področju (38. člen zakona o bančništvu) in druge povezane zakonske in podzakonske akte, priporočila Evropske komisije in splošno sprejeto dobro prakso.

Na področju zagotavljanja varnosti in zanesljivosti informacijskega sistema se je situacija pri večini bank izboljšala, čeprav ugotavljamo, da banke še ne izpolnjujejo predvidenih priporočil predpisanega standarda PSIST BS7799 (ISO17799/BS7799). Največje težave se še vedno pojavljajo pri definiranju odgovornosti in skrbi za informacijsko varnost sistema, ki je pretežno prepuščena informatikom, ki seveda ne poznajo tekočih in bodočih potreb poslovnega sistema. Dodaten problem predstavlja usposobljenost bank za pripravo načrtov in resursov za poslovanje v izrednih razmerah.

Uvajanje novih tržnih kanalov sili banke v bolj sistematične in učinkovitejše rešitve tudi na področju visoke razpoložljivosti informacijskega sistema (strojni, programski, kadrovske resursi). Avtomatizacija postopkov poslovnega procesa je v porastu. Večjo pretočnost podatkov ovirajo rešitve, ki so bile v preteklosti razvite za popolnoma drugačne potrebe in cilje. Banke še niso izkoristile vse možnosti, ki jih že omogočajo varnostne infrastrukture, da bi zagotovile ustrežnejšo stopnjo avtorizacije, avtentifikacije, celovitosti in nezavračanja posredovanega sporočila.

Z uvajanjem sodobnejših tržnih poti, se je povečala transparentnost stanja bančnega informacijskega sistema.

Banke ugotavljajo, da je z uveljavljanjem sodobnejših tržnih poti (internet, najeta linija, mobilno poslovanje) povečana transparentnost stanja bančnega informacijskega sistema. Stranke hitreje zaznavajo in občutijo vsako nestabilnost v informacijskem sistemu banke.

Večina bank je odločena, da s pomočjo obširnih prenov informacijskega sistema popolno preoblikuje obstoječe poslovne procese. Trenutni rezultati večine prenov žal ne kažejo na ustrezno obvladovanje vodenja projektov, ki naj bi po zaključku projektnih aktivnosti zagotavljale bankam boljšo učinkovitost iz različnih vidikov (funkcionalnost, enostavnost, hitrost, varnost, zanesljivost storitev). Ugotavljamo, da je za tako kompleksne spremembe kot jih uvajajo preнове informacijskega sistema, nujno potrebno večje angažiranje in podpora vodstva bank.

Banke so prečenjevale lastne sposobnosti vodenja projektov prenove. Predhodne analize niso bile dovolj zanesljivo pripravljene. V svojih izhodiščih ni bila dovolj natančno opredeljena vsebina potreb in prikazana širina oziroma kompleksnost procesa prenove. Analize bank so tudi premalo (če sploh) upoštevale možen vpliv notranjih faktorjev (kadrovske resursi, znanje) in faktorjev zunanjega – poslovnega okolja (zahteve strank, dobavitelji, zakonodaja itd.).

Banke so v obravnavanem obdobju prisiljene v večino prenov informacijskega sistema (ostrejši tempo razvoja) predvsem zaradi zakonske zahteve na področju preoblikovanja in prenosa računov prebivalstva ter stalna potreba po dodatnem razvoju konkurenčnih storitev.

Banke bodo morale večjo pozornost nameniti kontroli varnosti in zanesljivosti.

Pri pridobivanju rešitev za informacijsko podporo poslovanja se banke poslužujejo tudi sodelovanja z zunanjimi dobavitelji programske opreme. Ugotavljamo, da pri tem premalo uveljavljajo lastne potrebe po kakovosti in pravočasnosti dobave rešitve. Proces količinsko/kakovostnega prevzema rešitev notranjega ali zunanjega razvoja morajo banke bolj sistematizirati in poleg kontrol funkcionalnosti preveriti tudi integriranost rešitve v obstoječem sistemu. Banke bodo morale večjo pozornost pri prevzemu rešitev nameniti tudi kontroli varnosti in zanesljivosti.

Večina informacijskih podpor bank se prepočasi prilagaja sistemu, ki bi omogočal kvalitetno pripravo podatkov za potrebe poslovnega odločanja in za potrebe poročanja zunanjim nadzornim institucijam (integralnosti podatkov). Zaskrbljujoče je, da banke v preveliki želji po optimizaciji avtomatiziranih delovnih procesov prepogosto pozabljajo na ustrezno oblikovanje in spremljanje notranjih kontrolnih točk poslovnega sistema.

Vzrok za pomanjkljivo definiranje notranjih kontrol je tudi nesistematično analiziranje in dokumentiranje posameznih delovnih procesov.

Razvoj informacijske tehnologije zahteva od razvijalcev bančne programske opreme dodatne sposobnosti in prilagoditve. Zaradi zmanjševanja operativnih stroškov bank (omejitve izobraževanja in zaposlovanja) in obenem povečanega reševanja reklamacij na informacijsko podporo ter novih sprotnih zahtev je sistematični razvoj programske opreme zastal.

Banka Slovenije je po opravljenih kontrolah v bankah izdala vrsto priporočil za obvladovanje opisanih tveganj. Za učinkovito obvladovanje tveganj bodo morale banke najprej natančno analizirati lastne potrebe in ugotoviti izpostavljenost operativnim tveganjem v povezavi z bančno informacijsko tehnologijo. Na osnovi ocene ogroženosti bodo banke uspele pripraviti zanesljivejše in izvedljivejše rešitve za potrebe poslovanja, kakor tudi ustrezne načrte za neprekinjeno poslovanje v kriznih razmerah. Takšne načrte naj bi banke tudi periodično preizkušale in s tem realno zmanjševale izpostavljenost banke opisanim operativnim tveganjem.

Ugotavljamo, da neustrezno obvladovanje opisanih tveganj dosedaj ni povzročilo večjih zlorab sistema ali daljše nerazpoložljivosti bančnih storitev. Zanesljivo pa takšni rezultati ne prispevajo k večji učinkovitosti informacijskega sistema, ki lahko krepi konkurenčno sposobnost bank.

Ugotavljanje, analiziranje in spremljanje tveganj

Osnovne funkcije nadzora (zbiranje, analiziranje, spremljanje podatkov in redni/izredni neposredni pregledi v bankah) so bile razširjene z dodatnimi vzorčnimi pregledi vsebin, ki so bile po mnenju Banke Slovenije zanimive z vidika povečanega tveganja (preoblikovanje računov in plačilni promet prebivalstva, poročila Banki Slovenije, stanje projektov prenove informacijskih sistemov, sistemi kartičnega poslovanja, elektronsko poslovanje itd.).

Na osnovi vzorčnih pregledov nekaterih bank nismo ugotovili večjih tveganj, ki bi resno ogrozili strežbo bančnih storitev.

Ocena bodočega stanja in načrti za prihodnost

Podobno kot doslej bomo tudi v prihodnosti veliko časa namenili zagotavljanju varnosti informacijskih sistemom na področju internetnega kriminala. Ocenjujemo, da se bo po zaključku prenove na področju prebivalstva (ob predpostavki ugodnega odziva strank in uspešnega organiziranja medbančnih povezav) ustrezno zmanjšalo tudi tveganje celotne prenove bančnih informacijskih sistemov.

Novi izzivi bodo predstavljala področja implementacije dodatnih kontrolnih mehanizmov za preprečevanje pranja denarja, integriranje programske opreme za potrebe odločanja in priprava bolj sistematičnih modelov za spremljanje operativnih tveganj.

Nadzor bančnega poslovanja bo večjo pozornost namenil pregledu organiziranja in dokumentiranja struktur in delovnih procesov, ki zagotavljajo podporo pridobivanju, vzdrževanju, najemanju in uporabi informacijske tehnologije.

Notranje revizije bank bodo morale nameniti večjo pozornost preverjanju ustreznosti vzpostavljanja notranjih kontrol ob upoštevanju novih pogojev podatkovnega procesiranja in novih tržnih poteh.

V prihodnosti bomo še nadalje podrobno spremljali sprejemanje in izvajanje varnostne politike ter strategije bančnih informacijskih sistemov s poudarkom na kontroli usklajenosti s priporočenim standardom PSIST BS7799.

Posebna pozornost bo tudi v prihodnje namenjena internetnemu kriminalu.

III. RAZVOJ NA ZAKONODAJNEM PODROČJU, REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN ORGANIZACIJA BANČNEGA NADZORA

1. PREGLED SPREMEMB IN DOPOLNITEV PREDPISOV, KI ZADEVAJO NADZOR BANČNEGA POSLOVANJA

Na podlagi sprememb zakona o gospodarskih družbah v letu 2001 in novih Slovenskih računovodskih standardov (2001), ki se uporabljajo od 1. januarja 2002, so bili v prvi polovici 2002 izdani novi podzakonski akti Banke Slovenije s področja nadzora bank in hranilnic. Iz omenjenih razlogov so bile opravljene spremembe sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02, 52/02 in 105/02), sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02 in 85/02), sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 24/02) ter sklepa o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila (Uradni list RS, št. 24/02). Skladno s spremembami sklepov so bila ustrezno prenovljena tudi navodila, ki podrobneje predpisujejo vsebino, obliko in način poročanja bank in hranilnic.

Oktober 2002 je Banka Slovenije izdala sklep o družbah za izdajo elektronskega denarja. Pravni okvir tega podzakonskega akta je postavljen v zakonu o plačilnem prometu. Elektronski denar smejo izdajati le banke in posebne institucije - družbe za izdajo elektronskega denarja, ki pa se po evropski zakonodaji tudi uvrščajo med kreditne institucije. Ob vstopu Slovenije v EU bo tudi za družbe za izdajo elektronskega denarja veljalo načelo medsebojnega priznavanja dovoljenj, vendar le za opravljanje dejavnosti izdajanja e-denarja. Za druge pomožne dejavnosti, ki jih tudi smejo opravljati, načelo medsebojnega priznavanja dovoljenj ne bo veljalo. Obravnavan sklep določa podrobnejše pogoje za opravljanje storitev izdaje elektronskega denarja ter pravila za obvladovanje tveganj, ki se zelo približujejo zahtevam za banke. Zakon o plačilnem prometu in sklep o družbah za izdajo elektronskega denarja sta usklajena z EU Direktivo 2000/28/EC in 2000/46/EC.

Novi Slovenski računovodski standardi temeljijo na nekaterih zasnovah, ki so bistveno drugačne od tistih, ki smo jih poznali v preteklosti. Sodoben način vrednotenja spodbuja in priporoča ter poudarja predvsem resnično in pošteno izkazovanje stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov ter poslovnega in finančnega izida družbe (banke). Bistvena sprememba Slovenskih računovodskih standardov je odprava revalorizacije.

Spremembe računovodskih izkazov bank

Shemi bilance stanja in izkaza poslovnega izida se nista bistveno spremenili, saj sta bili že leta 1999 ob prvi izdaji sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih usklajeni s shemama bilance stanja in izkaza poslovnega izida, ki sta predpisani z 8. Evropsko direktivo. Kljub temu je prišlo do nekaterih strukturnih in vsebinskih sprememb.

Bilanca stanja

Izključeni prihodki se po novem ne izkazujejo v pasivi bilance stanja, ampak na računih popravkov vrednosti dvomljivih in nedonosnih naložb oziroma terjatev zaradi oslabitve v aktivni bilance stanja, kar posledično znižuje bilančno vsoto bank.

Naložbe v vrednostne papirje se izkazujejo, glede na različna merila vrednotenja in namen za katerega so bile te naložbe opravljene, v naložbe za trgovanje, naložbe v posesti do zapadlosti in nova dodana postavka, naložbe v vrednostne papirje, ki so razpoložljivi za prodajo.

V prvi polovici 2002 je Banka Slovenije izdala več novih podzakonskih aktov.

Novi Slovenski računovodski standardi so odpravili revalorizacijo.

Izključeni prihodki se ne izkazujejo več v pasivi bilance stanja.

Medtem ko se za naložbe v kredite še oblikujejo rezervacije v odvisnosti od razvrstitve v bonitetne razrede skladno s predpisi Banke Slovenije, pa se naložbe v vrednostne papirje, naložbe v kapital, naložbe v lastne delnice ter eskontirane menice vrednotijo v skladu z opredelitvami v Slovenskih računovodskih standardih. To pomeni, da se zanje ne oblikujejo rezervacije, ampak se izkazujejo po pošteni oziroma odplačni vrednosti.

Med sestavinami celotnega kapitala je splošni prevrednotovalni popravek kapitala zamenjal revalorizacijski popravek kapitala. Na novo je dodana postavka posebni prevrednotovalni popravki kapitala za izkazovanje prevrednotenja sredstev in dolgov na njihovo pošteno vrednost v skladu z opredelitvami v Slovenskih računovodskih standardih.

Izkaz poslovnega izida

Novi Slovenski računovodski standardi ne določajo prevrednotenja zaradi ohranitve vrednosti kreditov, terjatev in dolgov. Po novem se revalorizacijski prihodki/odhodki od obresti izkazujejo na računih obrestnih prihodkov/odhodkov. Tečajne razlike povečujejo prihodke/odhodke iz finančnih poslov. Revalorizacijski prihodki iz naložb v kapital so prišteti k prihodkom iz naložbenja v kapital.

Shema izkaza poslovnega izida se je spremenila le v delu izkazovanja odpisov in posebnih rezervacij, saj se le-te izkazujejo v postavki izgube iz danih kreditov in terjatev, zmanjšane za poplačila. V eni postavki se izkaže tudi čisti znesek rezervacij za splošna bančna tveganja.

Posebne rezervacije za naložbe v kapital in vrednostne papirje se po novih računovodskih standardih ne oblikujejo, saj se tovrstne naložbe vrednoti v skladu z novimi računovodskimi standardi. Odhodki iz prevrednotenja tovrstnih naložb zaradi oslabitve se izkazujejo kot prevrednotovalni finančni odhodki, ki se vključujejo v postavko odhodki za finančne posle.

Da je zagotovljena čim večja primerljivost s Slovenskimi računovodskimi standardi, je spremenjena tako tehnika izkazovanja kot tudi merila za izključevanje prihodkov. V izkaz poslovnega izida se morajo vključiti obračunani in še ne plačani prihodki od terjatev do komitentov, razvrščenih v skupini A in B, ob pogoju, da terjatev ni bila razvrščena v skupino B zaradi zavarovanja z zastavo nepremičnine. Tako se izključujejo le prihodki, ki se obračunavajo na nedonosne terjatve do komitentov, razvrščenih v skupini C, D in E.

Izključujejo se le prihodki, ki se obračunavajo na nedonosne terjatve.

Shema poslovnega izida se razlikuje od sheme poslovnega izida, vsebovane v Slovenskem računovodskem standardu 31 Računovodske rešitve v bankah, in sicer v postavkah, ki se nanašajo na izkazovanje davka iz dobička. V standardu 31 je predpisana shema izkaza poslovnega izida, ki je usklajena s shemo poslovnega izida predpisano z zakonom o gospodarskih družbah oziroma z EU direktivami, le-ta pa predvideva ločeno izkazovanje davka iz dobička iz rednega delovanja ter davek iz dobička zunaj rednega delovanja. Ker pa imamo v državi še vedno enoten davek od dobička je bilo smiselno zadržati shemo, ki upošteva sedanjo ureditev.

Izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala

Izkaz finančnega izida nadomešča izkaz gibanja finančnih tokov in izkaz denarnih tokov.

V Sloveniji je izkaz finančnega izida nov izkaz, ki nadomešča dosedanji izkaz gibanja finančnih tokov in izkaz denarnih tokov. Izkaz finančnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov. Banke sestavijo izkaz finančnega izida po posredni metodi, ker je velik del denarnih sredstev kot denarni ustrezniki, čeprav naj bi bila izrazna moč neposredne metode večja.

Izkaz uporabe dobička in kritja izgube je sedaj nadomeščen z novim izkazom gibanja kapitala, ki zagotavlja podroben pregled sprememb pri posameznih sestavinah kapitala.

Tabela 17: Pregled sprememb in dopolnitev predpisov, ki zadevajo nadzor bančnega poslovanja v letu 2002 in prvi polovici leta 2003

Marec 2002	Sklep o poslovnih knjigah in poročilih bank in hranilnic Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic Sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic
April 2002	Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (metodologija za sestavitev bilance stanja in izkaza poslovnega izida) Navodilo za izvajanje sklepa o razvrstitvi bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij Sklep o spremembi sklepa o sistemu zajamčenih vlog Navodilo za izpolnjevanje poročila o zajamčenih vlogah Navodilo za izračun nekaterih značilnih aktivnih in pasivnih obrestnih merah bank in hranilnic za nebančni sektor Navodilo za poročanje o največjih deponentih
Junij 2002	Sklep o spremembi sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic Spremembe Navodil za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (metodologija za sestavitev bilance stanja in izkaza poslovnega izida) Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic (metodologija za izračun kazalcev)
Oktober 2002	Sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o ugotavljanju in poročanju vrednosti naložb bank in hranilnic v kapital nefinančnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva Sklep o spremembi in dopolnitvah sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic Sklep o spremembi sklepa o podrobnejšem načinu izračuna obveznosti, terjatev in naložb pri ugotavljanju neto dolžništva Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic Sklep o družbah za izdajo elektronskega denarja
November 2002	Sklep o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank
December 2002	Sklep o spremembi sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic
Januar 2003	Sklep o spremembi sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati
Februar 2003	Sklep o spremembi sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati
Marec 2003	Sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic Sklep o spremembi sklepa o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic
April 2003	Sklep o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank Sklep o poročanju o učinkovitih obrestnih merah
Maj 2003	Navodilo za izvajanje sklepa o poročanju o učinkovitih obrestnih merah
Junij 2003	Sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o sistemu zajamčenih vlog Sklep o spremembi sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati Sklep o spremembah sklepa o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic

Vir: Banka Slovenije

Junija je začel veljati zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o bančništvu.

V juniju 2003 je bil sprejet zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o bančništvu, ki je začel veljati 24. junija 2003.

Spremembe zakona so bile potrebne iz več razlogov, seveda pa predvsem zaradi večje uskladitve z evropskim pravnim redom. Nekatere spremembe so narekemale izkušnje v zvezi s praktično uporabo določil zakona o bančništvu od leta 1999 dalje, nekatere so bile nujne zaradi notranje uskladitve zakonodaje, to je zaradi spremenjenega zakona o gospodarskih družbah in zakona o prekrških.

Spremembe zaradi uskladitve z evropskim pravnim redom so naslednje:

Za pridobitev kvalificiranih deležev v banki ali za povečanje deležev (20, 33, 50%), je po novem potrebno dovoljenje Banke Slovenije pridobiti predhodno, kar je v skladu s 16. členom Direktive 2000/12 EC (v nadaljevanju: direktiva). Prav tako je tudi v primeru zmanjšanja deležev pod navedene odstotke potrebno predhodno obvestiti Banko Slovenije. Dopolnjene so tudi sankcije za kršitev (21. člen) z dolžnostjo odsvojitve deleža, za katerega oseba ni pridobila predhodno potrebnega dovoljenja Banke Slovenije.

Pri odločanju o dovoljenju za pridobitev kvalificiranega deleža (20. člen) je pomembna dopolnitev ta, da se v primeru, ko Banka Slovenije ne odloči o izdaji zahtevanega dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v zakonsko določenem roku, šteje, da je dovoljenje izdano. Bančna direktiva namreč zahteva, da je potrebno t.i. molk organa šteti kot izdajo pozitivne odločbe.

Nadalje je 48. člen zakona o bančništvu, ki sicer začne veljati z dnem polnopravnega članstva Slovenije v Evropskih skupnostih, dopolnjen tako, da enaki pogoji, ki veljajo glede ustanavljanja, poslovanja in nadzora za banke držav članic, veljajo tudi za nekatere njihove hčerke. Direktiva (19. člen) namreč zahteva, da morajo države članice dopustiti neposredno opravljanje storitev oziroma ustanavljanje podružnic takim finančnim organizacijam, v katerih ima banka več kot 90% delež in če so izpolnjeni tudi drugi zahtevani pogoji. Ker v nekaterih državah banke ne smejo same opravljati vseh finančnih storitev iz Anexa direktive in jih zato opravljajo preko hčerinskih družb je potrebno, da v drugih državah zanje veljajo enaki pogoji kot za banke držav članic.

Z dopolnitvijo 59. člena se je povečala usklajenost s 30. členom direktive (Izmenjava informacij in poslovna skrivnost; ang.: "Exchange of information and professional secrecy"), ko je dana možnost, da Banka Slovenije lahko zaupne podatke o banki posreduje tudi revizijski družbi in kadar je to potrebno tudi drugim centralnim bankam ali plačilnim sistemom. Tudi za pridobljene podatke s strani tujih (non-EU) nadzornih organov velja načelo varovanja zaupnih podatkov.

Predlagani dopolnitvi členov 67 in 71 se nanašata na uporabo internega modela za merjenje kapitalske ustreznosti za tržna tveganja in sta v skladu s t.i. CAD II direktivo (98/31/ES).

Na področju zajamčenih vlog so bile sprejete naslednje spremembe in dopolnitve:

Najvišji znesek zajamčenih vlog je zvišan na 5,1 mio SIT.

- Najvišji znesek zajamčenih vlog je povečan iz 4,2 mio na 5,1 mio SIT, kar je približno 21.800 EUR. Znesek zajamčenih vlog, ki velja že od uveljavitve novega sistema jamstva v letu 2001 dalje, je bil namreč nekoliko nižji od minimalno zahtevanega po evropski direktivi o jamstvenih shemah (Direktiva 94/19/EC), po kateri najvišji znesek pokritja po posameznem vlagatelju ne sme biti nižji od 20.000 EUR.
- V zvezi z jamstvom vlog v podružnici bank držav članic sta pomembni dve dopolnitvi, ki bosta začeli veljati z vstopom v EU. Eksplicitno je zapisano priznavanje jamstva oziroma sheme domače države za podružnice bank držav članic ter dana dana možnost, da se podružnice za dopolnitev svojega jamstva lahko vključijo v naš sistem zajamčenih vlog (t.i. topping-up). Nadalje je tudi omejena uporaba jamstva za namen oglaševanja, kar je v skladu s tretjim odstavkom 9. člena direktive o jamstvenih shemah.

Druge spremembe:

Največja dovoljena izpostavljenost do oseb v posebnem razmerju do banke je po novem postavljena v višini 20% kapitala (prej 10%), seštevek vseh takih izpostavljenosti pa ne sme presegati 200% kapitala banke (prej 100%). Banke morajo izpostavljenosti, ki so ob uveljavitvi sprememb zakona presegale omenjene odstotke, prilagoditi na predpisano raven do 1. avgusta 2004, seveda pa v tem času ni dovoljeno vzpostavljati novih prekoračitev.

Med osebe v posebnem razmerju do banke štejejo fizične osebe - člani uprav in nadzornih svetov, z njimi povezane pravne osebe in njihovi ožji družinski člani ter delničarji bank - fizične osebe s 5% deležem (in njihovi ožji družinski člani) ali pravne osebe z 10% deležem v banki (prej 5%) in člani uprave in nadzornih svetov le teh.

Evropska direktiva določa le eno omejitev glede največje dovoljene izpostavljenosti do posameznega kreditojemalca in sicer 25% kapitala, prav tako ne vsebuje definicije oseb v posebnem razmerju z banko. Daje pa diskrecijsko pravico državam, da lahko uredijo zadeve strožje v nacionalni zakonodaji, kar je Slovenija izkoristila. V obdobju od sprejema zakona o bančništvu do danes je prišlo do bistvene spremembe v lastniški strukturi bank v smislu pomembnega povečanja deleža tujcev. Tako so prvotno postavljene stroge omejitve glede izpostavljenosti bank do oseb v posebnem razmerju z banko povzročile neenakopraven položaj bank v pretežno slovenski lasti v odnosu do bank, z večinskim tujim lastništvom, še posebej ker so ti tuji lastniki banke. Potrebno je poudariti, da nobena od bližnjih držav Italija, Avstrija in Nemčija nimajo tovrstnih omejitev.

Poleg same višine dovoljene izpostavljenosti dodatni problem povzroča tudi definicija posameznega kreditojemalca, saj se morajo upoštevati vse povezane osebe, ki predstavljajo eno tveganje. Povezanost oseb se iz leta v leto povečuje zaradi majhnosti slovenskega prostora in drugih integracijskih procesov.

Banka Slovenije je kot nadzorna institucija zainteresirana, da imajo banke na eni strani finančno močne lastnike in na drugi strani kvaliteten portfelj, kar pomeni, da kreditirajo dobre komitente kar praviloma njihovi delničarji so. Ostali dve alternativni, to je slabi lastniki in dobri komitenti na naložbeni strani oziroma dobri lastniki in slabi kreditojemalci sta bistveno slabši možnosti od variante dobri lastniki in dobri kreditojemalci, hkrati pa tudi »krivični« do bank v lasti slovenskih delničarjev.

Na podlagi Baselskih priporočil o sodelovanju med bančnimi nadzorniki in zunanjimi revizorji je bila predlagana dopolnitev zakona tako, da Banka Slovenije lahko zahteva, da ji tudi revizor posreduje določene podatke, ki jih potrebuje pri opravljanju nadzora, ki pa jih seveda sme uporabiti le za namene, zaradi katerih jih je pridobila.

Na podlagi novega 88.a člena bodo banke morale Banko Slovenije predhodno pisno obvestiti o nameri pridobitve (ali povečanja) kvalificiranega deleža v tuji finančni organizaciji. V primerih, ko vrednost naložbe ne bo presegala 10% kapitala banke, predhodno obveščanje ne bo potrebno.

2. PRIPRAVE NA BASEL II V SLOVENIJI

Banka Slovenija na spletni strani obvešča o Baslu II.

Tudi v letu 2002 so se nadaljevale priprave na uveljavitev novega kapitalnega sporazuma v Sloveniji. Seznanjanje bank z vsebinami Basla II je potekalo prek različnih oblik izobraževalnih seminarjev, poleg tega pa smo v Banki Slovenije za ta namen pripravili posebno spletno stran Basel II (<http://213.250.51.72/html/basel2/>) v okviru svojih spletnih strani. Omenjena spletna stran je namenjena spremljanju najpomembnejših aktivnosti v zvezi z novim kapitalnim sporazumom oz. Baslom II na mednarodnem nivoju in pri nas. Z njo imajo banke in ostala strokovna javnost možnost pridobiti vpogled v delo na tem področju in s tem koristen pripomoček za pripravo na nove razmere v bančnem svetu, ki se obetajo po uveljavitvi novega kapitalnega sporazuma. Na spletni strani so poleg povzetkov najpomembnejših vsebin Basla II objavljena različna gradiva, članki in prispevki na temo novega kapitalnega sporazuma, obiskovalci pa na njej najdejo tudi povezave na najpomembnejše publikacije s tega področja, izdane s strani Baselskega komiteja ter povezave na relevantne mednarodne spletne strani.

Pri ZBS je ustanovljen odbor za Basel II, ki bo najprej izvedel slovensko kvantitativno študijo učinkov.

Kot rezultat naših aktivnosti preteklih dveh let in hkrati okrepljenega zavedanja s strani bank o pomembnosti Basla II je bil februarja letos ustanovljen odbor za Basel II pri Združenju bank Slovenije. V odboru, v katerega so vključeni predstavniki 14 bank, Slovenske izvozne družbe in Združenja bank Slovenije, aktivno sodelujemo tudi predstavniki Banke Slovenije vse od njegove ustanovitve. Odbor si je za eno svojih prvih nalog zadal izvedbo slovenske kvantitativne študije učinkov (SiQIS), namen katere je ugotovitev učinka v predlogu Basla II definiranih sprememb v izračunavanju kapitalnih zahtev na količnik kapitalne ustreznosti bank v Sloveniji, in sicer ob uporabi enostavnejših pristopov za določanje kapitalnih zahtev (standardiziranega pristopa za kreditno tveganje in enostavnega oz. standardiziranega pristopa za operativno tveganje). Delo odbora poteka v okviru dveh delovnih skupin, skupine za rating in skupine za operativno tveganje.

Cilj delovne skupine za ratinge je v skladu z opredeljeno nalogo izdelati približke bonitetnih ocen, primerljivih z ratingi priznanih bonitetnih agencij, ki naj bi služile kot input v SiQIS tabele. V ta namen so banke definirale set kazalnikov, ki naj bi bili po njihovem mnenju najbolj reprezentativni za bonitetno oceno slovenskih podjetij. Na podlagi izračuna vrednosti in določitve pomembnosti izbranih kazalnikov so banke razvrstile svoje komitente v devet bonitetnih razredov, metodološko in vsebinsko primerljivih z razredi ratingov priznanih bonitetnih agencij. Bistvo novega standardiziranega pristopa za izračun kapitalskih zahtev za kreditno tveganje je namreč uporaba zunanjih ratingov priznanih bonitetnih agencij kot podlage za določitev uteži za tehtanje terjatev bank do različnih dolžnikov.

Skupina za operativno tveganje se je prav tako z namenom ovrednotenja učinka nove kapitalske zahteve za operativno tveganje na kapitalsko ustreznost bank v Sloveniji lotila mapiranja poslovnih aktivnosti bank glede na seznam standardnih poslovnih področij, definiran s strani Baselskega komiteja. Na podlagi ocene bruto prihodka kot indikatorja operativnega tveganja po posameznih poslovnih področjih naj bi banke izračunale kapitalsko zahtevo za operativno tveganje po standardiziranem pristopu, ki bo skupaj s kapitalsko zahtevo za kreditno tveganje ključna določljivka kapitalske ustreznosti bank po uveljavitvi novih kapitalskih pravil.

Naloge Banke Slovenije pri pripravi SiQIS bodo predvsem priprava tabel za vnose podatkov, navodil za izpolnjevanje tabel in vsebinskih razlag, svetovanje in pomoč bankam, analiza rezultatov in njihovo agregiranje ter povratno informiranje bank, in to predvsem njihovih najvišjih nivojev odločanja, ki bodo pristojni in odgovorni za sprejetje strateških odločitev glede Basla II v bankah. SiQIS bo nedvomno služila kot dobrodošla usmeritev tako bankam kot nadzornikom, kaj je potrebno storiti za čimbolj učinkovito pripravo na uveljavitev novega kapitalskega sporazuma v slovenskem bančnem prostoru, torej do leta 2007.

Poleg poznavanja dela Baselskega komiteja je za Slovenijo kot državo pristopnico k EU pomembno tudi spremljanje vzporednega procesa, ki poteka na ravni Evropske unije. Evropska komisija namreč pripravlja evropsko direktivo o regulatornih kapitalskih zahtevah, v kateri bo vsebina novega baselskega kapitalskega sporazuma prilagojena ciljem in specifikam evropskega bančnega enotnega trga in ki bo zavezujoča za vse banke iz držav članic EU. Slovenija je tako kot ostale države kandidatke za vstop v EU (zdaj pristopnice) s podpisom pristopne pogodbe pridobila opazovalski status v delovnih organih na ravni EU. Predstavniki Banke Slovenije smo sodelovali tudi na sestanku tehnične podskupine bančnega posvetovalnega komiteja (*BAC Technical SubGroup*), ki se ukvarja prav s pripravo omenjene direktive kot osnove prihodnji kapitalski ureditvi znotraj EU.

Spremljamo tudi pripravo EU direktive o regulatornih kapitalskih zahtevah.

2.1. Operativno tveganje z vidika Basla II

V drugi polovici leta 2002 smo se v oddelku Nadzora bančnega poslovanja v Banki Slovenije resno lotili razvoja strategije priprave na implementacijo zahtev novega kapitalskega sporazuma tudi na področju operativnega tveganja. Prvi del priprav je temeljil na podrobnem proučevanju različnih baselskih dokumentov s področja operativnega tveganja.

Proučevanje in prevajanje baselskih dokumentov s področja operativnega tveganja

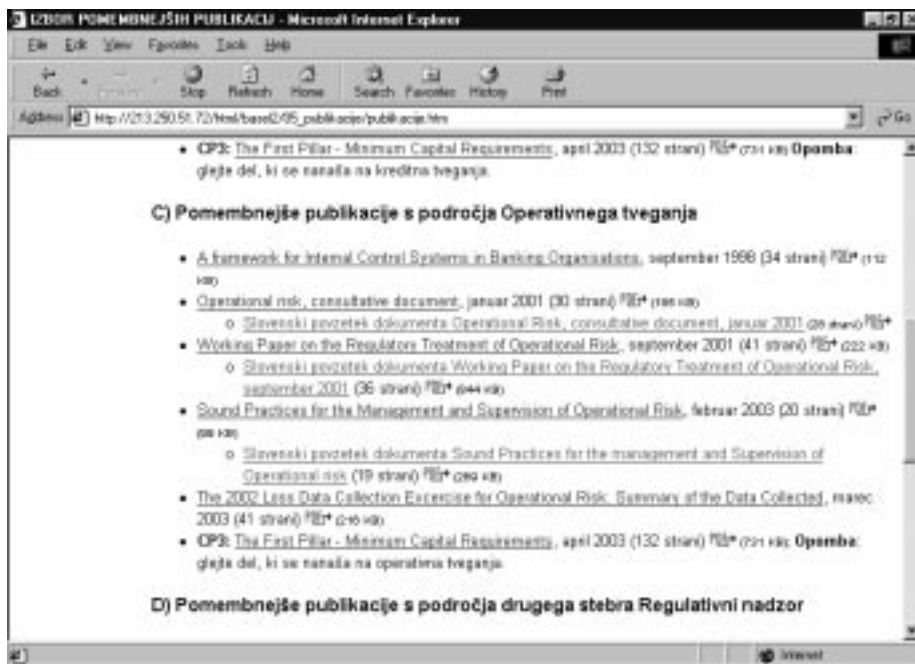
Ker smo se v Banki Slovenije zavedali, da je potrebno znanje o novih vidikih problematike operativnega tveganja, ki jih prinašajo novi baselski standardi, čimbolj razširiti med bankami, smo se odločili za pristop, ki bi zaposlenim v bankah to čimbolj olajšal.

V Banki Slovenije smo povzeli in prevedli naslednje baselske dokumente s področja operativnega tveganja:

- Operational Risk, consultative document, januar 2001,
- Working Treatment on the Regulatory Treatment of Operational Risk, september 2001,

- Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk, februar 2003 in
- The New Basel Capital Accord, consultative paper 3, v delu, ki se nanaša na operativno tveganje.

Tako originalne, kot tudi povzete dokumente smo objavili na spletni strani Banke Slovenije (http://213.250.51.72/html/basel2/05_publicacije/publikacije.htm) zaradi lažjega dostopa vseh, ki se v bankah ukvarjajo s to problematiko.

SKUPINA ZA OPERATIVNO TVEGANJE V OKVIRU ODBORA ZA BASEL II PRI ZBS

V okviru odbora za Basel II deluje posebna skupina za operativno tveganje.

Zaradi potrebe po sistematični in organizirani obravnavi operativnega tveganja na medbančnem nivoju smo v okviru odbora za Basel II pri Združenju Bank Slovenije, ustanovili posebno skupino za operativno tveganje, kamor je svoje predstavnike delegiralo 14 bank. V skupini sta tudi predstavnika Združenja bank Slovenije ter predstavnik Banke Slovenije. Začetna srečanja smo izkoristili za intenzivno seznanjanje predstavnikov bank glede vsebine baselskih dokumentov, sodelovali pa smo tudi pri pripravi strategije in ciljev delovanja skupine v delu, ki se nanaša na izdelavo Slovenske študije učinkov (SiQIS) za izračun kapitala za operativno tveganje po enostavnem in standardiziranem pristopu. Zavedamo se namreč, da lahko procese priprave na sistematično obravnavo operativnega tveganja v bankah pospešimo le s posredovanjem ustreznih informacij vodstvom bank. Pri načrtovanju strategije o tem, kateri pristop uporabiti pri izračunu kapitalske zahteve za operativno tveganje, bodo namreč za uprave bank prav gotovo koristni konkretni izračuni o zahtevani višini kapitala za operativno tveganje, na katere se pripravljamo v okviru dela omenjene skupine.

Priprave na izvedbo študije so tesno povezane tudi z razvijanjem »know-how-a« zlasti na področju mapiranja poslovnih aktivnosti bank v predpisana poslovna področja. Pri procesu mapiranja moramo namreč odgovoriti na številna vsebinska vprašanja, ki sovpadajo s splošno pripravo na novi kapitalski sporazum.

Anketa o stanju operativnega tveganja v bankah

Z anketami bomo sistematično spremljali problematiko operativnega tveganja v bankah.

V Banki Slovenije smo v začetku maja 2003 poslali bankam obsežen vprašalnik glede stanja na področju problematike operativnega tveganja v bankah. Anketa je bila izdelana z dvojnimi namenoma. Njeno strukturo smo si najprej zamislili tako, da bo služila tudi kot usmeritev bankam v katere smeri bo šel razvoj upravljanja z operativnim tveganjem v bankah. To bo pomembna informacija posamezni upravi banke, ki bo morala s podpisom

potrditi, da je seznanjena z odgovori na vprašanja ankete. Uprava banke je namreč tista, ki mora prva sprejeti strategijo in odgovornost za razvoj problematike operativnega tveganja v banki. Z anketo pa se prav tako želimo seznaniti, kako se v bankah dejansko lotevajo obravnave operativnega tveganja oziroma kako upravljajo z njim. S tem bomo pridobili koristno podlago za dialog s člani uprav v smislu uveljavitve ustreznega statusa in obravnave operativnega tveganja v njihovih bankah. Anketo bomo ponavljali v rednih časovnih obdobjih do implementacije novega kapitalskega sporazuma zaradi sistematičnega spremljanja razvoja obravnavanega področja v bankah.

Upravljanje z operativnim tveganjem v bankah

Trenutno rezultati prve ankete o stanju operativnega tveganja v bankah še niso na voljo, vendar smo v Banki Slovenije že opravili več neformalnih razgovorov s predstavniki bank glede obravnavane problematike. Sistematično organiziranje bank na področju operativnega tveganja je v Sloveniji sicer v začetni fazi, vendar je od ustanovitve odbora za Basel II pri ZBS zaslediti opazen napredek. Zaslediti je težnjo, da se banke, ki imajo tuje lastnike, ne bodo zadovoljile le z uporabo enostavnega pristopa za operativno tveganje, ampak bodo implementirale višje razvite pristope, to je standardiziran pristop ali enega izmed naprednih pristopov. Slednje narekuje dolžnost ustrezne priprave za pregledovanje in odobravanje teh pristopov tudi nam v Banki Slovenije. Kljub temu pa je trenutno vzdušje v večini bank naklonjeno zgolj uporabi enostavnega pristopa, ki zahteva manj organizacijskega napora, znanja in manjše stroške implementacije.

Osnovna ugotovitev je, da banke z operativnim tveganjem še ne upravljajo po nastajajočih baselskih načelih. To pomeni, da posebnih služb, ki bi se sistematično ukvarjale s spremljanjem, kontroliranjem in zmanjševanjem tveganja še nimajo organiziranih, vendar se pred določenimi vrstami operativnega tveganja varujejo še s klasičnimi zavarovanji in delovnimi postopki.

Da bi se banke začele pravočasno pripravljati na nove zahteve Basla II, smo v letu 2003 pripravili strategijo za izobraževanje strokovnih služb ter seznanjanjem uprav bank s pomočjo individualnih in skupinskih predavanj o operativnem tveganju. Nekatera predavanja smo že izvedli, preostala pa bodo izvedena jeseni 2003.

Priprava Banke Slovenije na problematiko operativnega tveganja pri Baslu II

Zaradi specifičnosti in obsežnosti področja operativnega tveganja, smo se na obravnavano problematiko začeli intenzivno pripravljati tudi v Banki Slovenije. Za potrebe internega izobraževanja in spremljanja dela na področju operativnega tveganja je v okviru internih spletnih strani regulative odprta posebna podstran, kjer so objavljeni vsi delovni dokumenti s tega področja. Poleg tega je bilo v okviru internega izobraževanja celotnega oddelka že izvedeno uvodno predavanje o razvojnih vidikih operativnega tveganja pri Baslu II.

Ker se v Banki Slovenije trenutno pripravljamo na najetje zunanega svetovalca za področje Basla II (javni razpis v teku), bomo v okviru njegovih možnosti izkoristili tudi znanje, ki bo omogočilo nadzornikom pripravo na implementacijo različnih pristopov za operativno tveganje v bankah.

3. HRANILNO KREDITNE SLUŽBE

V skladu z 79. členom zakona o bankah in hranilnicah (Uradni list RS, št. 1/91, 38/92 in 46/93), ki je kot edini člen ostal v veljavi po uveljavitvi zakona o bančništvu, je hranilno kreditna služba hranilnica, ustanovljena na način in pod pogoji, ki jih določa poseben zakon. Do sedaj so se hranilno kreditne službe v Republiki Sloveniji ustanovljale po posebnem zakonu o hranilno kreditnih službah, ki je bil prvič sprejet že leta 1969, nato pa ga je leta 1990 nadomestil veljavni zakon. Ker so hranilno kreditne službe lahko opravljale bančne storitve neposredno na podlagi zakona o hranilno kreditnih službah, zanje ni veljalo določilo zakona o bankah in hranilnicah iz junija 1991, da lahko bančne storitve opravljajo le tiste družbe, ki so predhodno od Banke Slovenije pridobile dovoljenje za poslovanje. V skladu z zakonom o hranilno kreditnih službah, je hranilno kreditno službo lahko ustanovila posamezna zadruga, bodisi sama, bodisi skupaj z drugimi zadrugami ali drugimi pravnimi ali fizičnimi osebami.

Banke z operativnim tveganjem še ne upravljajo po predlaganih baselskih načelih.

Hranilno kreditne službe so ustanovljene po posebnem zakonu.

Zakon o hranilno kreditnih službah ureja tudi jamstvo za vloge varčevalcev v hranilno kreditnih službah, ki se razlikuje od jamstva, ki je veljalo in velja za vloge varčevalcev v bankah in hranilnicah. Banka Slovenije je večkrat tudi prek medijev opozarjala varčevalce, da za vloge v hranilno kreditnih službah ni solidarnega jamstva bank in hranilnic, temveč da za te vloge jamčijo hranilno kreditne službe z vsem svojim premoženjem oziroma ustanovitelji s svojimi sredstvi solidarno in neomejeno. Za vloge v nekaterih hranilno kreditnih službah jamčijo tudi banke v rokih in zneskih, definiranih v zadevnih garancijskih izjavah (slednje je razvidno tudi v ustreznih objavah v poslovnih prostorih hranilno kreditnih služb). Banka Slovenije je avgusta 1997 tudi od hranilno kreditnih služb samih zahtevala objavo obvestila o jamstvu za vloge (jamstvo samih hranilno kreditnih služb in ustanoviteljic oziroma v posameznih primerih tudi bank do določenih zneskov).

Pristojnost nadzora nad hranilno kreditnimi službami je Banka Slovenije pridobila šele leta 1999.

Pristojnost nadzora nad hranilno kreditnimi službami je Banka Slovenije pridobila šele z uveljavitvijo zakona o bančništvu februarja 1999. Banka Slovenije je namreč trdno zagovarjala stališče, da je potrebno prisiliti hranilno kreditne službe, da začnejo v najkrajšem možnem času spoštovati minimalne standarde varnega in skrbnega poslovanja, zato je v postopku priprav zakon predlagala le enoletno prilagoditveno obdobje, v katerem bi morale hranilno kreditne službe začeti poslovati pod enakimi pogoji kot hranilnice, vendar je ob sprejemanju zakona o bančništvu Državni zbor podaljšal prilagoditveno obdobje na 5 let, to je do 20.02.2004. Namen petletnega prilagoditvenega obdobja, ki ga je določil Državni zbor z zakonom o bančništvu, je bil omogočiti hranilno kreditnim službam, da se postopno uskladijo s strogimi regulatornimi zahtevami glede pravil poslovanja, ki sicer za banke in hranilnice veljajo že vrsto let.

Hranilno kreditne službe so se dolžne postopoma uskladiti z določili zakona o bančništvu.

Banka Slovenije si je šele s sprejetjem in uveljavitvijo zakona o bančništvu izborila pristojnost nadzora nad poslovanjem hranilno kreditnih služb in ukrepanja, in sicer že v času prilagoditvenega obdobja, če ugotovi pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti pri poslovanju. Do februarja 1999 namreč hranilno kreditne službe niso bile pod kontrolo Banke Slovenije, razen glede zagotavljanja obvezne rezerve in pošiljanja statističnih podatkov. Decembra 1999 je Banka Slovenije sprejela sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb, na podlagi katerega so hranilno kreditne službe dolžne postopoma izpolnjevati določila, ki veljajo za kreditne institucije, tako da bodo ob koncu petletnega prilagoditvenega obdobja v letu 2004 popolnoma usklajene. Tako so morale hranilno kreditne službe, ki se bodo uskladile z zakonom o bančništvu, do 31.12.2001 povečati »kapital« tako, da je ta dosegel najmanj polovico zahtevanega minimalnega kapitala in ga nato povečati tako, da bo ta znašal od 31.12.2003 dalje najmanj toliko kot je zakonsko določen minimalni osnovni kapital (220 mio SIT). Takrat morajo hranilno kreditne službe dosegati tudi predpisano kapitalsko ustreznost in spoštovati omejitve izpostavljenosti do posamezne osebe ali skupine povezanih oseb, ter omejitve glede vsote vseh velikih izpostavljenosti. Sklep določa tudi obveznost ocenjevanja bonitete terjatev, oblikovanja rezervacij za kreditna in druga tveganja ter način poročanja Banki Slovenije.

Prva zahteva, ki jo je konec leta 1999 predpisala Banka Slovenije, je bila, da se morajo hranilno kreditne službe v obdobju enega leta odločiti o nadaljnji obliki delovanja. Nobena hranilno kreditna služba do 29.01.2001 ni sprejela sklepa o začetku postopka likvidacije, vendar pa se je večina hranilno kreditnih služb odločila (kot je bilo že omenjeno v poglavju struktura bančnega sektorja) za pripojitev k Zvezi hranilno kreditnih služb ali za prenos terjatev in obveznosti na katero od bank. Preostale hranilno kreditne službe se morajo usklajevati z zakonom o bančništvu na način in v rokih, določenih s sklepom o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bančništvu. To velja tudi za tiste hranilno kreditne službe, ki bi se kasneje odločile za združitev z drugo institucijo. Usklajevati se morajo do vpisa združitve v sodni register.

Kljub izrecno zakonsko določeni obveznosti Banke Slovenije, da mora ukrepati proti hranilno kreditnim službam, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev, so nekatere hranilno kreditne službe menile, da lahko Banka Slovenije izreka ukrepe nadzora po zakonu o bančništvu šele po izteku prilagoditvenega obdobja, to je februarja 2004. Ena hranilno kreditna služba je avgusta 2001 vložila tožbo proti Banki Slovenije in Vrhovno sodišče je konec maja 2002 potrdilo odločitev Banke Slovenije oziroma način ukrepanja Banke Slovenije zoper hranilno kreditno službo, ki ne izpolnjuje predpisanih bonitetnih zahtev in ne izpolnjuje vmesnih ciljev usklajevanja že v teku petletnega prilagoditvenega obdobja.

V takih razmerah je Banka Slovenije kljub navedenim očitkom, vztrajno izpolnjevala svoje zakonske dolžnosti in jih namerava tudi v prihodnje.

Novembra 2001 je bil uveden prvi stečajni postopek nad hranilno kreditno službo HKS Trbovje p.o. zaradi stečaja ustanovitelja in hkrati največjega dolžnika – zadruga, v letu 2002 pa smo se soočili s primerom hranilno kreditne službe, za katero je Banka Slovenije ugotovila nastop pogojev za začetek stečajnega postopka, vendar pristojno sodišče ni uvedlo stečaja zaradi ustavnega spora. Junija 2002 je bil uveden stečajni postopek HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p.o., Kranj, decembra 2002 pa HKS Sicura. Omenjena primera sta opisana v nadaljevanju.

3.1. Uvedba stečajnega postopka HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj

HKS Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj, p. o., Kranj (v nadaljevanju: HKS SHP) je bila registrirana pred sprejemom zakona o bankah in hranilnicah iz junija 1991. Ker zakon o hranilno kreditnih službah ni določal višine ustanovitvenega kapitala, je bila HKS SHP ustanovljena z minimalnim ustanovitvenim kapitalom 8.000 SIT, kot je določal zakon o podjetjih iz leta 1988.

Kot je bilo že omenjeno v poglavju o hranilno kreditnih službah, se morale hranilno kreditne službe postopno prilagajati določilom zakona o bančništvu glede višine minimalnega kapitala in drugim določbam zakona, ki se nanašajo na upravljanje s tveganji in na skrbno ter varno poslovanje. HKS SHP je ena tistih hranilno kreditnih služb, za katero je Banka Slovenije ocenila, da bo težko izpolnila zakonske zahteve glede kapitala. Tega so se zavedali tudi ustanovitelji HKS SHP, zato so se januarja 2001 odločili, da ne bodo ostali samostojna kreditna institucija temveč, da se bodo pripojili k drugi finančni organizaciji. Vsa prizadevanja vodstva HKS SHP in njenih ustanoviteljev, ki za obveznosti HKS SHP odgovarjajo s svojim premoženjem solidarno in neomejeno, da bi našli banko, ki bi prevzela posle hranilno kreditnih služb, so bila neuspešna.

Banka Slovenije je izvedla še neposredni pregled poslovanja v HKS SHP in ugotovila obstoj stečajnega razloga po 2. točki 162. člena zakona o bančništvu. Za Banko Slovenije je nastopila zakonska dolžnost, da poda predlog za uvedbo stečaja HKS SHP pristojnemu sodišču. Okrožno sodišče v Kranju je začetek stečajnega postopka vpisalo 21.06.2002.

Kar zadeva izplačilo vlog varčevalcev, je zakon o bančništvu uvedel novo jamstveno shemo za zagotavljanje vračila prihrankov varčevalcev v primeru stečaja kreditne institucije, ki ima dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. Dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev morajo imeti vse banke in hranilnice, medtem ko zakonsko določena obveznost pridobitve tega dovoljenja za hranilno kreditno službo nastopi šele po izteku prilagoditvenega obdobja februarja 2004. Za vloge v bankah in hranilnicah tako le-te medsebojno jamčijo solidarno in sicer do višine 4,2 mio SIT (od 24.06.2003 pa do višine 5,1 mio SIT) pri eni banki ali hranilnici (kot vloga se šteje seštevek vseh vlog v domači in tuji valuti zmanjšan za obveznosti varčevalca do banke oziroma hranilnice).

Za vloge varčevalcev pri hranilno kreditnih službah torej opisano jamstvo ne velja, saj še nobena ni izpolnila pogojev za pridobitev dovoljenja Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev (poudarjamo, da imajo po zakonu o bančništvu čas do februarja 2004). Skladno z zakonom o hranilno kreditnih službah za svoje obveznosti hranilno kreditna služba jamči s svojim premoženjem, če le-to ne zadošča, pa odgovarjajo ustanoviteljice s svojimi sredstvi solidarno in neomejeno. Večina hranilno kreditnih služb je vloge svojih varčevalcev, skladno s svojo poslovno politiko, dodatno zavarovala tako, da je pridobila še bančno garancijo. HKS SHP takšne garancije ni imela.

Banka Slovenije je večkrat obveščala medije o veljavni jamstveni shemi – posebej intenzivno ob sprejetju zakona o bančništvu, zadnjič leta 2002 ob uvedbi likvidacijskega postopka v eni finančni organizaciji, ki je zbirala vloge brez dovoljenja Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev. Od vseh hranilno kreditnih služb je že avgusta 1997 zahtevala, da na vidnem mestu v svojih poslovnih prostorih objavijo obvestilo o načinu jamčevanja za zbrana sredstva.

Glede na povedano, bodo vloge varčevalcev HKS SHP izplačevane iz stečajne mase. Pristojno sodišče je imenovalo stečajnega upravitelja, ki bo v skladu s svojimi pristojnostmi storil vse, da bo stečajna masa čimvečja in s tem tudi izplačilo vlog

HKS SHP ni izpolnila zakonske zahteve glede kapitala.

Banka Slovenije je večkrat obveščala medije o veljavni jamstveni shemi.

varčevalcev, ki so zaupali svoje prihranke HKS SHP. Dolžniki HKS SHP morajo svoje dospele obveznosti tekoče poravnati, s čimer se povečuje stečajna masa, s tem pa tudi možnosti varčevalcev za čimvečje izplačilo vloženi sredstev v hranilno kreditno službo.

3.2. Uvedba stečajnega postopka HKS Sicura

HKS Sicura je 12.09.2002 po vrsti predhodnih nadzornih aktivnosti (ukrepov Banke Slovenije) sprejela sklep o redni likvidaciji, 30.10.2002 pa je bil nad njo z odločbo Banke Slovenije začel postopek prisilne likvidacije zaradi oviranja nadzora po zakonu o bančništvu.

Likvidacijski upravitelj je s pomočjo stalne sodne izvedenke finančne stroke ocenil vrednost premoženja HKS Sicura – v prisilni likvidaciji in ugotovil, da to ne zadošča za poplačilo vseh terjatev upnikov. Iz izvedenskega mnenja izhaja, da nominalni znesek obveznosti presega s strani izvedenke ocenjeno vrednost sredstev HKS Sicura – v prisilni likvidaciji, pri čemer je tako ugotovljen primanjkljaj sredstev predvsem posledica slabe naložbene politike. Gre predvsem za naložbi v družbo Perne Juliana d.d. ter družbo Juliana Trgovina d.o.o.

Banka Slovenije je na podlagi zgornjih ugotovitev in sklepa Sveta Banke Slovenije z dne 16.12.2002 izdala odločbo o ugotovitvi pogojev za začetek stečajnega postopka HKS Sicura – v prisilni likvidaciji. Okrožno sodišče v Ljubljani je sklep o začetku stečajnega postopka nad HKS Sicura – v prisilni likvidaciji izdalo 17.12.2002.

4. SISTEM ZAJAMČENIH VLOG V SLOVENIJI

Od vključno 1. januarja 2001, je v Republiki Sloveniji v veljavi sistem jamstva za vloge pri bankah in hranilnicah, usklajen z Evropsko direktivo 94/19/EC. Kot je bilo že navedeno v prejšnjem poglavju, so vanj vključene vse banke in hranilnice z dovoljenjem Banke Slovenije in podružnica tuje banke (v nadaljevanju: banke). Hranilno kreditne službe bodo postale članice sistema po opravljenem usklajevanju oziroma pridobitvi dovoljenja Banke Slovenije.

Banke in hranilnice polletno poročajo Banki Slovenije o stanju zajamčenih vlog in o izpolnjevanju obveznosti zagotavljanja naložb v vrednostne papirje za zagotavljanje likvidnih sredstev, potrebnih za izplačilo zajamčenih vlog.

Manj kot 6% imetnikov vlog (fizičnih oseb in malih pravnih oseb) nima zajamčenih vlog v celoti.

Po stanju na dan 31.12.2002 je znašal znesek vseh vlog fizičnih in pravnih oseb (brez vlog bank in države) pri bankah in hranilnicah 2.865,9 mrd SIT, od tega je 45,3% oziroma 1.299,5 mrd SIT zajamčenih vlog. Vseh imetnikov zajamčenih vlog (to je fizičnih oseb in malih pravnih oseb) je bilo pri bankah in hranilnicah 2.066.504, povprečna zajamčena vloga pa je znašala 629 tisoč SIT. Med temi imetniki vlog je bilo le 5,6% ali 116.747 takih, ki svojih vlog nimajo zajamčenih v celoti. Nezajamčeni del ali presežek vlog nad zajamčenim zneskom pa je pri teh vlagateljih znašal skupaj 909,4 mrd SIT. Tako je izpolnjen namen oziroma glavno poslanstvo sistema zajamčenih vlog, da ima večina (po številu) malih vlagateljev v celoti pokrite vloge v primeru stečaja banke.

Velja omeniti, da je 499,2 mrd SIT vlog izključenih iz jamstva na podlagi zakona (srednje in velike pravne osebe, z banko povezane osebe in nekatere ostale možne izključitve, ki jih dovoljuje EU direktiva). Poleg tega se v primerjavi s predhodnimi podatki zelo zmanjšuje delež starih vlog oziroma vlog fizičnih oseb, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo zakona o bančništvu, to je pred 20.02.1999 in za katere do izteka pogodbe še naprej jamči država. Le teh je le še 2,9 mrd SIT, kar je zanemarljivega pomena v razmerju z obsegom vseh vlog fizičnih oseb.

Podatki o zajamčenih vlogah so osnova za izračun obveznosti bank in hranilnic za izpolnjevanje obveznih naložb bank v vrednostne papirje (ki je na podlagi sklepa o sistemu zajamčenih vlog določena v višini 2,5% od zajamčenih vlog), in za izračun zneska največje možne letne obremenitve banke v višini 3,2% od zajamčenih vlog.

5. REFORMA PLAČILNIH SISTEMOV IN GOTOVINSKEGA POSLOVANJA

5.1. Plačilni sistemi

Zaključek reforme plačilnih sistemov

Reforma plačilnih sistemov se je zaključila 30.06.2002, ko je Agencija RS za plačilni promet prenehala opravljati plačilni promet za pravne osebe.

Proces reforme se je začel leta 1994, ko so bile postavljene osnove za projekt in ga je pod svoje okrilje prevzela Banka Slovenije. Po predstavitvi osnov reforme v dokumentu Potrebe po spremembi slovenskega plačilnega sistema (september 1994) so bile v začetku leta 1995 sprejete strateške odločitve glede postavitve reformiranih plačilnih sistemov. V letu 1996 je bila začrtana operativna realizacija oziroma koncept prehoda na nov plačilni sistem.

Praktično izvajanje reforme se je začelo s prenosom računov obvezne rezerve bank, hranilnic in hranilno kreditnih služb v Banko Slovenije v marcu 1997. V letu 1998 je sledilo odprtje poravnalnih računov bank pri Banki Slovenije in vzpostavitev sistema bruto poravnave v realnem času (april 1998) ter vzpostavitev sistema Žiro kliring (oktober 1998).

Medtem, ko je bil pri strateških odločitvah poudarek predvsem na vzpostavitvi infrastrukturnih plačilnih sistemov, je bil pri opredelitvi posameznih faz izvedbe posebej izpostavljen proces migracije računov pravnih oseb v bančno okolje. Iz Agencije RS za plačilni promet so bili v banke postopoma preneseni računi pravnih oseb, v Banko Slovenije pa so bili preneseni računi proračunskih uporabnikov, občin in računi za vplačevanje javnofinančnih prihodkov ter računi članov Centralne klirinško depotne družbe d.d. Proces prenosa računov pravnih oseb se je začel 11.09.2000, končal pa 30.06.2002, v skladu z določili zakona o plačilnem prometu.

Agencija RS za plačilni promet je konec junija 2002 po uradni dolžnosti zaprla tudi žiro račune tistih pravnih oseb, ki v procesu migracije niso same prenesle računa v banke oziroma ga zaradi blokade niso smele zapreti. Takih pravnih oseb je bilo 7.788. Denarna sredstva s tako zaprtih žiro računov v višini 2,28 mrd SIT je Agencija RS za plačilni promet prenesla na zbirni račun Banke Slovenije, ta pa je sredstva nakazala na komisijske račune pri bankah, kjer so imele navedene pravne osebe sklenjene deponentne pogodbe. Banke so prenos teh sredstev s komisijskih računov na transakcijske račune pravnih oseb upravičencev na podlagi njihovih utemeljenih zahtev začele izvajati s 01.07.2002. V skladu z zakonom o plačilnem prometu bodo preostala sredstva iz tega naslova 30.06.2004 s komisijskih računov prenesena v državni proračun.

V skladu s cilji projekta vzpostavitve enotnega zakladniškega sistema v državi je Banka Slovenije odprla enotni zakladniški račun države in 192 enotnih zakladniških računov občin. Računi proračunskih uporabnikov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS so bili odprti kot podračuni enotnega zakladniškega računa, vodi pa jih Uprava za javna plačila. Od 01.07.2002 naprej proračunski uporabniki upravljajo s sredstvi na svojih podračunih preko Uprave za javna plačila, kateri tudi posredujejo plačilne naloge.

Konec junija 2002 je Banka Slovenije odprla račune tudi članom Centralne klirinško depotne družbe d.d., ki so hkrati člani sistema plačevanja in prenosov (v nadaljevanju člani KDD). V skladu s 151. členom zakona o trgu vrednostnih papirjev, ki pravi, da morajo biti sredstva strank pri borzno posredniških družbah vodena na ločenem denarnem računu, ter v skladu z zakonom o plačilnem prometu ter sklepom o vodenju računov pri Banki Slovenije, so junija 2002 člani KDD pri Banki Slovenije odprli transakcijske račune za sredstva strank ter obračunske račune. Borzno posredniške družbe so lastna sredstva s hišnih računov pri Agenciji RS za plačilni promet prenesle na transakcijske račune pri poslovnih bankah, banke, pooblaščenice za izvajanje borzno posredniških poslov, pa so že imele odprte poravnalne račune pri Banki Slovenije. Od 20.06.2002 dalje se denarna poravnava poslov z vrednostnimi papirji, sklenjenih na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, vrši preko obračunskih računov pri Banki Slovenije v centralnobančnem denarju.

Agencija RS za plačilni promet je prenehala opravljati plačilni promet 30.06.2002.

Prenos računov pravnih oseb na banke je bil končan 30.06.2002.

Račune proračunskih uporabnikov vodi Uprava za javna plačila.

Zakon o plačilnem prometu je začel veljati aprila 2002.

Podzakonski akti k zakonu o plačilnem prometu

Zakon o plačilnem prometu (Ur.l. RS, št. 30/02), ki je začel veljati dne 20.04.2002 in celovito ureja področje opravljanja plačilnega prometa v državi, je določil tudi rok za izdajo podzakonskih aktov, in sicer šest mesecev od sprejetja zakona, razen v posebej navedenih primerih. Do konca marca 2003 je Banka Slovenije izdala vse podzakonske akte, za katere je bila pristojna po zakonu o plačilnem prometu.

Na podlagi zakona o plačilnem prometu, je Banka Slovenije pristojna za izdajanje dovoljenj za opravljanje storitev plačilnega prometa. V zvezi s tem je Banka Slovenije izdala sklep o kriterijih in pogojih, ki jih mora izpolnjevati izvajalec plačilnega prometa za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev plačilnega prometa (Ur.l. RS, št. 57/02), ki je začel veljati 30.06.2002.

Poleg tega je Banka Slovenije pristojna tudi za izdajo dovoljenja za oblikovanje plačilnega sistema ter dovoljenja za opravljanje storitev upravljanja plačilnega sistema. Zakon določa le osnovne kriterije in pogoje za izdajo teh dveh dovoljenj, medtem ko so podrobnejši pogoji opredeljeni v sklepu o poravnava med izvajalci plačilnega prometa (Ur. list RS, št. 07/03), ki je začel veljati konec januarja 2003.

Poleg omenjenih sklepov je Banka Slovenije na osnovi sprejetega zakona izdala še druge podzakonske akte, ki zadevajo vzpostavitev in vodenje registra transakcijskih računov, upravljanje in delovanje sistema BPRČ, upravljanje in delovanje sistema Žiro kliring, družbe za izdajo elektronskega denarja, vodenje računov pri Banki Slovenije in opravljanje plačilnega prometa preko transakcijskih računov fizičnih oseb.

Pregled nad delovanjem plačilnih sistemov

Banka Slovenije opravlja nadzor nad zakonitostjo in pravilnostjo delovanja plačilnih sistemov v državi.

Banka Slovenije je na podlagi novega zakona o Banki Slovenije (Ur. list RS št. 58/02) in zakona o plačilnem prometu tudi formalno prejela pooblastilo za opravljanje pregleda na delovanjem plačilnih sistemov. Zakon o Banki Slovenije ji namreč daje splošno pooblastilo za opravljanje nadzora (pregleda) nad zakonitostjo in pravilnostjo delovanja plačilnih sistemov v državi, medtem ko so v zakonu o plačilnem prometu njena pooblastila urejena podrobneje.

Banka Slovenije izvaja pregled nad delovanjem plačilnih sistemov s ciljem zagotavljanja njihove učinkovitosti in varnosti, zlasti preko preprečevanja možnosti širjenja finančnih težav ene udeleženke sistema na ostale oziroma na celoten sistem (sistemsko tveganje oziroma domino efekt). Svojo funkcijo Banka Slovenije opravlja v skladu z mednarodno sprejetimi in uveljavljenimi načeli za izvajanje pregleda nad delovanjem plačilnih sistemov (Temeljna načela za sistemsko pomembne plačilne sisteme).

Funkcijo pregleda nad delovanjem plačilnih sistemov je potrebno ločiti od funkcije nadzora bančnega poslovanja. Nadzor bančnega poslovanja ima odgovornost reguliranja posameznih kreditnih institucij, vključno z njihovo udeležbo v plačilnih sistemih, pregled nad delovanjem plačilnih sistemov pa pomeni nadzor nad samim sistemom, ki predstavlja celoto tehničnih standardov in metod za posredovanje plačilnih sporočil med udeleženci ter celoto pravil in operativnih postopkov delovanja sistema.

V okviru pregleda nad delovanjem plačilnih sistemov Banka Slovenije posebej skrbi za ustreznost pravne osnove plačilnih sistemov, učinkovitost obvladovanja operativnih in finančnih tveganj v teh sistemih, transparentnost pravil delovanja sistema in upravljanja sistema ter varnost in učinkovitost tehnične zasnove sistema in operativnih postopkov delovanja sistema.

Integrirani sistem plačil malih vrednosti

Koncept postavitve integriranega sistema plačil malih vrednosti, ki je bil konkretno zastavljen konec leta 2000, je kot ključne cilje bodočega razvoja plačilnih sistemov v Sloveniji predvidel enotno komunikacijsko infrastrukturo, enotne standarde in uporabo plačilnih instrumentov na ravni bančnega sistema kot celote, razvoj novih tipov plačilnih storitev in plačilnih instrumentov, hitrejša in cenejša izvajanje plačilnega prometa, ter

večjo preglednost in učinkovitejše upravljanje s tveganji. Pri tem je bilo v okviru strateških usmeritev poudarjeno, da je za realizacijo zastavljenih ciljev bistveno zagotoviti medbančno sodelovanje. S tem namenom je bil v maju 2002 sklenjen dogovor o sodelovanju na področju izvrševanja plačil malih vrednosti, ki določa področja in način sodelovanja bank, hranilnic in Združenja bank Slovenije, kot podpisnic dogovora. Gre za formalizacijo medbančnega sodelovanja, ki je nujno in smiselno na vseh področjih, kjer imajo banke skupne interese in na katerih bi bila konkurenca manj učinkovita in dražja.

Sklenjen je bil dogovor o sodelovanju na področju izvrševanja plačil malih vrednosti.

Dogovor je bil v presojo posredovan tudi Uradu RS za varstvo konkurence, ki je potrdil, da sodelovanje podpisnic pri integriranju sistemov plačil malih vrednosti ne bo neposredno urejalo tržnega položaja v dogovoru udeleženih bank ter hranilnic in oviralo, preprečevalo ali izkrivljalo konkurenco. S tem je bila dokončno potrjena veljavnost dogovora in omogočeno oblikovanje odbora za plačilne storitve, pristojnega za sprejem strateških odločitev na področju plačilnih sistemov. Struktura odbora (osem predstavnikov bank in hranilnic in predstavnik Banke Slovenije, ki je hkrati predsednik odbora) podpira aktivno sodelovanje vseh bank, medtem ko je vloga Banke Slovenije predvsem v usmerjanju pobud in iskanju soglasja za sprejem rešitev, ki bodo vodile k uresničitvi zadanih ciljev odbora.

Prva seja odbora konec oktobra 2002 je bila namenjena predvsem konstituiranju odbora, že na naslednji seji v februarju 2003 pa so bila obravnavana pomembna vsebinska vprašanja. Tako je bila glavnina razprave posvečena konceptu klirinške hiše in ustanovitvi posebne projektne skupine, ki bi bila na operativnem nivoju odgovorna za njegovo realizacijo.

Pripravljen je idejni koncept klirinške družbe.

Na tej podlagi je Banka Slovenije v maju pripravila idejni koncept klirinške družbe, medtem je bila v juniju izvedena delavnica z udeleženci iz bank in Banke Slovenije na temo klirinške družbe. Delavnica je bila namenjena izmenjavi mnenj o samem idejnem konceptu in možnostih realizacije koncepta glede na obstoječe stanje na tem področju v Sloveniji.

Aktivnosti na področju standardizacije in elektronskega poslovanja

V letu 2002 je Banka Slovenije spremljala nadaljevanje aktivnosti v okviru projekta »e-slog« (elektronsko poslovanje slovenskega gospodarstva), ki ga vodi Gospodarska zbornica Slovenije. V mesecu juniju je bila zaključena prva faza projekta, v kateri je bila pripravljena dokumentacija za standardizirano shemo računa (fakture) v standardu EANCOM in XML. Na primeru standardizirane oblike fakture je bil hkrati preverjen tudi celoten proces tehnološke povezljivosti in varovanja transakcij.

Septembra 2002 je bila v okviru projekta ustanovljena delovna skupina za vsebinske standarde v plačilnem prometu, ki jo sestavljajo člani iz Banke Slovenije, Združenja bank Slovenije, nekaterih podjetij ter Ministrstva za finance. Temeljni cilj delovne skupine je standardizacija plačilnega prometa med pravnimi osebami, bankami in državnimi institucijami. K standardizaciji sodi opis poslovnih procesov in poslovnih dokumentov ter v sodelovanju z drugimi delovnimi skupinami projekta »e-slog« priprava tehnoloških rešitev ter integracija enotnih digitalnih potrdil za identifikacijo ter elektronsko podpisovanje poslovnih dokumentov. Standardizirani dokumenti bodo zajemali celotno komunikacijo med poslovnimi subjekti na tem področju (plačilni nalog, preklic plačilnega naloga in vsa ustrezna medsebojna obvestila v procesu opravljanja plačilnih storitev) in bodo pripravljani v EANCOM in XML obliki.

5.2. Gotovinsko poslovanje

Oskrba države s tolarsko gotovino je v letu 2002 in prvi polovici leta 2003 nemoteno potekala, in sicer v skladu s projektom reforme plačilnih sistemov in konceptom migracije plačilnega prometa v bančno okolje. V prvi polovici leta 2002 je oskrba potekala prek depojev bankovcev Banke Slovenije (v nadaljevanju: depojev), hranišča kovancev ter organizacijskih enot Agencije RS za plačilni promet, od 24.06.2002 dalje pa le še preko depojev in hranišča kovancev.

Oskrba z gotovino poteka preko depojev bankovcev Banke Slovenije in hranišča kovancev.

24.06.2002 je Agencija RS za plačilni promet prenehala opravljati gotovinsko poslovanje. S tem dnem so se tudi depotne banke prenehale oskrbovati z gotovino v Agenciji RS za plačilni promet, oskrba proračunskih uporabnikov z gotovino pa je bila prenesena na Banko Slovenije in v banke. 30.06.2002, ko je bila zaključena faza postopnega prenosa računov pravnih oseb iz Agencije RS za plačilni promet v banke, je Agencija RS za plačilni promet prenehala opravljati tudi negotovinski plačilni promet za pravne osebe. Prenos računov ter prehod opravljanja gotovinskega poslovanja za pravne osebe in proračunske uporabnike iz Agencije RS za plačilni promet na banke sta bila uspešno izvedena. Prav tako je v tem obdobju nemoteno potekala oskrba proračunskih uporabnikov z gotovino na glavni blagajni Banke Slovenije.

V letu 2002 in prvi polovici leta 2003 je poslovalo osem depojev v okviru petih poslovnih bank – depozitarjev, katerih vloga je servisiranje presežkov oziroma primanjkljajev gotovine iz poslovanja bank. Banka Slovenije depozitarjem trimesečno določa trezorski maksimum in dnevno spremlja njihove aktivnosti. Na podlagi pogodbe o depozitu, sklenjene med Banko Slovenije in posameznim depozitarjem, Banka Slovenije izvaja redne celovite kontrole njihovega poslovanja. V tem obdobju so vsi depozitarji upoštevali odobrene maksimume in pri kontrolah depotnega poslovanja ni bilo odkritih nepravilnosti.

Banka Slovenije je na podlagi novega zakona o plačilnem prometu, sklepa o kriterijih in pogojih, ki jih mora izpolnjevati izvajalec plačilnega prometa za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev plačilnega prometa in novega zakona o Banki Slovenije, februarja leta 2003 pričela z opravljanjem pregleda gotovinskega poslovanja v bankah, s ciljem zagotavljanja njihovega učinkovitega ter varnega poslovanja (zlasti obvladovanja operativnih tveganj). Do sedaj je Banka Slovenije opravila pregled v treh bankah in pri tem ni ugotovila pomembnejših nepravilnosti.

Banka Slovenije opravlja kontrole poslovanja depozitarjev.

6. ORGANIZACIJA IN NALOGE ODDELKA NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA

Nadzor bančnega poslovanja v Sloveniji poteka v Banki Slovenije. Oddelek Nadzora bančnega poslovanja je začel delovati v začetku julija 1992. Oddelek se organizacijsko deli na tri odseke:

- Izdajanje dovoljenj
- Analize bančnega poslovanja (off-site)
- Pregled bančnega poslovanja (on-site)

Oddelek Nadzora bančnega poslovanja deluje 11 let in ima skupno 54 zaposlenih sodelavcev.

Ob ustanovitvi oddelka je bilo v oddelku 17 zaposlenih, 31.12.2002 pa 52 (30.06.2003 54 sodelavcev). Od skupno 52 zaposlenih jih je bilo osem v vodstvu oddelka, v odseku analize bančnega poslovanja je bilo konec leta 2002 20 sodelavcev (na dan 30.06.2003 22), v odseku pregled bančnega poslovanja 21 sodelavcev in v odseku izdajanje dovoljenj trije zaposleni.

V odseku analize bančnega poslovanja je 6 analitičark, ki spremljajo posamezne banke in hranilnice, 2 sodelavki sta zadolženi za računovodsko področje in 6 sodelavcev za pripravo podzakonske regulative, spremljanje EU bančnih direktiv, Baselskih priporočil itd. (na dan 30.06.2003 8 sodelavcev), 2 pravnik, 3 sodelavke v podpori in vodja odseka.

V odseku pregled bančnega poslovanja je 20 inšpektorjev in ena referentka. Od 20 inšpektorjev so 3 specializirani za informacijsko tehnologijo.

Po uveljavitvi zakona o bančništvu leta 1999 je oddelek Nadzora bančnega poslovanja dobil nove naloge (nadzor na konsolidirani osnovi, nadzor pravnih in fizičnih oseb v primeru utemeljenega suma, da opravljajo bančne storitve, ne da bi za to pridobile dovoljenje Banke Slovenije, nadzor hranilno kreditnih služb, itd.), nove naloge pa ima Nadzor bančnega poslovanja tudi po zakonu o potrošniških kreditih, zakonu o preprečevanju pranja denarja in zakonu o plačilnem prometu.

Poleg skrbnega kadrovanja novih sodelavcev v Nadzoru bančnega poslovanja, od katerih ima skoraj 80% sodelavcev univerzitetno izobrazbo, je precej pozornosti namenjene

izobraževanju. Praktične izkušnje zaposlenih se prepletajo s krajšimi izobraževalnimi oblikami (v obliki seminarjev, delavnic, študijskih obiskov) in/ali dopolnjujejo s teoretičnimi spoznanji predvsem na podiplomskem študiju.

Poglavitne naloge, ki jih opravljajo v posameznih odsekih so:

Izdajanje dovoljenj

- priprava podzakonskih predpisov na področju izdajanja dovoljenj,
- svetovanje pri izvajanju predpisov s področja izdajanja dovoljenj,
- obdelovanje vlog in priprava poročil za izdajo dovoljenj,
- priprava in razlaga odločb o izdanih dovoljenjih,
- kontrola izvajanja izdanih odločb itd.

Analize bančnega poslovanja (off-site)

- analiziranje poslovanja bank in hranilnic,
- kontroliranje poslovanja bank in hranilnic na podlagi predloženih poročil in druge dokumentacije,
- ukrepanje za odpravo nepravilnosti pri poslovanju bank in hranilnic in spremljanje odprave nepravilnosti,
- sodelovanje pri pripravah na kontrolo v bankah in hranilnicah,
- izdelovanje systemske podlage za izvajanje nadzora bank in hranilnic,
- spremljanje EU direktiv, Baselskih standardov in priporočil na področju nadzora,
- svetovanje pri izvajanju bančne zakonodaje,
- izdelovanje navodil za uporabo računovodskih standardov in računovodsko svetovanje,
- sodelovanje z domačimi in tujimi institucijami,
- pravno svetovanje,
- računalniška obdelava podatkov itd.

Pregled bančnega poslovanja (on-site)

- priprava na kontrolo na podlagi predloženih poročil bank in hranilnic ter druge dokumentacije, ki so na voljo v oddelku,
- neposredno kontroliranje poslovanja v bankah in hranilnicah, izdelava poročil ter predlogov za ukrepanje,
- ukrepanje za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri poslovanju bank in hranilnic,
- nadzorovanje izvajanja sprejetih ukrepov proti bankam in hranilnicam,
- svetovanje za izboljšanje poslovanja bank in hranilnic pri neposrednih pregledih,
- spremljanje bank in hranilnic (monitoring),
- pripravljane ukrepov za preprečevanje poslabšanja stanja v bankah in hranilnicah,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev za uvedbo izredne uprave v bankah in hranilnicah,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev za uvedbo prisilne likvidacije banke in hranilnice,
- sodelovanje pri ugotavljanju pogojev in odločanju o razlogih za stečaj banke in hranilnice,
- v izjemnih primerih upravljanje in vodenje bank in hranilnic,
- sodelovanje z domačimi in tujimi kontrolnimi organi,
- sodelovanje s tujimi bančnimi nadzorniki itd.

Poročilo pripravili v Nadzoru bančnega poslovanja,
Plačilnih sistemih in Gotovinskem poslovanju (Reforma
plačilnih sistemov in gotovinskega poslovanja)

mag. Mojca Majič
Direktorica
Nadzor bančnega poslovanja

Samo Nučič
Namestnik guvernerja

I

K

T

A

D

O

D

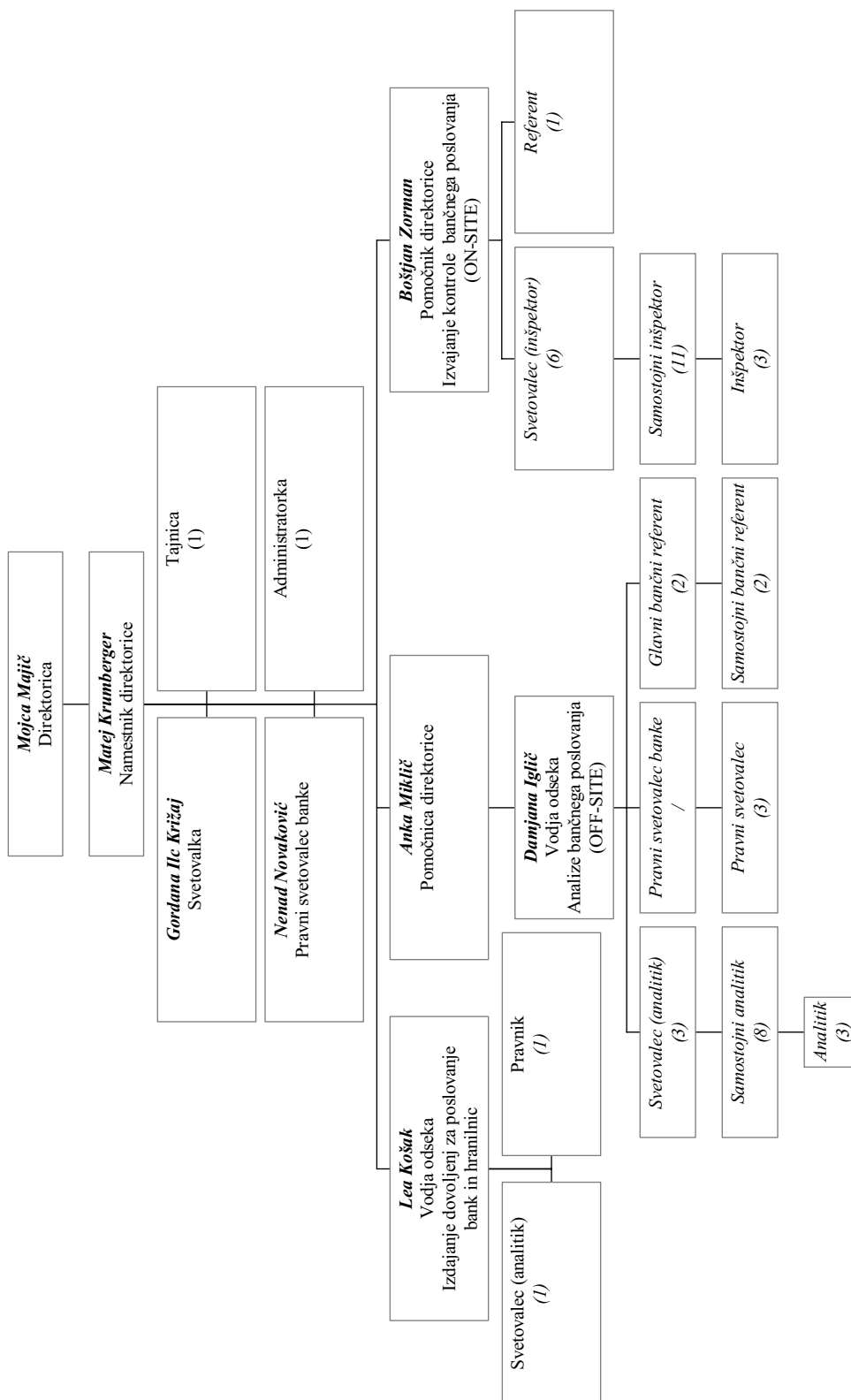
VI. DODATKI

Podatki za 30.06.2003 ali prvo polovico 2003 so nerevidirani. V podatkih za 30.06.2003 ali prvo polovico 2003 ni vključena podružnica Nove Ljubljanske banke v Italiji.

Zaradi uvedbe novih Slovenskih računovodskih standardov s 01.01.2002, je bilo potrebno podatke za pretekla leta zaradi primerljivosti prilagoditi novim standardom.

- Dodatek 1: Organizacijska struktura nadzora bančnega poslovanja,
- Dodatek 2: Število in lastništvo bank in hranilnic,
- Dodatek 2a: Deleži tujih oseb, države in drugih domačih oseb v kapitalu, bilančni vsoti, kreditih in depozitih nebančnega sektorja
- Dodatek 3: Bilančne vsote in zunajbilančne obveznosti bank in hranilnic,
- Dodatek 4: Krediti nebančnemu sektorju in obveznosti do nebančnega sektorja bank in hranilnic,
- Dodatek 5: Bilančne vsote in tržni deleži bank,
- Dodatek 6: Bilanca stanja bank,
- Dodatek 7: Struktura bilance stanja bank,
- Dodatek 8: Izkaz poslovnega izida bank,
- Dodatek 9: Struktura izkaza poslovnega izida bank,
- Dodatek 10: Postavke izkaza poslovnega izida bank v prihodkih bank,
- Dodatek 11: Nekateri kazalci bank,
- Dodatek 12: Nedonosna in slaba bilančna in zunajbilančna aktiva bank,
- Dodatek 13: Struktura skupne bruto izpostavljenosti (bilančne in zunajbilančne) po dejavnostih,
- Dodatek 14: Pregled bank in hranilnic v Sloveniji po stanju na dan 31.12.2002,
- Dodatek 15: Statusne spremembe bank, hranilnic ter hranilno kreditnih služb,
- Dodatek 16: Veljavni predpisi, ki urejajo nadzor bank in hranilnic,
- Dodatek 17: Mednarodni ratingi bank in Slovenije.

**ORGANIZACIJSKA STRUKTURA
NADZORA BANČNEGA POSLOVANJA NA DAN 30.06.2003**

ŠTEVILO IN LASTNIŠTVO BANK IN HRANILNIC

1. Število bank in hranilnic v Sloveniji¹⁾

Leto ²⁾	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	30	32	33	31	29	28	24	25	25	21	20	20
Hranilnice	15	13	11	8	7	6	6	6	3	3	2	2

2. Število bank v večinski tuji lasti³⁾

Leto ²⁾	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	2	5	6	6	4	4	3	5	6	5	6	6

3. Število bank v večinski državni lasti⁴⁾

Leto	31.12.92	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2

¹⁾ Upoštevane so le delujoče banke in hranilnice.

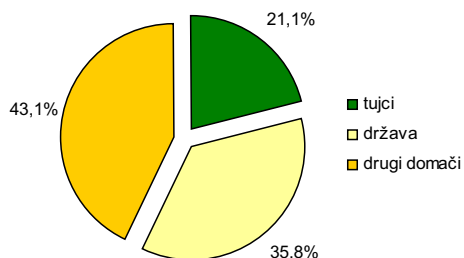
²⁾ Podatki od leta 1999 vključujejo podružnico tuje banke v Sloveniji.

³⁾ Lastništvo tujih oseb nad 50%. Vse hranilnice so v 100% lasti domačih oseb.

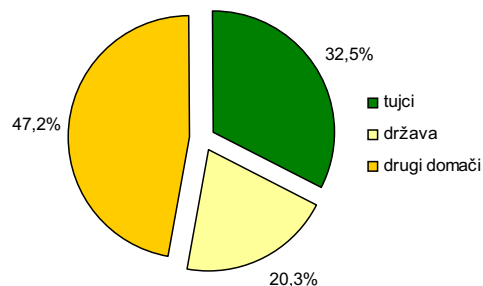
⁴⁾ Lastništvo države nad 50%.

DODATEK 2A

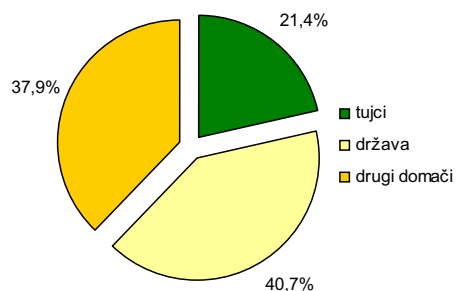
Lastniški deleži v kapitalu na dan 31.12.2001

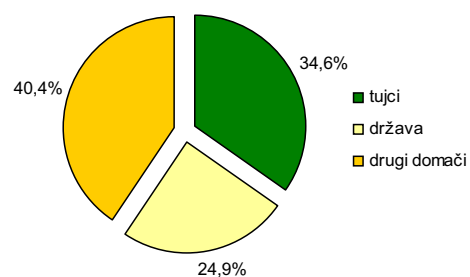
Lastniški deleži v kapitalu na dan 31.12.2002

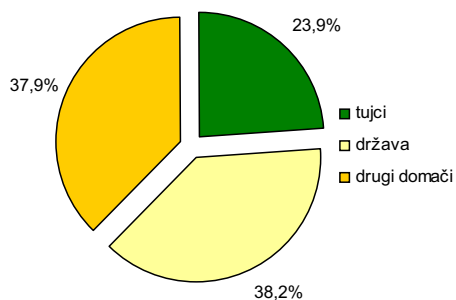
Lastniški deleži merjeni z bilančno vsoto na dan 31.12.2001

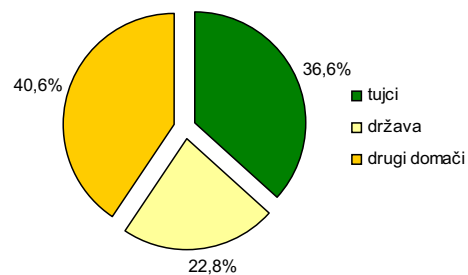
Lastniški deleži merjeni z bilančno vsoto na dan 31.12.2002

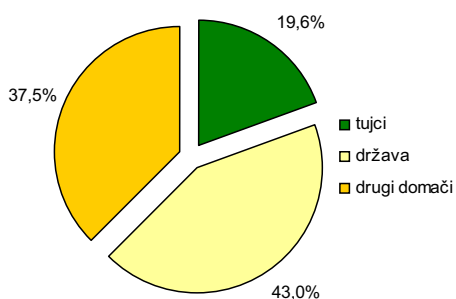
Lastniški deleži merjeni z deležem kreditov nebančnemu sektorju na dan 31.12.2001

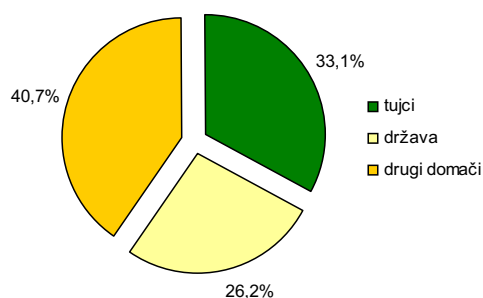
Lastniški deleži merjeni z krediti nebančnega sektorja na dan 31.12.2002

Lastniški deleži merjeni z deležem depozitov nebančnega sektorja 31.12.2001

Lastniški deleži merjeni z depoziti nebančnega sektorja na dan 31.12.2002

BILANČNE VSOTE IN ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI BANK IN HRANILNIC

4. Bilančne vsote bank in hranilnic

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	935,5	1.168,1	1.475,3	1.699,9	1.988,0	2.302,7	2.629,2	3.125,3	3.876,8	4.556,6	4.832,6
Hranilnice	2,1	2,7	4,4	5,0	7,1	9,3	10,8	12,1	14,9	15,0	17,2

4.a. Stopnje rasti bilančnih vsot bank in hranilnic

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	49,0	24,9	26,3	15,2	17,0	15,8	14,2	18,9	24,0	17,5	6,1
Hranilnice	-18,5	29,6	61,5	13,9	42,5	30,8	15,9	11,5	23,5	0,8	14,7

5. Tvegane zunajbilančne obveznosti¹⁾

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	288,7	292,5	347,0	338,9	382,6	503,7	568,5	701,7	820,2	899,7	1.011,1
Hranilnice	0,059	0,004	0,027	0,122	0,036	0,093	0,088	0,038	0,062	0,152	0,220

5.a. Stopnje rasti tveganih zunajbilančnih obveznosti

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke		1,3	18,6	-2,3	12,9	31,7	12,9	23,4	16,9	9,7	12,4
Hranilnice		-93,2	575,0	351,9	-70,5	158,3	-5,5	-56,2	60,0	147,0	44,6

¹⁾ Med tvegane zunajbilančne obveznosti štejemo garancije, nepokrite akreditive, avalirane in akceptirane menice, prevzete nepreklicne obveznosti ter vse ostale obveznosti banke, pri katerih lahko nastane obveznost banke za plačilo.

DODATEK 4

KREDITI NEBANČNEMU SEKTORJU IN OBVEZNOSTI DO NEBANČNEGA SEKTORJA BANK IN HRANILNIC

6. Krediti nebančnemu sektorju

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	347,3	417,1	607,8	725,3	861,7	1.108,0	1.387,5	1.635,2	1.913,9	2.182,1	2.328,4
Hranilnice	1,4	1,9	3,2	4,0	5,2	7,1	8,8	10,8	12,8	11,4	13,4

6.a. Stopnje rasti kreditov nebančnemu sektorju

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	53,5	20,1	45,7	19,3	18,8	28,6	25,2	17,9	17,0	14,0	6,7
Hranilnice	-9,4	35,7	68,4	25,0	30,0	36,5	23,8	22,4	19,2	-11,1	17,1

7. Obveznosti do nebančnega sektorja

v mia SIT

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	492,0	712,6	916,6	1.169,4	1.412,2	1.667,7	1.859,0	2.157,5	2.761,7	3.149,4	3.224,4
Hranilnice	1,6	1,7	2,8	3,2	4,6	6,0	7,7	9,5	11,0	12,8	14,5

7.a. Stopnje rasti obveznosti do nebančnega sektorja

v %

Leto	31.12.93	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Banke	64,1	44,8	28,6	27,6	20,8	18,1	11,5	16,1	28,0	14,0	2,4
Hranilnice	-26,4	6,3	64,7	14,3	43,8	30,4	28,5	23,6	15,4	16,5	13,2

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI, MERJENI Z BILANČNO VSOTO

	v mio. SIT										v %			
	Bilančne vsote					Tržni delež								
	31.12. 1998	31.12. 1999	31.12. 2000	31.12. 2001	31.12. 2002	30.06. 2003	31.12. 1998	31.12. 1999	31.12. 2000	31.12. 2001	31.12. 2002	30.06. 2003		
1	647.128	750.652	916.451	1.376.656	1.619.165	1.693.170	28,1	28,6	29,3	35,5	35,5	35,0		
2	276.233	310.206	354.707	447.175	517.538	537.785	12,0	11,8	11,3	11,5	11,4	11,1		
3	122.501	148.376	186.985	253.996	389.273	405.161	5,3	5,6	6,0	6,6	6,6	8,4		
4	273.505	295.916	306.678	365.616	360.095	360.072	11,9	11,3	9,8	9,4	7,9	7,5		
5	133.733	154.463	183.544	224.270	275.658	317.275	5,8	5,9	5,9	5,8	6,0	6,6		
6	123.132	154.146	189.452	233.960	282.116	288.756	5,3	5,9	6,1	6,0	6,2	6,0		
7	101.550	121.180	146.190	189.445	227.130	246.424	4,4	4,6	4,7	4,9	5,0	5,1		
8	83.194	83.455	95.164	128.332	175.999	205.348	3,6	3,2	3,0	3,3	3,9	4,2		
9	50.293	57.041	65.225	75.842	92.578	107.389	2,2	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2		
10	37.060	47.369	58.409	73.782	87.965	97.699	1,6	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0		
11	34.010	40.789	47.806	63.284	79.167	88.024	1,5	1,6	1,5	1,6	1,7	1,8		
12	32.617	37.438	44.875	60.716	70.773	78.722	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6		
13	33.009	37.479	45.817	64.903	81.778	94.264	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4		
14	36.319	40.747	48.105	66.382	81.751	94.264	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,2		
15	18.843	23.335	30.653	38.097	46.477	53.351	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1		
16	14.606	17.142	24.879	32.682	43.881	47.111	0,6	0,7	0,8	0,8	1,0	1,0		
17	26.105	25.900	30.174	36.771	39.764	42.444	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9		
18	20.243	23.444	28.591	36.826	44.962	49.622	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,8		
19	49.062	53.702	60.103	69.277	81.878	94.264	2,1	2,0	1,9	1,9	1,8	0,5		
20	76.658	86.632	99.734	114.206	132.225	146.609	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	0,6		
21	55.174	61.339	73.376	86.632	99.734	114.206	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	0,6		
22	32.295	37.278	41.609	49.622	58.409	66.382	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	0,6		
23	11.205	9.567	13.225	16.609	20.243	23.444	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6		
24	14.206	14.206	14.206	14.206	14.206	14.206	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6		
25														
26														
27														
28														
29														
30														
Skupaj	2.302.682	2.629.240	3.125.289	3.876.768	4.556.637	4.832.644	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

BILANČNE VSOTE IN TRŽNI DELEŽI, MERJENI Z BILANČNO VSOTO

v mio SIT, v %

Zap. št.	HRANILNICE	31.12.2002		30.06.2003	
		Bilančna vsota	Tržni delež	Bilančna vsota	Tržni delež
1	Delavska hranilnica d.d.	8.861	59,1	10.001	58,1
2	Hranilnica LON d.d Kranj	6.145	40,9	7.215	41,9
	S K U P A J	15.006	100,00	17.216	100,0
	HRANILNO KREDITNE SLUŽBE				
1	Zveza HKS Slovenije Ljubljana	30.784	60,0	31.359	72,5
2	HKS Vipava	3.806	7,4	3.724	8,6
3	HKS Tolmin	1.538	3,0	1.495	3,5
4	HKS Panonka Murska Sobota	1.769	3,4	1.347	3,1
5	HKS Soča Nova Gorica	1.012	2,0	1.212	2,8
6	HKS Trebnje	1.118	2,2	1.047	2,4
7	HKS Domžale	1.091	2,1	1.043	2,4
8	ZHKS Ljutomer-Križevci	634	1,2	540	1,2
9	HKS Koper	546	1,1	487	1,1
10	ZHKS Velike Lašče	310	0,6	315	0,7
11	Zadružna HKS Slovenska Bistrica	399	0,8	303	0,7
12	HKS Lendava	313	0,6	229	0,5
13	HKS Ljutomerčan	97	0,2	101	0,2
14	Zadružna HKS Lovrenc	81	0,2	78	0,2
15	HKS Kapela Radenci	39	0,1		
16	HKS Šoštanj	1.905	3,7		
17	HKS Ptuj	1.508	2,9		
18	Zadružna HKS Lenart	1.058	2,1		
19	Zadružna HKS Ljubljana	1.044	2,0		
20	HKS Gornja Radgona	1.027	2,0		
21	HKS Cerklje	427	0,8		
22	HKS Laško	334	0,7		
23	Zadružna HKS Črnomelj	223	0,4		
24	HKS Dole	141	0,3		
25	HKS Ivančna Gorica	125	0,2		
	S K U P A J	51.328	100,0	43.280	100,0

BILANCA STANJA

Zap. št.	Oznaka bil. post.	VSEBINA	v mio SIT									
			31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	30.06.2003
1.	A. I.	Denar vlagajni in stanje na računih pri CB	39.602	58.786	58.475	73.888	84.696	88.761	98.631	206.225	143.311	152.353
2.	A. II.	Državne obvez. in drugi vred. pap., za reesk, pri CB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.	A. III.	Kreditni bankam	248.059	253.566	309.936	214.674	227.331	252.615	364.388	396.245	381.208	355.496
4.	A. IV.	Kreditni strankam, ki niso banke	417.104	607.780	725.347	861.744	1.107.956	1.387.452	1.635.234	1.913.914	2.182.147	2.328.410
5.	A. V.	Dolžniški vrednostni papirji, ki niso namenjeni trgovanju	316.257	387.411	449.161	628.059	615.876	584.586	638.610	835.581	1.315.586	1.416.644
6.	A. VI.	Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju	20.686	27.293	29.436	61.563	98.690	124.036	154.570	273.753	231.553	235.228
7.	A. VII.	Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini	6.727	10.022	11.499	16.168	31.479	34.743	39.620	45.623	56.671	61.742
8.	A. VIII.	Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank	16.400	16.082	15.996	15.650	16.173	25.096	26.974	23.144	12.055	12.001
9.	A. IX.	Neopredmetna dolgoročna sredstva	974	1.350	2.311	3.625	5.011	8.912	11.022	18.228	26.928	28.125
10.	A. X.	Opredmetna osnovna sredstva	47.931	54.022	58.428	66.247	71.137	86.066	99.185	107.972	109.907	107.011
11.	A. XI.	Lastni deleži	5.235	3.466	3.231	2.421	2.026	2.195	1.961	916	1.204	1.437
12.	A. XII.	Vpisani neplačani kapital	1.262	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	A. XIII.	Druga sredstva	42.286	45.685	26.747	30.136	27.978	20.039	35.032	30.988	60.714	86.143
14.	A. XIV.	Usredstvene (aktivne) časovne razmjitve	5.587	9.854	9.287	13.611	14.329	14.739	20.062	24.197	35.354	48.053
		SKUPAJ SREDSTVA	1.168.111	1.475.336	1.699.853	1.987.988	2.302.682	2.629.240	3.125.289	3.876.768	4.556.637	4.832.644
15.	P. I.	Dolгови do bank	205.836	236.602	213.852	204.084	223.738	309.002	399.712	455.102	587.518	677.900
16.	P. II.	Dolгови do strank, ki niso banke	712.624	916.608	1.169.449	1.412.196	1.667.695	1.859.009	2.157.509	2.761.651	3.149.394	3.224.430
17.	P. III.	Dolžniški vrednostni papirji	20.782	45.066	37.082	52.418	57.649	44.755	69.405	110.996	176.483	211.060
18.	P. IV.	Drugi dolгови	16.871	24.316	18.726	22.888	22.672	24.172	33.257	45.246	49.701	71.264
19.	P. V.	Udolgovane (pasivne) časovne razmjitve	39.914	43.297	27.952	33.099	33.045	34.418	46.653	51.787	55.969	91.962
20.	P. VI.	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	30.043	32.802	35.255	35.556	41.601	48.271	56.234	62.211	75.368	78.194
21.	P. VII.	Rezervacije za splošna bančna tveganja	0	0	0	0	0	4.502	7.644	13.860	16.252	16.752
22.	P. VIII.	Podrejene obveznosti	0	0	0	0	0	25.831	39.264	36.224	68.403	84.779
23.	P. IX.	Vpisani kapital	48.963	56.695	58.789	60.385	54.925	58.765	74.315	74.961	75.013	78.340
24.	P. X.	Kapitalske rezerve	7.256	11.241	9.939	10.951	11.373	13.317	9.157	39.598	40.621	44.258
25.	P. XI.	Rezerve iz dobička	79.224	86.850	98.612	113.205	138.858	152.525	158.612	160.828	194.315	197.841
26.	P. XII.	Prevrednotvalni popravki kapitala	6.129	11.212	16.926	22.369	26.204	31.736	39.152	42.559	63.510	63.957
27.	P. XIII.	Preneseni čisti poslovni izid (čisti dobiček/izguba iz prejšnjih let)	110	-324	1.542	5.437	8.861	12.866	14.424	21.828	-17.147	-8.919
28.	P. XIV.	Čisti poslovni izid (čisti dobiček/čista izguba) poslovnega leta	358	10.971	13.729	15.398	16.061	10.073	19.951	-184	21.238	824
		SKUPAJ OBVEZNOSTI	1.168.111	1.475.336	1.699.853	1.987.988	2.302.682	2.629.240	3.125.289	3.876.768	4.556.637	4.832.644
29.	B.	ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.4.)	402.730	509.522	489.511	684.326	829.838	1.039.117	1.416.016	3.011.822	3.038.442	4.240.759
		Bilanca vsota - letno povprečje **	1.038.698	1.200.063	1.601.345	1.830.789	2.127.908	2.470.110	2.863.904	3.432.868	4.146.396	4.621.118
		Število bank	33	31	29	28	24	25	25	21	20	20

** Izračunana kot povprečje stanj konec meseca.

STRUKTURA BILANCE STANJA BANK

Zap. št.	Oznaka bil. post.	VSEBINA	% od bilančne vsote konec meseca											
			31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	30.06.2003		
1.	A. I.	Denar v blagajni in stanje na računih pri CB	3,4	4,0	3,4	3,7	3,7	3,4	3,2	5,3	3,1	3,2		
2.	A. II.	Državne obvez. in drugi vred. pap., za reesk. pri CB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
3.	A. III.	Kreditni bankam	21,2	17,2	18,2	10,8	9,9	9,6	11,7	10,2	8,4	7,4		
4.	A. IV.	Kreditni strankam, ki niso banke	35,7	41,2	42,7	43,3	48,1	52,8	52,3	49,4	47,9	48,2		
5.	A. V.	Dožniški vrednostni papirji, ki niso namenjeni trgovanju	27,1	26,3	26,4	31,6	26,7	22,2	20,4	21,6	28,9	29,3		
6.	A. VI.	Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju	1,8	1,8	1,7	3,1	4,3	4,7	4,9	7,1	5,1	4,9		
7.	A. VII.	Dolgoročne naložbe v kapital strank in skupini	0,6	0,7	0,7	0,8	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3		
8.	A. VIII.	Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank	1,4	1,1	0,9	0,8	0,7	1,0	0,9	0,6	0,3	0,2		
9.	A. IX.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6		
10.	A. X.	Opredmetena osnovna sredstva	4,1	3,7	3,4	3,3	3,1	3,3	3,2	2,8	2,4	2,2		
11.	A. XI.	Lastni deleži	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0		
12.	A. XII.	Vpisani neplačani kapital	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
13.	A. XIII.	Druška sredstva	3,6	3,1	1,6	1,5	1,2	0,8	1,1	0,8	1,3	1,8		
14.	A. XIV.	Usredstvene (aktivne) časovne razmejitev	0,5	0,7	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	1,0		
		SKUPAJ SREDSTVA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		
15.	P. I.	Dolгови do bank	17,6	16,0	12,6	10,3	9,7	11,8	12,8	11,7	12,9	14,0		
16.	P. II.	Dolгови do strank, ki niso banke	61,0	62,1	68,8	71,0	72,4	70,7	69,0	71,2	69,1	66,7		
17.	P. III.	Dožniški vrednostni papirji	1,8	3,1	2,2	2,6	2,5	1,7	2,2	2,9	3,9	4,4		
18.	P. IV.	Druški dolгови	1,4	1,6	1,1	1,2	1,0	0,9	1,1	1,2	1,1	1,5		
19.	P. V.	Udolgovane (pasivne) časovne razmejitev	3,4	2,9	1,6	1,7	1,4	1,3	1,5	1,3	1,2	1,9		
20.	P. VI.	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	2,6	2,2	2,1	1,8	1,8	1,8	1,8	1,6	1,7	1,6		
21.	P. VII.	Rezervacije za splošna bančna tveganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4	0,4	0,3		
22.	P. VIII.	Podrejene obveznosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,3	0,9	1,5	1,8		
23.	P. IX.	Vpisani kapital	4,2	3,8	3,3	3,0	2,4	2,2	2,4	1,9	1,6	1,6		
24.	P. X.	Kapitalske rezerve	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3	1,0	0,9	0,9		
25.	P. XI.	Rezerve iz dobička	6,8	5,9	5,8	5,7	6,0	5,8	5,1	4,2	4,3	4,1		
26.	P. XII.	Previdniškovni popravki kapitala	0,5	0,8	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	1,1	1,4	1,3		
27.	P. XIII.	Preneseni čisti poslovni izid (čisti dobiček/izguba iz prejšnji	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	-0,4	-0,2		
28.	P. XIV.	Čisti poslovni izid (čisti dobiček/čista izguba) poslovnega le	0,0	0,7	0,8	0,8	0,7	0,4	0,6	0,0	0,5	0,0		
		SKUPAJ OBVEZNOSTI	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		
29.	B.	ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.4.)	34,5	34,5	28,8	34,4	36,0	39,5	45,3	77,7	66,7	87,8		

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA BANK

v mio SIT

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	jan.-jun. 2003
1. Obrestni prihodki	110.293	156.210	182.954	195.611	206.370	203.639	283.504	298.200	344.145	168.813
2. Obrestni odhodki	74.883	91.974	98.537	109.735	115.916	108.451	157.371	182.270	200.739	96.953
3. Neto obresti	35.411	64.236	84.416	85.876	90.454	95.188	126.134	115.930	143.407	71.860
4. Neto ostalo	8.667	8.764	7.708	15.562	20.136	25.755	29.898	38.666	61.400	24.127
- neto opravnine (provizije)	11.695	19.736	23.627	26.923	30.206	33.726	37.858	41.523	53.962	26.245
- neto finančni posli	11.348	4.365	-1.618	6.528	8.054	12.059	14.442	20.805	21.205	4.306
- ostalo ¹⁾	-14.375	-15.337	-14.302	-17.889	-18.124	-20.030	-22.402	-23.662	-13.767	-6.423
5. Bruto prihodki (3+4)	44.078	73.000	92.124	101.438	110.590	120.944	156.032	154.597	204.806	95.988
6. Splošni upravni stroški	28.151	42.280	50.293	58.111	65.808	74.408	86.228	94.367	114.339	56.715
- stroški dela	17.736	26.678	31.592	35.077	38.030	43.372	48.717	53.181	66.169	34.597
7. Neto prihodki (5-6)	15.927	30.720	41.831	43.327	44.782	46.536	69.804	60.230	90.467	39.272
8. Neto rezervacije in neto odpisi	-11.253	-16.962	-23.489	-22.240	-18.806	-26.401	-37.233	-44.783	-44.450	-13.765
9. Dobiček pred obdavčitvijo (7-8)	4.673	13.759	18.342	21.087	25.976	20.134	32.571	15.447	46.017	25.508
10. Davek	243	1.487	2.550	5.747	9.915	10.085	12.620	13.521	16.516	
11. Dobiček po obdavčitvi (9-10)	4.430	12.271	15.792	15.340	16.061	10.049	19.951	1.926	29.501	

¹⁾ Drugi poslovni prihodki + Izredni prihodki - Amortizacija - Drugi poslovni odhodki - Izredni odhodki

STRUKTURA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA BANK

v % od povprečne bilančne vsote

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	jan.-jun. 2003
1. Obrestni prihodki	10,6	13,0	11,4	10,7	9,7	8,2	9,9	8,7	8,3	3,7
2. Obrestni odhodki	7,2	7,7	6,2	6,0	5,4	4,4	5,5	5,3	4,8	2,1
3. Neto obresti	3,4	5,4	5,3	4,7	4,3	3,9	4,4	3,4	3,5	1,6
4. Neto ostalo	0,8	0,7	0,5	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,5	0,5
- neto opravnine (provizije)	1,1	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2	1,3	0,6
- neto finančni posli	1,1	0,4	-0,1	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,5	0,1
- ostalo	-1,4	-1,3	-0,9	-1,0	-0,9	-0,8	-0,8	-0,7	-0,3	-0,1
5. Bruto prihodki (3+4)	4,2	6,1	5,8	5,5	5,2	4,9	5,4	4,5	4,9	2,1
6. Splošni upravni stroški	2,7	3,5	3,1	3,2	3,1	3,0	3,0	2,7	2,8	1,2
- stroški dela	1,7	2,2	2,0	1,9	1,8	1,8	1,7	1,5	1,6	0,7
7. Neto prihodki (5-6)	1,5	2,6	2,6	2,4	2,1	1,9	2,4	1,8	2,2	0,8
8. Neto rezervacije in neto odpisi	-1,1	-1,4	-1,5	-1,2	-0,9	-1,1	-1,3	-1,3	-1,1	-0,3
9. Dobiček pred obdavčitvijo (7-8)	0,4	1,1	1,1	1,2	1,2	0,8	1,1	0,4	1,1	0,6
10. Davek	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
11. Dobiček po obdavčitvi (9-10)	0,4	1,0	1,0	0,8	0,8	0,4	0,7	0,1	0,7	0,2

POSTAVKE IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA BANK V PRIHODKIH BANK

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	jan.-jun. 2003
v %										
% od bruto prihodkov										
1.	80,3	88,0	91,6	84,7	81,8	78,7	80,8	75,0	70,0	74,9
2.	19,7	12,0	8,4	15,3	18,2	21,3	19,2	25,0	30,0	25,1
- neto opravnine (provizije)	26,5	27,0	25,6	26,5	27,3	27,9	24,3	26,9	26,3	27,3
- neto finančni posli	25,7	6,0	-1,8	6,4	7,3	10,0	9,3	13,5	10,4	4,5
- ostalo	-32,6	-21,0	-15,5	-17,6	-16,4	-16,6	-14,4	-15,3	-6,7	-6,7
3.	63,9	57,9	54,6	57,3	59,5	61,5	55,3	61,0	55,8	59,1
- stroški dela	40,2	36,5	34,3	34,6	34,4	35,9	31,2	34,4	32,3	36,0
4.	36,1	42,1	45,4	42,7	40,5	38,5	44,7	39,0	44,2	40,9
5.	-25,5	-23,2	-25,5	-21,9	-17,0	-21,8	-23,9	-29,0	-21,7	-14,3
6.	10,6	18,8	19,9	20,8	23,5	16,6	20,9	10,0	22,5	26,6
7.	0,6	2,0	2,8	5,7	9,0	8,3	8,1	8,7	8,1	
8.	10,1	16,8	17,1	15,1	14,5	8,3	12,8	1,2	14,4	
% od neto prihodkov										
1.	-70,7	-55,2	-56,2	-51,3	-42,0	-56,7	-53,3	-74,4	-49,1	-35,0
2.	29,3	44,8	43,8	48,7	58,0	43,3	46,7	25,6	50,9	65,0
3.	1,5	4,8	6,1	13,3	22,1	21,7	18,1	22,4	18,3	
4.	27,8	39,9	37,8	35,4	35,9	21,6	28,6	3,2	32,6	
1) Bruto prihodki - Splošni upravni stroški										

NEKATERI KAZALCI ZA BANKE

	31.12. 1994	31.12. 1995	31.12. 1996	31.12. 1997	31.12. 1998	31.12. 1999	31.12. 2000	31.12. 2001	31.12. 2002
I. Količnik kapitalne uspešnosti									
1. Kapital / Tveganju prilagojena aktiva	20,5	21,5	19,7	19,0	16,0	14,0	13,5	11,9	11,9
2. Temeljni kapital / Tveganju prilagojena aktiva	17,8	19,5	18,2	17,6	15,6	13,9	12,6	11,3	10,0
II. Kvaliteta aktive									
1. Popravki vrednosti / Dvornjive in nedonosne bilančne terjatve	46,6	48,6	55,6	55,2	52,1	50,3	45,3	44,6	38,0
2. Dvornjive in nedonosne bilančne terjatve / Bruto aktiva	11,3	9,8	9,3	9,0	10,4	11,0	12,4	12,8	13,3
III. Profitabilnost									
1. Neto obrestna marža ¹⁾	3,8	5,9	5,8	5,1	4,6	4,1	4,7	3,6	3,7
2. Bruto dobiček na aktivo	0,5	1,2	1,2	1,2	1,2	0,8	1,1	0,5	1,1
3. Bruto dobiček na kapital	4,0	9,9	10,3	10,4	11,3	7,8	11,4	4,8	13,3
4. Neto odpisi, popravki in rezervacije / Neto dohodek	70,7	55,2	56,2	51,3	42,0	56,7	53,3	74,4	49,1
IV. Likvidnost									
1. Povp. likvidna sredstva / Povp. vpogledni viri sredstev	21,6	21,7	17,9	23,2	26,7	25,9	23,7	27,6	30,0
2. Povp. vpogledni viri sredstev / Povp. skupaj pasiva brez kapitala	28,1	29,3	29,4	29,5	27,8	28,8	27,9	26,1	26,2
V. Stroški poslovanja									
1. Stroški dela / Povprečna skupaj aktiva	1,7	2,2	2,0	1,9	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6
2. Neto neobrestni prihodi / Operativni stroški	40,5	33,4	27,3	37,7	41,1	44,7	43,9	50,7	60,5

¹⁾ Neto obrestna marža je izračunana kot razmerje med neto obrestmi in povprečno bruto obrestonosno aktivo.

NEDONOSNA IN SLABA BILANČNA IN ZUNAJBILANČNA AKTIVA BANK

Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva ¹⁾ (v mio SIT)	110.860	92.708	112.501	119.678	142.453	152.745	185.772	232.147	256.387	267.961
Nedonosna bil. in zunajbil. aktiva /										
Skupna bilančna in zunajbilančna aktiva	10,6%	7,1%	7,7%	7,6%	7,3%	6,5%	6,5%	7,0%	7,0%	6,8%

Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva

Vse banke	31.12.94	31.12.95	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02	30.06.03
Slaba bil. in zunajbil. aktiva ²⁾ (v mio SIT)	76.117	61.494	69.327	69.255	86.989	92.200	110.264	141.135	142.917	154.440
Slaba bil. in zunajbil. aktiva /										
Skupna bilančna in zunajbilančna aktiva	7,3%	4,7%	4,7%	4,4%	4,4%	3,9%	3,8%	4,2%	3,9%	3,9%

¹⁾ Nedonosna bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupine C, D in E.

²⁾ Slaba bilančna in zunajbilančna aktiva je definirana kot vse bilančne in zunajbilančne postavke razvrščene v skupini D in E.

STRUKTURA BRUTO SKUPNE IZPOSTAVLJENOSTI (BILANČNE IN ZUNAJBILANČNE) PO DEJAVNOSTIH

DEJAVNOST	31.12. 1995		31.12. 1996		31.12. 1997		31.12. 1998		31.12. 1999		31.12. 2000		31.12. 2001		31.12. 2002		30.06. 2003	
	31.12. 1995	%	31.12. 1996	%	31.12. 1997	%	31.12. 1998	%	31.12. 1999	%	31.12. 2000	%	31.12. 2001	%	31.12. 2002	%	30.06. 2003	%
A. GOSPODARSKE DRUŽBE IN S. P.	1.289.088	72,8	1.436.658	71,3	1.753.786	71,3	2.117.983	76,3	2.408.524	76,0	2.849.536	74,9	3.454.096	75,0	4.187.148	77,3	4.526.447	77,7
1. Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	11.038	0,6	11.963	0,6	11.963	0,5	14.145	0,5	15.444	0,5	16.787	0,4	18.233	0,4	23.274	0,4	25.013	0,4
2. Ribištv	188	0,0	210	0,0	268	0,0	289	0,0	283	0,0	304	0,0	261	0,0	260	0,0	250	0,0
3. Rudarstvo	956	0,1	4.508	0,2	5.562	0,2	4.968	0,2	6.677	0,2	5.597	0,1	7.335	0,2	8.045	0,1	9.947	0,2
4. Predelovalne dejavnosti	252.799	14,3	271.396	13,5	294.286	12,6	367.965	13,3	413.271	13,0	500.984	13,2	609.001	13,2	695.294	12,8	767.813	13,2
- proizvodnja električne energije	23.915	1,4	24.550	1,2	31.144	1,3	48.711	1,8	57.671	1,8	71.332	1,9	80.739	1,8	91.939	1,7	107.716	1,8
- proizvodnja, pridelava, obdelava živil	30.051	1,7	30.813	1,5	33.946	1,5	39.060	1,4	44.273	1,4	53.096	1,4	62.133	1,3	59.863	1,1	64.735	1,1
- lesna in papirna industrija	31.134	1,8	33.412	1,7	34.735	1,5	38.594	1,4	44.382	1,4	47.484	1,2	55.202	1,2	65.382	1,2	72.579	1,2
- kemična industrija	40.663	2,3	41.606	2,1	46.185	2,0	70.049	2,5	71.525	2,3	92.278	2,4	120.434	2,6	130.160	2,4	134.778	2,3
- kovinska in strojna industrija	54.390	3,1	62.990	3,1	69.311	3,0	78.211	2,8	97.598	3,1	132.734	3,5	164.127	3,6	196.688	3,6	222.918	3,8
- proizvodnja električne, optične opreme	29.999	1,7	31.958	1,6	31.687	1,4	40.598	1,5	44.454	1,4	52.027	1,4	68.552	1,5	85.657	1,6	91.845	1,6
- proizvodnja avtomobilov	30.825	1,7	31.941	1,6	32.210	1,4	35.909	1,3	33.873	1,1	28.698	0,8	29.759	0,6	31.498	0,6	31.602	0,5
- proizvodnja, dr. pred. dej., reklaža	11.822	0,7	14.127	0,7	15.069	0,6	16.832	0,6	19.496	0,6	23.335	0,6	28.055	0,6	34.107	0,6	41.640	0,7
5. Oskrba z elektriko, plinom, vodo	58.020	3,3	57.822	2,9	61.043	2,6	108.979	3,9	111.561	3,5	102.545	2,7	101.965	2,2	94.876	1,8	82.282	1,4
6. Gradbeništvo	31.901	1,8	36.457	1,8	52.400	2,2	77.850	2,8	104.720	3,3	117.258	3,1	147.056	3,2	178.051	3,3	187.902	3,2
7. Trgovina; popravila motornih vozil	137.379	7,8	166.816	8,3	207.407	8,9	267.762	9,6	349.269	11,0	439.910	11,6	487.220	10,6	553.562	10,2	577.125	9,9
8. Gostinstvo	12.127	0,7	16.790	0,8	21.839	0,9	28.623	1,0	38.837	1,2	45.599	1,2	57.482	1,2	66.336	1,2	64.870	1,1
9. Promet, skladiščenje, zveza	55.423	3,1	64.715	3,2	70.004	3,0	107.887	3,9	150.098	4,7	185.590	4,9	239.409	5,2	239.148	4,4	244.033	4,2
10. Jarna uprava, obramba, socialno zavarov. ¹⁾	290.769	16,4	317.261	15,7	351.583	15,1	368.947	13,3	415.732	13,1	474.973	12,5	535.862	11,6	671.977	12,4	703.977	12,1
11. Zdravstvo, socialno varstvo	4.499	0,3	4.568	0,2	4.776	0,2	5.969	0,2	6.618	0,2	7.666	0,2	9.414	0,2	10.966	0,2	12.539	0,2
12. Izobraževanje	1.030	0,1	1.123	0,1	1.435	0,1	1.331	0,0	2.507	0,1	2.698	0,1	2.305	0,1	2.921	0,1	2.482	0,0
13. Druge javne, skupne in osebne storitve	5.278	0,3	7.643	0,4	9.214	0,4	13.891	0,5	19.758	0,6	22.066	0,6	30.328	0,7	35.009	0,6	41.276	0,7
14. Finančno posredništvo ²⁾	250.049	14,1	298.954	14,8	479.536	20,6	504.489	18,2	528.889	16,7	641.277	16,9	896.850	19,5	1.269.092	23,4	1.425.182	24,5
15. Nepremičnine, najem poslovnih stor.	94.248	5,3	106.039	5,3	117.605	5,0	157.075	5,7	182.119	5,7	214.662	5,6	250.510	5,4	289.378	5,3	342.127	5,9
16. Ostalo ³⁾	83.384	4,7	70.404	3,5	64.864	2,8	87.811	3,2	62.739	2,0	71.620	1,9	60.864	1,3	48.941	0,9	39.629	0,7
B. PREBIVALSTVO	200.425	11,3	259.148	12,9	309.334	13,3	381.693	13,8	468.858	14,8	534.059	14,0	685.796	14,9	740.086	13,7	767.583	13,2
C. TUJE OSEBE	281.591	15,9	319.057	15,8	266.124	11,4	275.727	9,9	291.397	9,2	421.071	11,1	463.480	10,1	487.034	9,0	532.807	9,1
SKUPAJ (A+B+C)	1.771.104	100,0	2.014.864	100,0	2.329.244	100,0	2.775.403	100,0	3.168.778	100,0	3.804.667	100,0	4.603.372	100,0	5.414.269	100,0	5.826.837	100,0

1) Vključeni so tudi vrednostni papirji države oziroma Republike Slovenije.

2) Vključeni so tudi terjatve do Banke Slovenije.

3) Vključena tudi zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem in eksteritorialne organizacije, združenja.

PREGLED BANK IN HRANILNIC V SLOVENIJI po stanju na dan 30.06.2003

I. Banke

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Slovenska 58
1517 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 471 81 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANK AUSTRIA CREDITANSTALT D.D., LJUBLJANA

Šmartinska cesta 140
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 587 66 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA CELJE D.D.

Vodnikova 2
3000 CELJE
Tel.: +386 3 543 10 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

BANKA KOPER D.D.

Pristaniška 14
6502 KOPER
Tel.: +386 5 665 11 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

FACTOR BANKA D.D.

Tivolska 48
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 230 66 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

GORENJSKA BANKA, D.D., KRANJ

Bleiweisova cesta 1
4000 KRANJ
Tel.: +386 4 208 40 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

HYPO ALPE ADRIA BANK D.D.

Trg Osvobodilne fronte 12
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 300 44 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

**KOROŠKA BANKA D.D., SLOVENJ GRADEC,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE**

Glavni trg 30
2380 SLOVENJ GRADEC
Tel.: +386 2 884 91 11

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

RAIFFEISEN KREKOVA BANKA D.D. MARIBOR

Slomškov trg 18
2000 MARIBOR
Tel.: +386 2 229 31 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR D.D.

Vita Kraigherja 4
2505 MARIBOR
Tel.: +386 2 229 22 90

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D., LJUBLJANA

Trg republike 2
1520 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 425 01 55

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

POŠTNA BANKA SLOVENIJE D.D.

Vita Kraigherja 5
2000 MARIBOR
Tel.: +386 2 228 82 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

PROBANKA D.D.

Gosposka ulica 23
2000 MARIBOR
Tel.: +386 2 252 05 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- finančni zakup (leasing);
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev
- upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske sklade;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

SKB BANKA D.D.

LJUBLJANA
Ajdovščina 4
1513 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 433 21 32

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- finančni zakup (leasing);
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic, po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA, D.D.,

Čopova 38
1101 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 242 03 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- finančni zakup (leasing);
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA D.D. LJUBLJANA

Kolodvorska 9
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 472 71 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

VOLKSBANK - LJUDSKA BANKA D.D.

Dunajska 128 A
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 530 74 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

**BANKA DOMŽALE D.D., DOMŽALE,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE**

Ljubljanska cesta 62
1230 DOMŽALE
Tel.: +386 1 724 53 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

**BANKA ZASAVJE D.D., TRBOVLJE,
BANČNA SKUPINA NOVE LJUBLJANSKE BANKE**

Trg revolucije 25c
1420 TRBOVLJE
Tel.: +386 3 562 62 33

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

Podružnica:

**KAERTNER SPARKASSE AG, CELOVEC,
PODRUŽNICA V SLOVENIJI**

Dunajska 63
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 309 23 23

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

II. Hranilnici:

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Dalmatinova 4
1000 LJUBLJANA
Tel.: +386 1 300 02 00

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

HRANILNICA LON D.D., KRANJ

Bleiweisova 2
4000 KRANJ
Tel.: +386 4 280 07 77

Ima dovoljenje za naslednje druge finančne storitve:

- factoring;
- izdajanje garancij in drugih jamstev;
- kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov;
- trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli;
- zbiranje, analiza in posredovanje podatkov o kreditni sposobnosti pravnih oseb;
- izdajanje in upravljanje drugih plačilnih instrumentov (npr. plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice);
- oddajanje sefov;
- posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov;
- opravljanje storitev plačilnega prometa.

PREGLED PREDSTAVNIŠTEV TUJIH BANK V REPUBLIKI SLOVENIJI po stanju na dan 30.06.2003

BANKA	NASLOV PREDSTAVNIŠTVA
Die Kärntner Sparkasse AG, Celovec Neuer Platz 14 A-9020 Klagenfurt Avstrija	Kärntner Sparkasse AG, Celovec Predstavništvo Ljubljana Dunajska 156 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 568 83 09
LHB Internationale Handelsbank AG Frankfurt am Main Grosse Gallusstrasse 16 D-60311 Frankfurt am Main Nemčija	LHB Internationale Handelsbank AG, Frankfurt am Main Predstavništvo Ljubljana Slovenska cesta 54 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 300 04 50
European Bank for Reconstruction and Development One Exchange Square London EC2A 2JN Velika Britanija	European Bank for Reconstruction and Development Trg republike 3 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 426 36 00
Bank für Kärnten und Steiermark AG St. Veiter Ring 43 A-9020 Klagenfurt Avstrija	BKS Predstavništvo v Republiki Sloveniji Komenskega ulica 12 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 300 09 20
Bank für Arbeit und Wirtschaft AG Seitzergasse 2-4 A-1010 Wien Avstrija	Bank für Arbeit und Wirtschaft AG Wien-Predstavništvo Trg republike 3 1000 Ljubljana Tel.: +386 1 470 08 58
UniCredito Italiano S.p.A. Via Dante 1 IT-16121 Genova Italija	UniCredito Italiano S.p.A Predstavništvo Koper Zore Perello Godina 3 6000 Koper Tel.: +386 5 639 83 01

STATUSNE SPREMEMBE BANK, HRANILNIC IN HRANILNO KREDITNIH SLUŽB

I. STATUSNE SPREMEMBE BANK

Banka	Statusna sprememba	Datum spremembe
PRIPOJITVE		
Ljubljanska banka Komercialna banka Nova Gorica d.d., Nova Gorica	Pripojitev k Novi Kreditni banki Maribor d.d., Maribor	30.12.1994
E banka d.d. Maribor	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	12.01.1995
Ljubljanska banka Posavska banka d.d., Krško	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.04.1996
Banka Noricum d.d. Ljubljana	Pripojitev k Banki Celje d.d.	19.12.1996
Hmezad banka d.d. Žalec	Pripojitev k Banki Celje d.d.	30.09.1998
Banka Creditanstalt d.d. Ljubljana	Pripojitev k Bank Austria d.d.	02.11.1998
UBK banka d.d. Ljubljana (bančna skupina SKB)	Pripojitev k SKB banki d.d. Ljubljana	30.12.1998
M banka d.d. Ljubljana	Pripojitev k Banki Koper d.d.	01.10.1999
Banka Societe Generale Ljubljana, d.d.	Pripojitev k SKB banki d.d. Ljubljana	01.10.2001
Pomurska banka d.d., Murska Sobota (bančna skupina NLB)	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
Banka Velenje d.d.(bančna skupina NLB)	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
Dolenjska banka d.d. Novo Mesto	Pripojitev k Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana	01.10.2001
Banka Vipra d.d., Nova Gorica	Pripojitev k Abanki d.d. Ljubljana	31.12.2002
STEČAJI IN LIKVIDACIJE		
Komercialna in hipotekarna banka d.d. Ljubljana	Začetek stečajnega postopka	29.12.1989
Komercialna banka Triglav d.d. Ljubljana	Začetek postopka likvidacije	05.07.1996
	Začetek stečajnega postopka	27.12.1996
Hipotekarna banka d.d. Brežice	Začetek postopka likvidacije	02.12.1998
	Začetek stečajnega postopka	19.04.2000

II. STATUSNE SPREMEMBE HRANILNIC

Hranilnica	Statusna sprememba	Datum spremembe
PRIPOJITVE		
HiP Fiba d.d. Koper	Pripojitev k Abanki d.d. Ljubljana	30.12.1994
Hranilnica Magro d.d. Grosuplje	Pripojitev k Hranilnici Lon d.d., Kranj	21.08.1995
Hranilnica Hmezad Agrina d.o.o. Žalec	Pripojitev h Komercialni banki Triglav d.d. Ljubljana	03.07.1996
HIP Val d.o.o. Izola	Pripojitev h Komercialni banki Triglav d.d. Ljubljana	04.07.1996
Hranilnica Hipo d.d. Domžale	Pripojitev k Ljubljanski banki – Banki Domžale d.d, Domžale	14.03.1997
Mariborska hranilnica – posojilnica d.o.o. Maribor	Pripojitev k Delavski hranilnici d.d., Ljubljana	30.06.2000
Hranilnica in posojilnica KGP Kočevska d.d., Kočevje	Pripojitev k Slovenski združni kmetijski banki d.d. Ljubljana	29.12.2000
LLT Hranilnica in posojilnica d.d. Murska Sobota	Prenehanje po skrajšanem postopku – brez likvidacije	26.11.2002
STEČAJI IN LIKVIDACIJE		
Štajerska hranilnica in posojilnica d.d., Maribor	Zaključek stečajnega postopka	12.06.2003
Alea d.d. hranilnica Ajdovščina	Prenehanje hranilnice po skrajšanem postopku	29.03.1999
Mestna hranilnica d.o.o., Krško	Prenehanje hranilnice po skrajšanem postopku	20.11.1995
Hranilnica in posojilnica Tilia d.o.o. Novo mesto	Prenehanje poslovanja hranilnice	11.11.1997
Poteza – Hranilnica d.o.o., Ljubljana	Zaključek redne likvidacije	10.12.2001
Kranjska hranilnica in posojilnica Ljubljana d.d., Ljubljana	Zaključek stečajnega postopka	09.03.2001

III. STATUSNE SPREMEMBE HRANILNO KREDITNIH SLUŽB (do 31.08.2003)

HKS, KI SE BODO PRIPOJILE

1. ZHKS Lovrenc na Dravskem polju
2. HKS Koper
3. ZHKS Velike Lašče
4. HKS Domžale
5. HKS Ljutomerčan Ljutomer
6. HKS Panonka Murska Sobota
7. HKS Vino Bizeljsko Brežice
8. ZHKS Ljutomer Križevci
9. ZHKS Slovenska Bistrica
10. HKS Lendava
11. HKS Vigred Mengeš

HKS, KI SO PO STANJU 31.12.2001 IZPOLNILE KAPITALSKE ZAHTEVE

1. HKS Tolmin
2. HKS Trebnje
3. HKS Vipava
4. Zveza HKS Slovenije Ljubljana

OPRAVLJEN PREVZEM S STRANI BANK

1.	HKS Žiri	NKBM	prevzem 05.06.2002
2.	HKS Združenih perutn. Primorske Pivka	NLB	prevzem 01.10.2002
3.	HKS KZ Savinjska dolina Žalec	SZKB	prevzem 01.10.2002
4.	HKS Kapela Radenci	NKBM	prevzem 31.03.2003 – ni še predloga za likvidacijski postopek
5.	HKS Šoštanj	SZKB	prevzem 01.04.2003

HKS, ZA KATEREGA JE BS UGOTOVILA NASTOP POGOJEV ZA ZAČETEK STEČAJNEGA POSTOPKA, VENDAR PRISTOJNO SODIŠČE NI UVEDLO STEČAJA ZARADI USTAVNEGA SPORA

1. HKS Soča Nova Gorica

STATUSNO ODPRTE HKS

1.	HKS Plamas	ustavljen postopek izbrisa
2.	HKS Plankoop Ljubljana	ustavljen postopek izbrisa
3.	HKS Elektrovod Ljubljana	ustavljen postopek izbrisa
4.	HKS Brana Ljubljana	
5.	HKS Strešica Velenje	
6.	HKS Alpe Adria, Ljubljana	niso niti vpisali novega predloga
7.	Gozdarska HKS Sevnica	06.02.2001 vpis predloga za likvidacijo; predlog zavržen 9.05.2002, ker ni bil dopolnjen

HKS, KI SO SE PRIPOJILE

1.	ZHKS Maribor	31.01.2001 pripojitev k Zvezi HKS
2.	HKS Ribnica	31.01.2001 pripojitev k Zvezi HKS
3.	HKS GKZ Sloga Kranj	30.04.2001 pripojitev k Zvezi HKS
4.	HKS Naklo	30.04.2001 pripojitev k Zvezi HKS
5.	Notranjska HKS Postojna	31.05.2001 pripojitev k Zvezi HKS
6.	HKS Krško	31.05.2001 pripojitev k Zvezi HKS
7.	HKS Idrija	31.07.2001 pripojitev k Zvezi HKS
8.	HKS Logatec	31.07.2001 pripojitev k Zvezi HKS
9.	HKS za Gorenjsko Kranj	31.08.2001 pripojitev k Zvezi HKS
10.	HKS Tržič	30.11.2001 pripojitev k Zvezi HKS
11.	ZHKS Škofja Loka	30.11.2001 pripojitev k Zvezi HKS
12.	HKS Kmetij.in gozdarstva Sl.Konjice	31.12.2001 pripojitev k Zvezi HKS
13.	HKS Šmarje pri Jelšah	31.12.2001 pripojitev k Zvezi HKS
14.	HKS Šentjur	31.12.2001 pripojitev k Zvezi HKS
15.	ZHKS Novo mesto	28.02.2002 pripojitev k Zvezi HKS
16.	HKS KZ Dobropolje	28.02.2002 pripojitev k Zvezi HKS
17.	HKS Jeruzalem, Ormož	30.04.2002 pripojitev k Zvezi HKS
18.	ZHKS v Bohinju, Srednja vas	30.04.2002 pripojitev k Zvezi HKS
19.	HKS Litija	31.05.2002 pripojitev k Zvezi HKS
20.	HKS Brežice	31.05.2002 pripojitev k Zvezi HKS
21.	HKS Medvode	01.07.2002 pripojitev k Zvezi HKS
22.	HKS Sežana	03.09.2002 pripojitev k Zvezi HKS
23.	Zgornjesavinjska HKS Mozirje	01.10.2002 pripojitev k Zvezi HKS
24.	HKS kmetijstva in gozdar. Vrhnika	04.11.2002 pripojitev k Zvezi HKS
25.	Zasavska HKS Izlake	04.11.2002 pripojitev k Zvezi HKS
26.	HKS Metlika	02.12.2002 pripojitev k Zvezi HKS
27.	HKS Cerklje	03.01.2003 pripojitev k Zvezi HKS
28.	HKS Dole pri Litiji	03.01.2003 pripojitev k Zvezi HKS
29.	ZHKS Črnomelj	03.01.2003 pripojitev k Zvezi HKS
30.	ZHKS Ljubljana	03.02.2003 pripojitev k Zvezi HKS
31.	HKS Ivančna Gorica	03.02.2003 pripojitev k Zvezi HKS
32.	HKS Gornja Radgona	01.04.2003 pripojitev k Zvezi HKS
33.	ZHKS Lenart	01.04.2003 pripojitev k Zvezi HKS
34.	HKS Laško	05.05.2003 pripojitev k Zvezi HKS
35.	HKS Ptuj	02.06.2003 pripojitev k Zvezi HKS

HKS, KI SE LIKVIDIRAJO OZIROMA ZA KATERE JE BIL UVEDEN STEČAJNI POSTOPEK

1.	Gozdarska HKS Maribor	15.06.2001 predlog za začetek likvidacije. Prenos poslov na Zadr. HKS Maribor, ki je bila pripojena k Zvezi HKS
2.	HKS Real-Kredit	31.12.2001 vložen predlog za prostovoljno likvidacijo
3.	HKS Slovenska hranilnica in posojilnica	21.06.2002 uveden stečajni postopek
4.	HKS Sicura	12.09.2002 začetek prostovoljne likvidacije 30.10.2002 začetek prisilne likvidacije 13.12.2002 vpis začetka prisilne likvidacije v sodni register 17.12.2002 sklep sodišča o začetku stečajnega postopka
5.	HKS Mladika Ljubljana	30.12.2002 vložen predlog za izbris družbe po skrajšanem postopku

HKS, KI SO BILE LIKVIDIRANE OZIROMA ZA KATERE JE BIL KONČAN STEČAJNI POSTOPEK

1.	HKS Kočevje	11.07.2001 izbris iz sodnega registra
2.	Koroška ZHKS Slovenj Gradec	26.03.2002 izbris iz sodnega registra
3.	HKS Goriška Brda	28.12.2001 začet in končan postopek likvidacije, izbris 01.2002
4.	Gozdarska HKS Kranj	Izbris po ZFPF
5.	HKS GZP Gospodarska zadružna posojilnica Ljubljana	10.07.2002 izbris iz sodnega registra – postopek na podlagi odločbe BS o prisilni likvidaciji, ker se ni prijavila kot HKS
6.	HKS Trbovlje	15.10.2001 uveden stečajni postopek, 19.02.2003 končan stečajni postopek, 04.03.2003 izbris iz sodnega registra
7.	HKS Sevnica	31.05.2001 prenos poslov na Banko Koper, 09.01.2003 sodišče začelo in končalo likvidacijski postopek, 24.02.2003 izbris iz sodnega registra
8.	HKS KZ Savinjska dolina Žalec	SZKB prevzem 01.10.2002, dne 23.09.2002 vpisan predlog za uvedbo likvidac.postopka, 24.03.2003 izbris iz sodnega registra
9.	HKS Šoštanj	17.12.2002 podpisana pogodba o prevzemu, 31.03.2003 končan prenos na SZKB, 28.04.2003 začetek in konec likvidacijskega postopka, 04.06.2003 izbris iz sodnega registra
10.	HKS Žiri	NKBM prevzem 05.06.2002, 14.05.2003 predlog za uvedbo likvidacijskega postopka, 30.06.2003 začetek in konec likvidacijskega postopka

**VELJAVNI PREDPISI, KI UREJAJO NADZOR BANK
IN HRANILNIC**

1. **Zakon o Banki Slovenije**
(Ur. l. RS št. 58/02 in 85/02 - popravek)
2. **Zakon o bančništvu**
(Ur. l. RS št. 7/99, 59/01 in 55/03)
3. **Zakon o hranilno kreditnih službah**
(Ur. l. RS št. 14/90, 30/90, 17/91, 55/92, 66/93, 7/99)
4. **Zakon o bankah in hranilnicah**
(Ur. l. RS št. 1/91 – I, 38/92, 46/93, 45/94 in 7/99 – razveljavljen, v veljavi ostane le 79. člen)
5. **Sklep o uskladitvi zneskov najnižjega osnovnega kapitala banke, zajamčene vloge in najnižjega kapitala hranilnice**
(Ur. l. RS št. 102/00)
6. **Sklep o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic**
(Ur. l. RS št. 24/02, 85/02 in 22/03)
7. **Sklep o veliki izpostavljenosti bank in hranilnic**
(Uradni list št. 24/02, 22/03 in 65/03)
8. **Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic**
(Ur. l. RS št. 24/02 in 85/02)
9. **Navodilo za izvajanje sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk ter sklepa o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic**
(navodilo izdano 03.04.2002)
10. **Navodilo za restrukturiranje terjatev bank in hranilnic**
(navodilo izdano 20.05.1999)
11. **Sklep o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic**
(Ur. l. RS št. 24/02)
12. **Sklep o podrobnejši vsebini poročil iz 127. člena zakona o bančništvu**
(Ur. l. RS št. 32/99, 89/99 in 71/01)
13. **Sklep o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic**
(Ur. l. RS št. 24/02, 52/02 in 105/02)
- 14a. **Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic – (z metodologijo za sestavitev bilance stanja in izkaza uspeha s podrobnejšo razčlenitvijo bilančnih postavk)**
(navodilo izdano 03.04.2002, spremenjeno 20.06.2002)
- 14b. **Navodilo za izvajanje sklepa o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic – (z metodologijo za izračun kazalcev)**
(navodilo izdano 20.06.2002)
15. **Navodilo o pošiljanju mesečnih poročil o knjigovodskem stanju računov**
(navodilo izdano 03.04.2002)
16. **Navodila za izdelavo desetdnevnega poročila o knjigovodskem stanju računov** (izdana dne 17.06.2002)
17. **Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila**
(Ur. l. RS št. 24/02)
18. **Sklep o podrobnejšem načinu izračuna obveznosti, terjatev in naložb pri ugotavljanju neto dolžništva**
(Ur. l. RS št. 42/99, 71/01 in 85/02)
19. **Sklep o ugotavljanju in poročanju vrednosti naložb bank in hranilnic v kapital nefinancnih organizacij in opredmetena osnovna sredstva**
(Ur. l. RS št. 42/99 in 85/02)

20. **Sklep o sistemu zajamčenih vlog**
(Ur. l. RS št. 61/00, 35/02 in 65/03)
21. **Navodilo za izpolnjevanje poročila o zajamčenih vlogah**
(navodilo izdano 16.04.2002)
22. **Sklep o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev pri borzno posredniških družbah**
(Ur. l. RS št. 56/01)
23. **Sklep o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati**
(Ur. l. RS št. 82/01, 108/01, 28/02, 5/03, 15/03 in 65/03)
24. **Navodilo za izvajanje sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati**
(navodilo izdano 07.11.2001 in spremenjeno 09.01.2002)
25. **Sklep o dnevnem načrtovanju tolarске likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov**
(Ur. l. RS št. 82/01)
26. **Navodilo za poročanje o največjih deponentih**
(navodilo izdano 26.04.2002)
27. **Navodilo za izpolnjevanje poročila o tokovih tolarске likvidnosti bank**
(navodilo izdano 19.12.2001)
28. **Navodilo za izračun nekaterih znčilnih aktivnih in pasivnih obrestnih mer bank in hranilnic za nebančni sektor**
(navodilo izdano 26.04.2002)
29. **Sklep o poročanju o efektivnih obrestnih merah** (Ur. l. RS št. 40/03)
30. **Navodilo za izvajanje sklepa o poročanju o efektivnih obrestnih merah**
(Ur. l. RS št. 45/03)
31. **Sklep o dajanju posebnih likvidnostnih posojil s sodelovanjem bank**
(Ur. l. RS št. 98/02 in 40/03)
32. **Sklep o tolarški likvidnostni lestvici hranilnic**
(Ur. l. RS št. 62/01 in 92/01)
33. **Navodilo za izdelavo poročila o količnikih likvidnosti tolarске likvidnostne lestvice hranilnic**
(navodilo izdano 23.11.2001)
34. **Sklep o zagotavljanju integralnih podatkov o stanju terjatev in obveznosti bank in hranilnic do posameznega komitentа**
(Ur. l. RS št. 85/98)
35. **Sklep o usklajevanju hranilno kreditnih služb z določbami zakona o bancništvu**
(Ur. l. RS št. 109/99, 62/01, 71/01 in 92/01)
36. **Sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi**
(Ur. l. RS št. 109/99)
37. **Sklep o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati banka oziroma hranilnica za opravljanje bancnih oziroma drugih finančnih storitev ter o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali bo družba sposobna opravljati dejavnosti, na katere se nanaša zahteva za izdajo dovoljenja**
(Ur. l. RS št. 109/99, 52/00 in 78/01)
38. **Sklep o določitvi dokumentacije, na podlagi katere je mogoče ugotoviti, ali je podružnica tuje banke sposobna opravljati storitve, na katere se nanaša zahteva tuje banke za izdajo dovoljenja za njeno ustanovitev**
(Ur. l. RS št. 109/99, 52/00 in 78/01)
39. **Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave oziroma likvidacijskega upravitelja banke in hranilnice**
(Ur. l. RS št. 78/01)
40. **Sklep o obveščanju o nameravani odtujitvi delnic**
(Ur. l. RS št. 109/99)

41. **Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik**
(Ur. l. RS št. 110/99 in 11/01)
42. **Sklep o družbah za izdajo elektronskega denarja**
(Ur. l. RS št. 87/02)
43. **Priporocila za opravljanje poslov trgovanja v bankah**
(priporocila izdana aprila 1997)
44. **Priporocila za upravljanje s kapitalom v bankah**
(priporocila izdana oktobra 1998)
45. **Priporocila za upravljanje s kreditnim tveganjem v bankah**
(priporocila izdana oktobra 1998)
46. **Priporocila za upravljanje z likvidnostjo v bankah**
(priporocila izdana oktobra 1998)
47. **Priporocila za upravljanje s tečajnim tveganjem v bankah**
(priporocila izdana oktobra 1998)
48. **Priporocila za vzpostavitev in izvajanje sistema notranjega nadziranja v bankah** (priporocila izdana oktobra 1998)
49. **Priporocila za upravljanje s poslovnim tveganjem, Bazelski odbor za bancni nadzor**
(priporocila izdana septembra 1998)
50. **Priporocila za povečevanje transparentnosti bank, Bazelski odbor za bancni nadzor**
(priporocila izdana septembra 1998)
51. **Dobra bancna praksa v razkrivanju kreditnega tveganja**
(priporocilo izdano septembra 2000)
52. **Nacela upravljanja s kreditnim tveganjem**
(priporocilo izdano septembra 2000)
53. **Upravljanje s tveganjem pri poravnavi v tujih valutah**
(priporocilo izdano septembra 2000)
54. **Sklep o letnem nadomestilu za opravljanje nadzora, pavšalnih stroških nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj**
(Ur. l. RS št. 23/01 in 71/01)
55. **Pravilnik o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov**
(Ur. l. RS št. 55/99 in 87/00)
56. **Navodilo o določitvi meril za pretežno opravljanje dejavnosti drugih finančnih storitev**
(Ur. l. RS št. 55/99)

MEDNARODNI RATINGI BANK V SLOVENIJI IN SLOVENIJE

Fitch Ratings

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Individualni rating	Podpora	Izgledi
Nova Ljubljanska banka	F2	A-	C	1	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor	F3	BBB	C/D	2	
SKB				1	
Banka Koper	F3	BBB	C	4	pozitivni
Banka Celje	F3	BBB	C	3	pozitivni
Abanka Vipa	F3	BBB-	C/D	4	pozitivni
Gorenjska banka	F2	A-	B	3	stabilni

Ocena države	Dolgoročni rating		Kratkoročni rating
	v tuji valuti	v domači valuti	v tuji valuti
Slovenija	A+/stabilni	AA	F1

Moody's

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating za depozite	Dolgoročni rating za depozite	Finančna moč	Izgledi
Nova Ljubljanska banka	P-1	A2	C	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor	P-1	A2	C-	stabilni
SKB banka	P-1	A1	D+	

Ocena države	Državne obveznice		Zgornja meja
	v tuji valuti	v domači valuti	
Slovenija	Aa3/stabilni	Aa3	P1

Standard & Poor's

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating		Izgledi
		Tuja valuta	Domača valuta	
Nova Ljubljanska banka	A-2	BBB	BBB	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor			BBpi	
Gorenjska banka			BBpi	

Ocena države	Suvereno tveganje	
	v tuji valuti	v domači valuti
Slovenija	A+/pozitiven/A-1+	AA/stabilni/A-1+

Capital Intelligence

Ocenjevana banka	Kratkoročni rating	Dolgoročni rating	Rating domače moči	Podpora	Izgledi
Nova Ljubljanska banka	A 2	A-	A-	2	stabilni
Nova Kreditna banka Maribor	A 2	BBB	BBB	2	pozitivni
Banka Koper	A 3	BBB-	BBB-	4	pozitivni
Banka Celje	A 3	BBB	BBB	3	stabilni
Abanka	A 3	BBB-	BBB-	3	stabilni
Gorenjska banka	A 3	BBB-	BBB-	4	stabilni

Ocena države	Dolgoročni rating	Kratkoročni rating
Slovenija	A-	A2

